

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ІА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

К CVII ПЯТНИЦЯ, 6 ЖОВТНЯ 2000 ЧИСЛО 40 VOL. CVII FRIDAY, OKTOBER 6, 2000 No. 40

Міністром закордонних справ України призначено А. Зленка

Міністром закордонних справ України призначено нинішнього посла України у Франції Анатолія Зленка. Президент України Леонід Кучма сказав, ніякої інтриги у переході Бориса Тарасюка на іншу посаду немає. „Борис Тарасюк зробив багато на посаді міністра і під час його призначення це був мій особистий вибір, – сказав Леонід Кучма. – Але нині, підкреслив він, інша ситуація і в Україні, і в Европі, і в світі. Тому Україні потрібні інші люди на цій посаді. Як підкреслив глава держави, нині на посаді міністра закордонних справ потрібна "виважена людина, дипломат від "коріння". Анатолій Зленко, за словами глави держави, є високим професіоналом, який успішно працював на різних дипломатичних посадах. Завдяки його праці на посаді посла, відносини України і Франції покращилися.

Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко.

Посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України, колишній посол України в США **Антон Бутейко** не хотів би вірити в припущення, що відставка міністра закордонних справ Бориса Тарасюка відбулася "під впливом думки, яка була зформульована не в Києві". "Я вважаю, що він був найсильнішим міністром, - сказав А. Бутейко, - але, очевидно, йому необхідно було залишатися до кінця послідовним".

Раніше німецький журнал "Шпігель" прогнозував відставку Б.Тарасюка і пов'язував її з останніми невдачами у взаєминах з Росією.

Зміна міністрів закордонних справ не означає зміни стратегічного курсу України, наголосив Президент України **Л. Кучма**, представляючи працівникам Міністерства закордонних справ України нового керівника – Анатолія Зленка. За його словами, за

(Закінчення на стор. 2)

Вітаємо олімпійців України!

Впродовж двох тижнів більшість членів Українського Народного Союзу з хвилюванням стежила за подіями в австралійському місті Сіднеї, де тривала Олімпіяда-2000. З гордістю ми сприйняли велику делеґацію України на урочистому відкритті спортового свята, раділи з перемог наших спортовців, зокрема золотих медалістів Яни Клочкової і Миколи Мільчева, та нетерпляче рахували підсумки участи України в цих змаганнях. Головне, що світ ще раз побачив Україну, почув про Україну в дуже позитивному для неї світлі, бо наша незалежна держава була на Олімпіяді під синьо-жовтим прапором не десь там, наприкінці, а переважно в першій десятці переможців.

Від імені Українського Народного Союзу поздоровляємо переможців Олімпійських ігор, всіх спортовців, які брали участь у провідних змаганнях світу, і плекаємо надію, що наступні Олімпійські ігри принесуть ще кращі висліди нашій національній команді.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Подробиці справи про спробу державного перевороту в Україні

Служба безпеки України заявила про викриття групи осіб, які готувалися до повалення конституційного ладу в Україні. 21 вересня УСБУ в Чернігівській області порушила проти членів групи кримінальну справу. Як заявив на зустрічі з журналістами заступник начальника управління СБУ в Чернігівській області Іван Кононов, всі підозрювані, причетні до злочину, є членами Всеукраїнського союзу радянських офіцерів. За даними СБУ, до складу так званого "Реввоєнсовета" входило 18 осіб. У цій справі вже затримано двох – Юрія Петровського, підозрювано-

(Закінчення на стор. 3)

Селянська партія України, більшість у якій складають колишні члени КПРС, провела у Києві, біля посольства Сполучених Штатів Америки, мітинг протесту проти втручання США у внутрішні справи Югославії, учасники якого спалили американський прапор. Близько п'ятдесяти учасників акції вимагали негайного припинення силового тиску держав-членів НАТО на хід президентських виборів у суверенній Югославії; повернення військового флоту НАТО на бази з акваторії Середземного моря, дотримання принципів міжнародного співіснування, закладених у статуті ООН.

Фото **Олександра Синиці**

Утворено Міжнародний благодійний фонд Вячеслава Чорновола

Рідні, однодумці та приятелі Вячеслава Чорновола заснували і зареєстрували благодійний фонд го імені з осідком у Києві, вул. олодимирська, 6 (а/с 211). Цей онд має на меті видати літера-рну і публіцистичну спадщину, висвітлити політичну діяльність та вшанувати пам'ять В. Чорновола пам'ятником на Байковому кладовищі, меморіяльними дошками на місцях його праці чи перебування.

Дальші пляни включають надання стипендій студентам та премій вчителям журналістики чи гуманістики пам'яті Вячеслава та оформлення в історичних музеях виставок його пам'яток і праць.

На установчих зборах фонду вибрано Атену Чорновіл-Пашко його президентом, до Ради фонду увійшли прем'єр-міністер Віктор Ющенко, члени уряду та численні депутати Верховної Ради України, громадські і культурні діячі країни. Президія фонду запросила громадських діячів діяспори у різних країнах світу стати його офіційними представниками.

(Закінчення на стор. 2)

■ СЬОГОДНІ В „СВОБОДІ" – ПРОЄКТ СТАТУТУ УНС Вкладка

■ КПРС ЗВИНУВАЧУЄТЬСЯ У ЗНИЩЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ Стор. 5

■ ЯК ПРАВИЛЬНО: ПАРАФІЯНИН ЧИ ПРИХОЖАНИН? Стор. 13

■ ХТО ПРИДУМАВ ХАТУ ДЛЯ БДЖІЛ? Стор. 18

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україну обрано до Ради керуючих МАГАТЕ

КИЇВ. – Під час 44-ої сесії Генеральної конференції Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), яка відбулася днями у Відні, Україну було обрано до Ради керуючих МАГАТЕ на період 2000-2002 pp. Приймаючи рішення про висунення кандидатури нашої країни до Ради керуючих МАГАТЕ, Уряд України виходив з того, що набуття членства у цьому органі протягом 2000-2002 pp. є важливим з огляду на унікальну ситуацію, що складається навколо закриття ЧАЕС до 15 грудня ц.р., згідно з рішенням Уряду України, та навколо об'єкту "Укриття". Це вимагає технічного співробітництва з МАГАТЕ. Комплекс заходів щодо виконання робіт на ЧАЕС та об'єкті "Укриття" отримав політичну підтримку країн Великої сімки, ЕС, багатьох інших держав світу. Про це, зокрема, свідчать обсяги фінансової допомоги Україні, отриманої за результатами Конференції країн-донорів, яка проходила у липні ц.р. у Берліні. Обрання України до складу керівного органу МАГАТЕ стало виявом солідарности світового співтовариства з Україною у вирішенні складних проблем ядерної безпеки.

У Києві будують нове приміщення посольства ФРН

КИЇВ. – У Києві розпочато будівництво нового приміщення посольства Федеративної Республіки Німеччини в Україні. На урочистій церемонії з цього приводу посол ФРН в Україні Дітмар Штюдеманн наголосив, що майбутня архітектурна споруда стане фундаментом двосторонніх взаємин України і Німеччини і своїм зовнішнім виглядом демонструватиме їх відкритість і прозорість. Глава німецького дипломатичного представництва зауважив, що це буде перше посольство закордонної країни, приміщення для якого збудоване у незалежній Україні. Голова Київської міської державної адміністрації Олександер Омельченко зазначив, що нова споруда не тільки прикрасить Київ, але й поліпшить умови праці співробітників посольства. Будівництво нового посольства ФРН в Україні планується завершити у 2002 році.

Україна цікавиться літературною спадщиною західньої діяспори

ХАРКІВ. – Унікальну виставку розгорнуто сьогодні в Харківській державній науковій бібліотеці імені В.Г.Короленка. Тут виставлені книги українських письменників, які змушені були жити і творити поза рідною землею. Книги, що побачили світ в Европі, Північній Америці, в Австралії, взяті з фонду створеного в Харкові п'ять років тому канадсько-українським бібліотечним центром. Його засновано з ініціятиви Товариства друзів України з Торонто. Фонд центру налічує близько десяти тисяч примірників книг і періодичних видань. Серед експонатів виставки – чимало книг харків'ян. Наприклад видана в Німеччині антологія "Золотий бумеранг", куди увійшли кращі твори Івана Багряного. У сьогоднішній експозиції є і книги з автографами авторів, у тому числі Уласа Самчука, чия творчість була в СРСР під забороною "з ідеологічних міркувань". З ініціятиви Товариства друзів України з Торонто відкрито дев'ять подібних бібліотечних центрів.

Українські підприємства на міжнародному ярмарку у Франції

КИЇВ. – Однією з головних передумов збільшення експорту української продукції є активніша участь наших підприємств у виставкових заходах за кордоном. Саме на досягнення цієї мети спрямована участь 22 підприємств Львівської та Івано-Франківської областей у 65-му міжнародному ярмарку, який відкрився у французькому місті Мец. Продукція українських підприємств відразу привернула до себе увагу численних відвідувачів. Проведено перші ділові зустрічі між українськими та чужоземними виробниками, метою яких був пошук форм взаємовигідного співробітництва.

Кошти на реформування Збройних Сил

КИЇВ. – Міністер оборони України Олександер Кузьмук повідомив, що звернувся до бюджетного Комітету Верховної Ради з пропозицією виділити в наступному році 450 млн.грн. на реформування Збройних Сил держави та внести це окремим рядком у державний бюджет. Керівник військового відомства також заявив, що цього року українська армія отримала практично все з того, що було заплановано головним фінансовим документом на 2000 рік.

УНІАН

ТІЛЬКИ ФАКТ

У Львові за програмою „Діти вулиці" відкрився притулок для дітей дошкільного віку, частково позбавлених батьківської опіки. Понад двадцять малюків з малозабезпечених сімей отримали не тільки „стіл і дім", але й можливість ґрунтовно підготуватися до школи. Ініціятором програми став благодійний фонд „Карітас-Львів-УГКЦ".

◆

У Дніпропетровському відкри[лась] перша в Україні виста[вка] "Поштовий зв'язок – 2000".

◆

Проблеми мовної та інформаційної політики в країнах пострадянського простору стали темою "круглого столу" "Національний інформаційний простір: досвід закордонних країн" у Державному комітеті інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України.

◆

Фракція НДП запропонувала Верховній Раді звернутися до Президента з ініціятивою проголошення Чорного моря без'ядерною зоною.

◆

Виставка-продаж найкращих книг видавництва імені Олени Теліги відкрилася у Києві.

◆

Посольство США оголосило про надання ґранту для інтернет - газети „Українська правда".

◆

Економічний комітет Парляментської Асамблеї Ради Европи призначив представника Великої Британії лорда Понсонбі доповідачем з проблем, пов'язаних із закриттям Чорнобильської атомної електростанції.

◆

Аґентство США з міжнародного розвитку уклало контракт на 1.6 мільйона долярів з розташованою у США консультаційною компанією Mendez England Associates та її українським партнером у Харкові з метою запровадження нових заходів у рамках проєкту "Харківська ініціятива".

Фонд В. Чорновола

(Закінчення зі стор. 1)

У США першими такими представниками стали Богдан Бурачинський і Володимир Баранецький на сході, а д-р Богдан Ткачук – в Чикаґо і околицях. Міністерство юстиції України затвердило їх для звільненого від податків пересилання дотацій на Фонд в Україну. В США ККДУ погодився виконувати функцію касира і книговода для збірок на Фонд Чорновола. Цей факт дозволяє жертводавцям відтягати свої дотації від федеральних податків.

Бажаючі повинні пересилати свої датки на руки касира ККДУ: **Mr. Bohdan Hajduczok (Chornovil Fund), 16 Manger Rd., West Orange, NJ 07052.** Також можна слати чеки поштою, чи прямо електронною методою до: **Selfreliance UA Federal Credit Union, 734 Sanford Avenue, Newark, NJ 07106, Acc. 9763-000 (V. Chornovil).**

Жертводавці дістануть від Богдана Гайдучка посвідки дотацій. Їхні імена будуть відзначені у пресі.

Міністром закордонних справ призначено А. Зленка

(Закінчення зі стор. 1)

два роки, коли міністерство закордонних справ очолював Б.Тарасюк, авторитет України зріс і зроблено певні успіхи в розвитку двосторонніх зв'язків з країнами і на подальшому шляху европейської інтеґрації України.

У 1994 році А. Зленко вже очолював Міністерство закордонних справ України, з 1997 року і до останнього часу він працював Надзвичайним і Повноважним послом України у Франції.

А. Зленко – українець, народився 2 червня 1938 р. у Ставищі на Київщині, 1967 року закінчив Київський університет ім.Т.Шевченка. На дипломатичній роботі з 1967 року.

Л. Кучма зазначив необхідність підвищення ефективности консульської роботи і висловив здивування тим, що "три роки стоїть в Італії заарештований теплохід "Одеса", і нікому до цього немає справи". Л.Кучма розцінив факти, коли українські громадяни не можуть місяцями отримати візу для виїзду за кордон, як "неповагу до себе".

Російський напрям зовнішньополітичної діяльности України в жодному разі не можна вважати другорядним, і його необхідно поглибити, відзначив Президент України. За словами Л.Кучми необхідно знайти ефективний алгоритм роботи з Росією і бути орієнтованим на взаємовигідне співробітництво з цією країною".

Рішення Президента України про звільнення Б. Тарасюка з посади міністра закордонних справ України для уряду є самодостатнім, заявив прем'єр-міністер України **Віктор Ющенко.** Він зазначив, що "Б.Тарасюк зробив велику справу за цей період, і ми не можемо говорити, що Україна мала погані явища у дипломатії, а наскільки це відповідає тим підвищеним зовнішньополітичним завданням, які ставилися дипломатичному корпусу, то це інше питання".

Голова Верховної Ради **Іван Плющ** вважає, що звільнення Б. Тарасюка з посади міністра закордонних справ України пов'язане з незадовільними діями Міністерства закордонних справ і його структурних підрозділів щодо інтеграції України в европейську спільноту, внаслідок яких Україна "просто втратила час і позиції". І. Плющ також наголосив, що Україна, яка завжди говорила про багатовекторну політику, сьогодні не можна вести одновекторну політику лише на Захід. Обґрунтовуючи свою думку, він сказав, що "стан української економіки не дозволяє нашій державі навіть перезимувати без Росії". Тому І. Плющ ще раз підкреслив, що потрібно вести політику і на Захід, і на Схід. Щодо наступного місця роботи Б.Тарасюка І. Плющ непоінформований, але погодився з думкою одного з журналістів, який зазначив, що в Україні потрібно створювати державну структуру, яка відповідатиме саме за інтеграцію в Европу. І цю структуру міг би очолити екс-міністер Б.Тарасюк.

Головною причиною відставки Б. Тарасюка був його відверто прозахідний курс, вважає директор українського відділення Міжнародного інституту гуманітарно-політичних досліджень **Володимир Малинкович.** Він зазначив, що не зважаючи на обраний державою "багатовекторний курс" у зовнішній політиці, Б.Тарасюк "робив наголос на зв'язках з НАТО та США". Така орієнтація МЗС викликала незадоволення в іншого стратегічного партнера України – Росії.

Ще однією причиною звільнення міністра В.Малинкович вважає те, що Б.Тарасюк був "надто самостійною фігурою". Щодо перспектив зовнішньополітичних взаємин України В.Малинкович зазначив, що Україна і надалі зберігатиме багатовекторність. Однак, на його думку, акценти дещо змістяться: посилиться роля "російського чинника", а співробітництво із Заходом зводитиметься до зміцнення взаємин з окремими европейськими державами.

УНІАН

Нас непокоять факти беззаконня в Україні

Відкритий лист до Президента Леоніда Кучми

Достойний Пане Президенте!

Звертаємося до Вас як до ґаранта Контитуції України та захисника прав українського народу. Нас непокоять події в Україні, котрі вказують на бездіяльність правоохоронних органів та прокуратури, внаслідок чого людей вбивають, інші зникають, вбивці виходять на волю, а невинні сидять за ґратами.

Від початку незалежности, коли Україна формально стала правовою державою, чимало фактів ставлять цю правовість та демократичність під сумнів. Маємо на увазі зникнення людей, серед яких – активний член Народного Руху України Михайло Бойчишин, відомий журналіст Георгій Ґонґадзе. Інші загинули у загадкових аваріях, наприклад, відомий захисник релігійних та національних прав отець Ярослав Лесів, голова НРУ Вячеслав Чорновіл, ще інші були вбиті, як колишній голова Національного банку Вадим Гетьман, журналіст Борис Дерев'янко. У кожному з цих випадків правоохоронні органи та прокуратура не відшукали винних.

Ця безпорядність влади стає підозрілою, коли взяти під увагу недавнє вбивство композитора Ігоря Білозора: його вбивців звільнили напередодні судового процесу, що дало їм можливість втекти з України. Натомість влада виказує надмірну суворість до українських патріотів, зокрема до групи молоді „Самостійна Україна". Порушуючи Конституцію, правоохоронні органи від березня до липня тримали 11 молодих людей під арештом, хоч стаття 29 Конституції вимагає представлення звинувачення до 72 годин.

Справа Георгія Ґонґадзе нас також турбує. Георгій Ґонґадзе часто комунікувався з українською діяспорою та був одним з найголосніших речників свободи преси в Україні. Його зникнення виглядає як намагання упокорити інших. Нас мало задовольняє обіцянка заступника голови Верховної Ради України Віктора Медвечука створити окрему комісію для розгляду цієї справи, оскільки пан Медвечук нам добре знаний як радянський „захисник" у 80-их роках відомого поета Василя Стуса.

Пане Президенте! Ваше особисте втручання необхідне не тільки для полагодження актуальних справ Олександра Башука та Георгія Ґонґадзе, але для забезпечення правопорядку та демократичности держави, котрої Ви є головою. Увага не тільки української діяспори, але також представників демократичного цивілізованого світу звернена на Вашу особу. Просимо своєчасно повідомити нас про Ваші заходи в цих справах.

З пошаною –

за Український Конґресовий Комітет Америки:

Аскольд Лозинський,
президент

28 вересня 2000 року

Подробиці справи...

(Закінчення зі стор. 1)

го як організатора, і жителя Чернігівської области Булахова. Третім у цій справі проходить громадянин Росії, який перебуває за межам України.

І. Кононов продемонстрував знайдені під час обшуку листівки із закликами до повалення влади, а також мапу, на яку було нанесено лінії руху бойових груп і місця можливої сутички з військами. Представники СБУ відмовились відповідати на запитання про те, чи були виявлені в ході розслідування зброя або якісь вибухові речовини.

Представники лівих партій вважають цю справу зфабрикованою СБУ. Крім того, не тільки опозиція, а й керівники МВС України називають пляни, що приписуються зі ті людей похилого віку – здійснення терористичних актів і повалення нинішньої влади, вельми сумнівними (Довідка УНІАН: до складу обласної організації Союзу офіцерів у Чернігові входить більш як 100 чоловік, вік яких - від 65 до 72 років).

Перший заступник міністра внутрішніх справ України Микола Джига зазначив, що "справді було викрито групу людей, яка мала задум змінити конституційний устрій".

Михайло Погребинський, президент Київського центру політичних досліджень і конфліктології, вважає, що „у заяві СБУ про викриття заколоту необхідно вирізнити два аспекти. Перший: інформація про те, що якась група осіб готувала якісь дії, спрямовані проти конституційного ладу. В цьому пляні таке повідомлення в мене особисто не викликає жодних сумнівів. Інша справа, наскільки наміри і мотиви цих осіб відповідають їхнім можливостям здійснити саме державний переворот. Другий аспект: характер і наслідки самої заяви СБУ. На мою думку, Служба безпеки мала б оприлюднити це повідомлення в іншому тоні і стилі. У нас немає досвіду реаґування в таких неординарних ситуаціях, і тому інформація про хворобливі наміри декількох осіб набула вигляду сенсації про придушення заколоту. Це яскравий приклад того, як спосіб інформування не відповідає дійсності".

Союз радянських офіцерів заявив, що відмежовується від екстремістських дій будь-яких груп і вважає чутки про причетність Союзу до підготовки насильницької зміни існуючого ладу "брехливими" і "безпідставними".

Президент України Леонід Кучма вважає абсолютно правильним, що підготовлювана конституційна змова була ліквідована в зародку. Л.Кучма відзначив, що не надавав особливого значення цій змові, однак вважає, що й недоощінювати її ми не мали права. За його словами, досвід показує, що "маленька гра може закінчитися дуже погано для власного народу".

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

А. Ґор і Дж. Буш провели свої перші дискусії

БОСТОН. – Віцепрезидент Ал Ґор і губернатор Джордж Буш мол., вечором у вівторок, 3 жовтня, зустрілися в Массачусетському університеті, де провели свої перші передвиборні телевізійні дискусії. У цих перших президентських дискусіях 2000 року впродовж 90 хвилин Дж. Буш і А. Ґор гостро критикували пропозиції один одного. Майже до самого кінця жоден з них не торкався особистости свого опонента, тільки в кінці Дж. Буш висловив сумнів у здатності віцепрезидента стати бездоганним Президентом нав'язуючи до його участи у збиранні фондів на виборчу кампанію в 1996 році.

Ніхто не згадував Президента Билла Клінтона, але Дж. Буш від самого початку підкреслював приналежність А. Ґора до його уряду, котрий не використав можливости полагодити такі питання, як медичного і соціального забезпечення.

Обидва не змогли втриматися, щоб не підкреслити свої особисті вміння – А. Ґор похвалився своїм енциклопедичним знанням, а Дж. Буш – своїм хистом оминати політичну дрібничковість заради осягнення важливішої мети.

Ці дискусії були першою, із трьох запланованих, нагодою для мільйонів американських виборців оцінити обидвох кандидатів. До них придивлялося і прислухалося понад 75 мільйонів осіб. Важливість тих публічних дискусій на телебаченні полягала ще й у тому, що на змагання обидвом кандидатам залишилось занепокоююче мало часу – всього 35 днів до виборів. Найновіші опити вказують, що обидва кандидати ідуть пліч-о-пліч.

Можливості перемир'я на Близькому Сході – ніякі

ЄРУСАЛИМ. – Припинення військових дій на Близькому Сході протривало всього кілька годин у вівторок, 3 жовтня, і жорстокість спалахнула зі ще більшою силою. Заворушення і стрілянина запанували в містах Західнього берега ріки Йордан, у смузі Гази та в арабських містах у Ізраїлі. Жертвами заворушень стало понад 50 осіб, а поранених було більше тисячі. Ізраїльтяни та палестинці звинувачують одні одних у цих покищо нестримних спалахах взаємної ненависти.

Заклики світової громадськости, особисте телефонічні розмови американського Президента Билла Клінтона з головою Палестинської самоуправи Ясіром Арафатом та ізраїльським прем'єр-міністром Єхудом Бараком не дали ніяких позитивних вислідів.

У середу, 4 жовтня, в Парижі зустрілися, поодинці обидва згадані провідники з секретарем Державного департаменту Меделин Олбрайт з цим же наміром – зупинити кровопролиття, однак чи ситуація зміниться до кращого, годі сказати.

Тим часом жорстокість з міст і поселень Близького Сходу переноситься на вулиці Бруклину, де поліція відзначила три окремі випадки, коли молоді чоловіки з палестинським прапором напали на жидівських мешканців цієї ньюйоркської околиці. З цього приводу посадник Нью-Йорку Руді Джуліяні з гострим осудом виступив проти такої поведінки та заявив, що затримані будуть гостро покарані за подібні вчинки.

* * *

Кор. „Свободи" в Ізраїлі Світлана Глаз повідомила телефоном, що у її українському оточенні потерпілих немає, в Єрусалимі сутички вщухли, але в Назареті, Вифлеємі, інших менших містах ще неспокійно.

Трагедія біля острова Парос

АТЕНИ. – Шість військових кораблів і чотири вертольоти брали участь у рятувальній операції біля грецького острова Парос, де зазнав катастрофи пором "Експрес-Саміна". За останніми даними, загинуло 66 пасажирів. Усього в момент катастрофи на судні знаходилося 524 особи, не рахуючи дітей до п'яти років. Коли у Егейському морі пором зазнав катастрофи, його залога дивилася з телевізора футбольну гру, включивши автоматичне управління кораблем.

Пошуки журналіста Г. Ґонґадзе залишаються марними

Редактор інтернет-газети "Українська правда" Олена Притула вважає малоймовірними чутки про те, що Георгій Ґонґадзе живий і перебуває за кордоном. Вона підтвердила інформацію про включення її до складу слідчо-оперативної групи, яка займається розслідуванням цієї справи. Дружина журналіста Г. Ґонґадзе Мирослава зауважила, що слідство не надає їй інформації у повному обсязі, тому вона має намір "підняти всю світову громадськість, щоб знайти свого чоловіка". На думку провідників ряду політичних партій Буковини, у справі розслідування зникнення Георгія Гонгадзе "не помітно жодних зрушень, зате помічається небажання окремих політичних постатей України, а з ними і цілих служб і структур, знайти непідкупного журналіста". Про це йдеться у зверненні від Чернівецької области до народних депутатів України восьми політичних організацій Буковини. Автори звернення переконані, що "для кланово-кримінальних та олігархічно-номенклятурних груп зникнення Г.Гонґадзе є фактом, який разом із численними зникненнями, вбивствами, судовими позовами та погрозами повинен переконати суспільство в небезпечності будь-яких проявів вільнодумства і безкарності розправи над усіма, хто стоїть на перепоні тіньової та злочинної діяльности".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу - відповідно $40.00 і $25.00. В Україну, Европу й Австралію $50 (авіяпоштою - $160, в Австралію - $175). За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Дописи, підписані авторами, не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка - Павло Стокотельний; Реклама - Марія Осціславська; Адміністратор - Володимир Гончарик.

Білорусь бореться

Не так давно, у серпні, „Свобода" вмістила огляд свіжого числа білоруської газети, що виходить у штаті Мишиґен. Американські білоруси, як і ми, українці, живуть турботами свого народу, а турбот і прикростей в сучасній Білорусі вистачає. Переливаючись через край, вони, природна річ, заторкують інтереси України, адже обидві країни мають і спільну межу, і спільні пострадянські проблеми. Регресивна політична тенденція, у зміцненні якої зацікавлені проімперські сили в Москві і яничари в самій Білорусі, полягає у відновленні „Великої Росії". Мінськ, де розпаношується антинародний режим президента Лукашенка, вже пов'язав себе зі смертельною для білоруської незалежности угодою про створення „братського союзу" з Москвою. Цю подію палко вітали антиукраїнські сили в Києві: мовляв, Білорусь зробила перший крок, а тепер – черга України.

Ініціяторам відновлення імперії не терпиться, та й добре розуміють вони, що кожний рік утверджує Україну в незалежності, кожен прожитий день поглиблює прірву між вільним майбутнім і тоталітарним минулим. Не дати національній незалежності закоренитися, унеможливити прихід до державного керма молодого, вихованого в умовах свободи покоління, – таку ціль ставлять перед собою реставратори імперії. Ось чому вже дійшло до прямої спроби повалити законний уряд в Україні – на щастя, невдалої, бо Служба безпеки України виявилася на висоті своїх завдань.

Тим часом і в Білорусі ще далеко не все скорилося перед Лукашенком. Національно свідомі політичні і громадські рухи не тільки не дали себе проковтнути новому союзові з Москвою, але знаходять в собі силу на новий похід за свободу. Про це яскраво засвідчує Всебілоруський з'їзд, який відбувся у Мінську. Особливістю цієї події є те, що з'їзд заініціювали не вузькопартійні середовища, а вся творча і наукова інтеліґенція Білорусі. З'їзд прийняв Акт незалежности Білорусі, в якому, між іншим, говориться: „Сьогодні незалежність Республіки Білорусь поставлена під загрозу. Реальною небезпекою став договір про створення єдиної держави з Росією... Суверенітет країни не може бути обмежений чи скасований рішенням вищих державних осіб і органів, ні навіть референдумом". Акт незалежности містить також заклик до парляментів і урядів демократичних країн, міжнародних організацій, світової громадськости забезпечити ґарантії суверенітету республіки.

З мінської преси, над якою тяжіє ще суворіша цензура, ніж у совєтські часи, про з'їзд годі було довідатися щось конкретне, а проурядові коментатори знову ставили факти з ніг на голову, звинувачуючи білоруських патріотів у „русофобії".

Ні, любов до свого, намагання врятувати від смерти рідну культуру і мову не має нічого спільного з русофобією. У численних виступах делеґатів на Всебілоруському з'їзді підкреслювалася ця ясна і шляхетна думка: ми – не проти когось, ми – за свою країну, за свою мову, за свою духовну культуру.

На початку вересня в унісон промовам на Всебілоруському з'їзді прозвучали виступи на зустрічі білорусів США і Канади у Клівленді. Можна тільки пошкодувати, що на цю зустріч брати-білоруси не мали можливости запросити представників українських діяспорних громад. Ми маємо що сказати одні одним, а перед небезпекою для суверенности можемо і повинні діяти разом, в дусі традиційного українського визвольного гасла: „За нашу і вашу свободу!".

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про медалі та гроші

Писати про Олімпіяду-2000, що саме закінчилася в Сіднеї, ще доволі важко, бо не знаємо остаточних її підсумків та усіх вражень української збірної, оскільки вона ще не повернулася додому. А все ж у кожного із нас, що слідкував завзято за перебігом Олімпіяди кожного дня з допомогою телебачення, є свої враження та свої роздуми на цю тему. Найважливішим, здається, було бачити „своїх" змагунів та радіти їхнім успіхом.

Цей успіх, може, не кожного із нас втішає – але все ж коли іти за табелею вислідів у щоденнику „Нью-Йорк Таймс", то Україна стоїть на тринадцятому місці у довгому ряді 199 держав, що брали участь у Олімпіяді, а це зовсім не зле. Правда, наші змагуни виграли тільки три золоті медалі, та все ж стоять попереду таких держав, як Японія, Канада чи Польща, у яких менше, ніж двадцять медалів у цілому. Для України іти так попереду сильних держав світу у 10-му році самостійности – це неабиякий успіх. Тому не диво, що більшість нас, українців в діяспорі, так сильно цікавилися цими спортовими іграми, навіть коли деякі не могли того зацікавлення зрозуміти – мовляв, „політичні проблеми важливіші". А все ж у сьогоднішньому світі спорт – це почасти також політика, хоча би у зв'язку з винесення імені своєї батьківщини попереду інших.

Тут можемо мати деяке застереження: мовляв, телебачення в США рідко показувало у своїх довгих репортажах українських спортовців. А як же довго ми мусіли „видивляти" появу української дружини на відкритті та закритті Олімпійських ігор та жовто-блакитні кольори. Маємо надію, що наші земляки в Україні мали більше і частіше нагоду до цього. Надіємося також, що українську дружину привітають відповідно величаво із поверненням додому. Бо ця дружина не ославилася, на щастя, ніяким скандалом, змагалася чесно і здобула 23 медалі.

Хоча серед них лише три золоті, але це не так важливе, хіба для тих, що їх дістали та що можуть, як інші „золоті" змагуни держав світу, сподіватися обіцяної грошової нагороди. А її обіцяли у висо[illegible] 50 тисяч долярів за зо[illegible] медалю, 30 тисяч. – за срібну, 20 тисяч – за бронзову.

Спостерігаючи щоденно у цих двох тижнях радість на обличчях змагунів, володарів золотих медалів, я мимоволі думала: чи ці грошові нагороди не перекреслюють цілого поняття чесної гри та спортового завзяття? І чи це нагороджування першунів грішми не є, борони Боже, спонукою до змагань за місце найкращих? Певне, коли ми слухали величину сум, що їх окремі країни призначили для першунів, не можна було не дивуватися радості цих, що здобули першенство, особливо, як це були змагуни з держав не надто багатих. Це свого роду „оплачування" фізичних переваг завважуємо не вперше. Скільки слов'янських прізвищ можна було знайти хоча б тепер у списках представників різних-прерізних країн. Що ж могло бути причиною, що ці спортовці не виступали і не виступають в барвах своєї держави, як не бажання гроша і заробітку?

І тому, коли в останніх двох тижнях ми приглядалися змаганням і розданню медалів, постійно насувалося на думку питання: чи радіють вони з нагоди медалів – чи з нагоди грошей, що їх отримають?

О-КА

Читачі уточнюють...

У часописі від 18 вересня, вміщено мою рецензію на вірші О. Домбровського. На жаль, у другому абзаці пропущено кілька рядків, що робить кінець речення незрозумілим. Насправді його слід читати так:

„Перше, що відразу помічаєш, відкривши збірки, це своєрідний стиль і ритміку, відсутність будь-якої гри в евфонію, взагалі в звукозапис, гри, типової для сучасної поезії. Це поет, який не намагається „йти в ногу" з модернізмом ані з постмодернізмом. За його власним зізнанням, на початку творчого шляху його ідеалами й зразками були Шевченко, Франко й Леся Українка, однак, це не значить, що він їх сліпо наслідував. Спільними рисами можна вважати: звернення до історичного українського минулого й до сучасности; зацікавлення давниною людства – історичною і легендарною; біблійні сюжети. Проте, його бачення й зображення подій та постатей, які поставали перед його уявою, були його власні".

Ася Гумецька,
Анн Арбор, Миш.

* * *

У звідомленні з тенісових змагань на Союзівці („Свобода", 15 вересня ц. р.) слід внести такі поправки: на першій сторінці у підзаголовку слід виправити на „за першість"; на сторінці сьомій вислід гри Івана Дурбака має бути 1:4 і 0:40; у абзаці про змагання юнаків 18 років і нижче речення має починатися словами „Такі самі висліди..."; початок наступного абзацу: „У групі старших сеньйорів „з одною поразкою" першого місця добився Ярослав Тимків", на 16-ій сторінці у підписі під другою світлиною зліва слід виправити на „чемпіон групи сеньйорів 55 ро[illegible] і вище".

Дякую за поміщення тих кількох поправок.

Зенон Снилик

* * *

В числі „Свободи" від 22 вересня була поміщена вістка про перемогу української юної тенісистки на відкритому тенісовому турнірі Америки. Її початок слід читати: „Тетяна Перебийніс, провідна тенісистка юнацьких кадрів України...", щоб не склалося враження наче Тетяна стала віце-чемпіонкою у жіночій категорії.

Омелян Твардовський

ГОСТІ РЕДАКЦІЇ

„Під нашою опікою – тепер 1,100 сиріт"

Марія Йовик, о. диякон Юрій Малаховський та Іван Йовик.

Марія Йовик вже не вперше відвідує редакцію „Свободи", щоб поінформувати про працю Товариства допомоги сиротам в Україні, яке вона провадить від 1992 року. Тим разом вона приїхала до редакції в Парсиппані зі своїм другом життя Іваном та в товаристві о. диякона Юрія Малаховського.

– Чому завдячуємо таку численну делегацію до нашої редакції?

– Сьогодні ми приїхали, щоб поінформувати про наші загальні збори, що їх скликаємо на неділю, 15 жовтня. Хочемо на зборах поінформувати громаду про нашу працю, успіхи та можливості.

– Ми про вашу працю писали у „Свободі" вже не один раз і кожний читач знає, яку корисну роботу виконуєте ви опікою над сиротами в Україні.

– Це правда, однак часто зауважують, що широка громада в США не достатньо поінформована про те, як ми працюємо, як використовуємо зібрані фонди. Отож ці збори будуть відкриті для всіх зацікавлених, в програмі – вибір директорів, а збори підготовляються за порадами наших адвокатів, що теж будуть присутні.

– Чи з цією метою ви видали інформаційну летючку, яку привезли до нас?

– Це також. З неї усі зацікавлені можуть дізнатися, на яких правних засадах організована поміч, про те, що маємо звільнення пожертв від податків, що ми зареєстровані як неприбуткова організація. Також, що усі наші помічники – добровольці.

– Про це останнє нам добре відомо, тому що у нашій газеті ми вміщуємо дописи ваших добровольців про їхні поїздки в Україну.

– Такі поїздки для перевірки нашої помочі є необхідні, тим більше, що ми маємо під опікою сиріт, які живуть в т. зв. „сімейних будинках", або приватно. Наша поміч йде, однак, безпосередньо до кожної сироти через уповноважених нами осіб в Україні. Такою в Києві є Ольга Мороз, яка цього літа зорганізувала з нашою допомогою літній табір „Україна молода" в місцевості Ворзель, біля Києва. Табір був для старших віком дітей і вони вивчали там англійську мову, історію України, літературу, мистецтво. В таборі побувала 21 дитина.

– Все, що ви робите, здається краплею в морі, коли взяти до уваги, скільки сиріт тепер в Україні та як погано їм живеться. Ви ж були влітку в Україні і знаєте найкраще, які там обставини.

– Так, ми були в Харкові, Чернігові, Броварах і Києві. Намагаємося ретельно перевіряти нашу працю і її висліди, а передусім, чи наші діти, якими опікуємося, отримують гроші, для них призначені. Про це будемо також звітувати на зборах 15 жовтня. Знаєте, коли ви бачите безпосередньо цю біду, в якій живуть зараз люди в Україні, а передусім біду сиріт, то хочеться мати якнайбільше спонзорів. Цих 15 долярів місячно на дитину справді не є великою сумою для тих, хто живе в США, але для сиріт в Україні є щастям їх отримувати. Тому ми запрошуємо українську громаду Нью-Йорку прийти на наші збори та послухати про нашу працю і наші пляни. Для „прикраси" наших зборів ми готуємо концерт, в якому погодилися виступати наші відомі солісти Олег Чмир і Оленка Геймур, у супроводі В. Винницького. Усі вони свій гонорар призначили на сиріт в Україні. Збори відбудуться о 2-ій год. по пол. в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79 вул. в Нью-Йорку, а концерт о 5-ій год. Якщо дозволить час, хочемо ще показати короткий фільм з цьогорічного, першого нашого табору для сиріт. Запрошуємо усіх зацікавлених прийти на збори.

О. Кузьмович

У Львові буде пам'ятник В.Кубійовичу

ЛЬВІВ. – У Львові 24 вересня відбулося освячення каменя, де буде споруджено пам'ятник українському вченому, організатору Наукового товариства ім.Т.Шевченка, засновнику і головному редактору Енциклопедії українознавства Володимирові Кубійовичу – з нагоди 100-річчя від дня його народження. Організаторами заходу виступають Наукове товариство ім.Т.Шевченка, Українське географічне товариство та Управління культури Львівської облдержадміністрації.

ДІНАУ

Левко Лук'яненко,
голова Асоціяції дослідників голодоморів в Україні

Звинувачення проти КПРС

З листа до редакції „Свободи":

Прошу розповісти про Кагановича, який проводив штучний голод в Україні. Чому й досі не був покараний жоден комуніст за злочини проти людства?

Ірена Левицька, Скоч Плейнс, Н. Дж.

21 березня 1996 року у Києві з ініціятиви Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих, Асоціяції дослідників голодоморів в Україні, Всеукраїнського товариства „Меморіял" ім. Василя Стуса, за участю 23 громадсько-політичних організацій, був утворений Український національний комітет з організації Міжнародного суду над КПРС-КПУ за злочини тоталітарного режиму в Україні. Комітет провів значну роботу з підготовки такого суду. Оскільки влада в Україні не підтримала діяльности комітету, ініціятива підготування Міжнародного суду перейшла до Литви, де відбувся перший процес громадського суду над КПРС. Ініціятивна група Громадського представництва в Україні теж взяла участь у процесі, підготувала українське звинувачення КПРС, працює над розширенням цього документу. Матеріяли Міжнародного громадського суду будуть видані англійською мовою і поширені серед членів ООН. Вони слугуватимуть юридичною базою для Міжнародного суду за участи багатьох країн.

У світі давно усталилося переконання, що Україна найбільше постраждала від тоталітарного режиму. На прохання Ірени Левицької подаю стислий переказ нашого звинувачення проти КПРС. Ця партія звинувачується на підставі ряду пунктів статті 6 Міжнародного воєнного трибуналу у злочинах проти миру, проти людяности, воєнних злочинах, а також за міжнародними конвенціями про попередження злочинів геноциду – від 1998 року, проти тортур та застосування до людей жорстоких, принизливих засобів – від 1984 року, про примусову і обов'язкову працю – від 1980 року і з боротьби проти дискримінації в площині освіти – від 1960 року.

КПРС застосовувала ідеологічні та організаційні засоби поневолення людей. Вона насаджувала переконання у зверхності однієї нації над іншими, прямуючи до винищення національних меншин і окремих народів. Український народ був віднесений до неперспективних і приречений на асиміляцію. КПРС обгрунтовувала ліквідацію демократії і заміну її тоталітаризмом, комуністичною диктатурою. Ідеологія КПРС – це злочинне натравлювання бідних проти багатих, атеїстів проти віруючих, розпалювання ненависти між клясами і суспільними групами. КПРС переслідувала людей за релігійні переконання.

Організаційними методами КПРС після окупації України позбавила українців свободи преси, ліквідувала парляментаризм, застосувала терор як метод державного управління суспільством.

Для здійснення наміченого була створена всеохоплююча інформаційна система про населення, яке було поділене на категорії за його ставленням до влади і соціяльним походженням. Була розгорнута широка система доноництва, за якою проводилися численні арешти. По черзі ліквідовувались окремі соціяльні групи. Було репресовано мільйони людей, з яких значне число страчено, а решту перетворено не рабську робочу силу.

З ініціятиви КПРС були проведені війни проти незалежної України, Молдови, Карпатської України. Командування Червоної армії грубо порушувало звичаї і закони війни, розстрілювало полонених, використовувало проти повстанців хемічну зброю і отруту. В Україні комуністична влада практикувала розстріли закладників, насильне вивезення населення, страти голодоморами, терористичні акти проти видатних українських політичних діячів.

Окремий злочин проти України і українського населення Кубані становить страшний голод 1932-33 років, а також знищення українського селянства. Це був геноцид українців. Відповідальність за цей злочин лягає на комуністичних провідників того часу Кагановича, Молотова, Хрущова, Постишева, Єжова, Берії, Жукова та інших.

В період Другої світової війни з України були безповоротно вивезені в Росію 550 великих підприємств, майно колгоспів і радгоспів, худобу, техніку. Після розпаду СССР Росія привласнила золотовалютний і діямантовий фонди, закордонне майно СССР, заощадження українських громадян.

Про страждання українського народу знали уряди провідних держав світу, але займали позицію невтручання. Ми звинувачуємо КПРС у тому, що з її ініціятиви комуністичний уряд Росії розгромив українську державу, скасував її закони, ліквідував в Україні парлямент і судову систему, репресував військових і державних службовців, усі українські політичні партії, включно з Комуністичною партією України, розгромив українські церкви і привласнив їхнє майно, створив репресивну машину і широко застосовував вбивства, тортури і заслання, організував три великих голодомори (разом близько 13 млн. жертв), знищив інтелектуальний потенціял України, заселив Україну мільйонами росіян з метою посилення їхнього впливу на цьому терені, працю людей перетворив на примусову.

Від редакції. *З наступного числа „Свободи" ми розпочнемо публікацію на цій сторінці окремих розділів збірника „Чорна книга комунізму", опрацьованого групою міжнародних дослідників злочинів комуністичної диктатури.*

Критика в УНС була завжди

В ч. 34 нашого тижневика було вміщено звіт про річне засідання Головного Уряду УНС із усіма його рішеннями, а також із дискусією на різні приємні та менш приємні теми. Але завжди було так, що такі зібрання викликали не лише похвал, а й критику. На доказ цього варто навести уривок звіту з VIII Конвенції Руського Народного Союзу в Шамокіні, опублікованого у „Свободі" 30 червня 1904 року:

„Дня 2 юнія (на внесенє делєґата Леона Моніти зъ Лянсфордъ) Конвенція ухвалила одноголосно слъдуючу резолюцію: „Всъ делєґати зобранъ на VIII на Головной Ювілейной Конвенціи Р. Н. Союза въ Шамокинъ, Па, дня 2 юнія б. р. на ранъшному засъданню ухваляють: Зваживши, що всъмь п. п. делєґатамъ були предложени три банкови книжки до пересмотру у на тихъ банковихъ книжочкахъ була вписана сума, що сходить ся до одного цента зъ рахунками головного касієра и секретаря; друге, зваживши, що въ брошуръ, виданой Ив. Борухомъ въ Нь-Йорку, взиває згаданий авторъ членовъ Р. Н. Союза, щоби зробили порядокъ зъ сумою 9.114 дол., котра то сума после обрахунку Ив. Боруха мала бракувати въ касъ Р. Н. Союза; зваживши отже, що всьо написане въ той брошуръ єсть огидною клеветою и бозсовъстнимъ нападом на руску організацію, делєґаты зобрани на VIII Головної Конвенціи виражають ПОГОРДУ згаданому Ив. Борухови у ґазетъ „Правда", котра подпирала го въ єго клеветах, та ухвалюють вписати ту резолюцію до урядового протоколу Р. Н. Союза и оголосити се публично въ орґань Р. Н. Союза „Свобода".

Видамо твори проф. О. Оглоблина

Звернення до українського громадянства і установ

До 100-ліття від народження провідного українського історика і організатора українського наукового життя проф. Олександра Оглоблина Українське історичне товариство у співпраці з науковими установами і університетами вирішило започаткувати видання творчої спадщини проф. Оглоблина – колишнього голови УІТ, президента і почесного президента УВАН у США, почесного члена НТШ і почесного члена Асоціяції українських університетських професорів, почесного члена Українського інституту Гарвардського університету і численних інших наукових установ. Редактором наукової спадщини проф. Олександра Оглоблина є один з його найближчих співробітників – проф. Любомир Винар, президент УІТ і голова Історичної секції УВАН, дійсний член НТШ. Готуються до друку нове видання „Люди старої України та інші наукові праці" (приблизно 450 стор. здано до друку), „Гетьман Іван Мазепа і його доба" (нове доповнене видання), „Гетьман Богдан Хмельницький" (збірник наукових праць), „Українська історіографія в XIX і XX ст." (готується до друку), „Вибірка епістолярної спадщини проф. О. Оглоблина" (готується до друку).

Твір „Люди старої України", який УІТ видає у співпраці з Університетом „Острозька Академія", появиться в жовтні 2000 року, „Гетьман Іван Мазепа" готується до друку.

Ми переконані, що українське громадянство і українські установи допоможуть видати праці одного з найвидатніших українських істориків XX століття. Просимо зложити пожертви на ці видання. Окремі особи і установи можуть взяти на себе честь фінансувати окремі видання. Пожертви на Українське історичне товариство (фонд О. Оглоблина) можна відтягати від державного податку в Америці.

Світова наукова рада СКУ підтримує видання наукової спадщини проф. О. Оглоблина і вірить, що українські громадські установи допоможуть видати його твори. Пожертви просимо надсилати на адресу:

Ukrainian Historical Association (Publication Fund–Ohloblyn) P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Комісія при УІТ з видання творів проф. О. Оглоблина: д-р Любомир Винар (Кент) – голова комісії, президент УІТ, **д-р Михайло Брайчевський** – заступник голови комісії (університет „Києво-Могилянська Академія"), **д-р Алла Атаманенко** – секретар комісії (Університет „Острозька Академія), **д-р Олександер Баран** (Вінніпеґ) – УВАН у Канаді, **д-р Ася Гумецька** (Анн Арбор) – Асоціяція українських університетських професорів, **д-р Микола Ковальський** – університет „Острозька Академія", **д-р Василь Верига** (Торонто) – Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді, **д-р Олександер Домбровський** (Нью-Йорк) – УВАН у США, **д-р Степан Козак** (Варшава) – НТШ в Польщі, **д-р Любомир Гайда** (Кембрідж) – Український інститут, Гарвардський університет, **д-р Аркадій Жуковський** (Париж) – НТШ в Европі, **д-р Юрій Макар** – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, **д-р Ігор Гирич** (Київ) – Українське історичне товариство ім. М. Грушевського, **д-р Леонід Зашкільняк** – Львівський державний університет ім. Івана Франка, **д-р Василь Омельченко** (Нью-Йорк) – УВАН у США.

Вересень 2000 р.

Виставка трипільської кераміки приїздить до Америки

У жовтні до США прибуває з України виставка трипільської кераміки в сучасній інтерпретації. Виставку спонзорує Дарія Лиса з Міжнародної галереї в Міннеаполісі. Виставка включатиме експонати, виготовлені в творчій майстерні „Сундарі" на основі історичних археологічних знахідок, які походять від колишніх жителів на території сучасної України і налічують 5 тисяч років. Ці знахідки мають назву від села Трипілля на Київщині, де було проведено перші археологічні дослідження.

Початкове відкриття культури Трипілля відбулося 100 років тому. При розкопках археологи знайшли глиняний посуд дивовижних форм, розписаний своєрідними орнаментами, статуетки жінок і тварин, моделі будинків з деталями проробкою форм та інтер'єру. Ці будинки поєднували в собі житло і храм. Головними в приміщеннях були піч і вівтар, багато прикрашені орнаментами.

Творча майстерня „Сундарі" в Києві зберігає традиції виготовлення кераміки ручним способом, використовує духовний досвід рідного краю, відтворюючи культуру трипільської ери шляхом детального дослідження складників трипільської кераміки і виготовленням експонатів з використанням знарядь, подібних до трипільських. Директор майстерні – мистецтвознавець і експерт в трипільській культурі Світлана Кобець прибуває з виставкою до США і буде робити доповіді з показом відео-фільму при відкритті виставки о 7:30 щоп'ятниці.

Бажаючі придбати оригінальні зразки гончарного ремесла можуть це зробити при відвіданні виставки. Виставка відбудеться в Міннеаполісі – 6 і 8 жовтня, в залі церкви св. Михаїла, в Бавнд-Бруці – 13–15 жовтня в Культурному центрі Української Православної Церкви, 20–22 жовтня – у Філядельфії, в Українському освітньо-культурному центрі. За детальними інформаціями дзвонити до Дарії Лисої, тел.: **(612) 377-4031, E-mail: adlysyj@worldnet.att.net.**

Дарія Лиса

Президент України привітав євреїв України зі святами

КИЇВ. – Глава держави Леонід Кучма надіслав євреям України привітання зі святом Рош-Гашана та наступними осінніми святами єврейського народу. "Діяльність єврейської громади України нерозривно пов'язана з розбудовою демократичного суспільства, зміцненням міжнаціонального миру", - сказано у поздоровленні. Глава держави також висловив переконання, що відносини між представниками різних етносів будуть і надалі розвиватися на засадах толерантности, взаєморозуміння, внутрішньої готовности кожної людини подати руку ближньому, поділити з ним радість та біду.

Канада фінансуватиме ще два проєкти в Україні

КИЇВ. – Канада виділяє для України 2.7 мільйона долярів США на здійснення "Проєкту розвитку" та 1.5 мільйона – на проект з гендерних питань. Про це заявила міністер з міжнародного розвитку Канади Марія Мінна, яка перебуває з візитою в Україні. За її словами, організаційним центром у здійсненні цих проєктів виступить посольство Канади, тому українські організації можуть туди звертатися з обґрунтованням своїх пропозицій. Марія Мінна також зазначила, що у ході зустрічей з українськими урядовцями було обговорено можливість співпраці у багатьох сферах, зокрема в питаннях створення нового законодавства, в аґрарному секторі. Вона повідомила, що під час цієї візити відвідала організації, які працюють згідно з програмами, що фінансуються Канадою. За словами канадського міністра, вона хотіла досягти подвійної мети – краще зрозуміти Україну і її потреби та подивитися, як тут працюють канадські програми. Загалом, за інформацією Марії Мінни, з 1991 року для України Канада надала технічної допомоги на 200 мільйонів долярів США , що в середньому складає 14 мільйонів долярів на рік.

ДІНАУ

Соціяльний розвиток – в інтересах усіх людей

Під час міжнародної „Зустрічі Тисячоліття" Президент України Л. Кучма підкреслив відданість нашої держави принципам соціяльного розвитку та захисту всіх верств населення. Цю думку розвинув у своєму виступі представник України Микола Меленевський в рамках розгляду у Третьому комітеті 55-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН теми „Соціяльний розвиток, включаючи питання стосовно світового соціяльного становища, а також молоді, літніх людей, інвалідів та сім'ї". Він наголосив, що схвалена главами держав світу Декларація Тисячоліття є орієнтиром на майбутнє в галузі соціяльної політики – як на національному, так і міжнародному рівні, і тепер міжнародне співтовариство має виробити стратегію і тактику, спрямовані на втілення в життя цього історичного документу. М. Меленевський розповів про сучасну соціяльну ситуацію в Україні та стан здійснення програм нашої держави, спрямованих на захист найбільш вразливих верств населення, зокрема інвалідів, молоді та людей похилого віку.

Представник України висловив надію, що міжнародне співтовариство надасть допомогу державам з перехідною економікою.

Постійне представництво України при ООН

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗ - БАТЬКО

Звичаєм української родини є розповіді старших про свій рід, славних прадідів, які дають молодшим необхідну для життя наснагу. Корисно і читачам „Свободи" – членам і не членам УНСоюзу – ще раз прочитати історію цієї великої української родини, яку ми публікуємо за текстом ювілейної книжки д-ра Осипа Кравченюка, виданої до 100-річчя Українського Народного Союзу.

У пошані до минулого, з баченням майбутнього

Народження УНСоюзу

Заснування Українського (тоді „Руського") Народного Союзу в Шамокіні, Пенсильванія, 22 лютого 1894 року, в день народження Джорджа Вашінґтона, батька Сполучених Штатів Америки, було немов передвісником його великого майбуття, в якому йому присвоєно назву „Батько-Союз". Воно сталося після двох давніших безуспішних спроб малої групи інтеліґентів згуртувати українських іміґрантів в одну організацію, яка давала б їм поміч у випадках втрати праці, каліцтва чи смерти і поєднаної з цим потреби заопікуватися членами їхніх родин.

Перший крок у цьому напрямі зробив о. Іван Волянський, перший український католицький священик в Америці, покликавши до життя Братство св. Миколая у Шенандоа, Пенсильванія, відтак ще кілька подібних братств в інших місцевостях. За його ініціятивою постало 1887 року в Олифанті, Пенсильванія, „Сполучення Братств Руських в Америці", але воно незабаром розпалося. 14 лютого 1892 року постала у Вилкс-Беррі, Пенсильванія, нова організація, „Соєдиненіє Греко-Католических Русских Братств Сіверної Америки", яка об'єднувала іміґрантів зі Закарпаття і Галичини. Проте рік пізніше (оо. Теофан Обушкевич, Амвросій Полянський, Іван Констанкевич, Григорій Грушка), вирішили створити окрему добродійну українську організацію. Перше зерно до її заснування кинув о. Г. Грушка своєю пам'ятною відозвою „Нам треба народної організації", яку надруковано в газеті „Свобода" 1 листопада 1893 року. „Одна людини, – писав він, – не може помогти всім, але всі можуть помогти одній людині", бо „єдність це сила і її нелегко побороти". Таким чином, 22 лютого 1894 року постав у місті Шамокін, Пенсильванія, теперішній Український Народний Союз. До його складу увійшли в Пенсильванії Братство св. Миколая, Шенандоа, Братство св. Івана Хрестителя, Олифант, Братство свв. Кирила і Методія, Шамокін, Братство св. Димитрія, Мавнт Кармел, Братство Пречистої Діви Марії, Вилкс-Беррі, Братство свв. Кирила і Методія, Мейфілд, Братство св. Миколая, Ст. Клер, Братство св. Миколая, Централія, Братство св. Михаїла, Елмайра, Н. Й., а також Братство свв. Петра і Павла в Джерзі Сити, Н. Дж.

Першими урядовцями Руського Народного Союзу були Теодосій Талпаш – предсідник, Михайло Євчак – заступник предсідника, о. Іван Констанкевич – секретар, Іван Ґлова – касир. Радними були Андрій Пивоварник, Юрій Хиляк, Яків Даньковський, Теодор Хом'як, Олексій Галабурда і Володимир Сіменович. Заступниками радних були Олександер Курила, Микола Адзима, Петро Шиманський, Стефан Дранько і Константин Кобан. До Контрольної комісії увійшли оо. Гавриїл Гулович, Теофан Обушкевич, Олексій Товт і Григорій Грушка. Заступником був Григорій Гук.

Тяжкі перші кроки

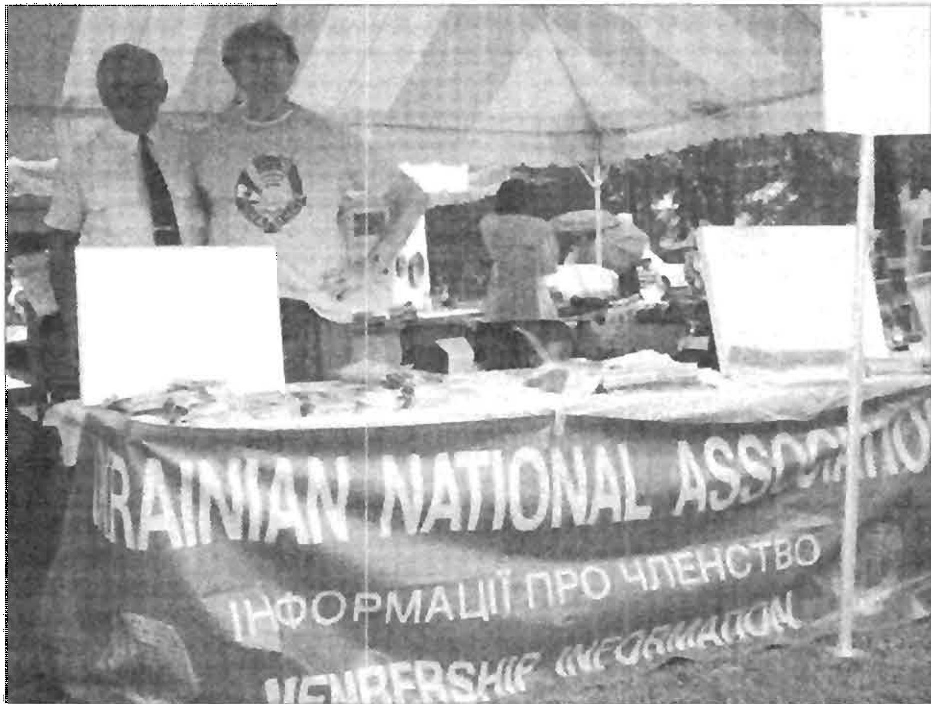
Початки діяльности Руського Народного Союзу були дуже тяжкі. Брак Національної свідомости маси іміґрантів, брак розуміння вартости і потреби власної організації і, нарешті, недостача провідників сприяли розкладовій і підтримуваній царським урядом діяльності Російської православної місії, яка вже в квітні 1895 року створила „Русское Православное Общество Взаимопомощи" з виразною метою знищити Руський Народний Союз і Греко-Католицьку Церкву та поборювати українство. До цієї організації відійшли деякі члени першого уряду Руського Народного Союзу, Братство свв. Кирила і Методія, Мейфілд, Па., та чимало членів інших братств. За таких обставин лише о. І. Констанкевич, Т. Талпаш, І. Ґлова, В. Сіменович, Ю. Хиляк не знеохотилися і постійно працювали для молодої української добродійної організації. Щасливим збігом обставин в 1895–1897 рр. до Америки приїхали молоді священики, які разом з о. І. Констанкевичем створили „Американський Кружок". Це були оо. Нестор Дмитрів, Микола Стефанович, Іван Ардан, Павло Тимкевич, Стефан Макар, Микола Підгорецький, Антін Бончевський, Іван Констанкевич. Тим священикам і кільком згаданим вище членам першого уряду Руського Народного Союзу треба завдячувати, що ця організація не тільки втрималася при житті, але й постійно, хоч і поволі, росла.

(Далі буде)

Пам'ятник о. Григорію Грущі від УНСоюзу

Не минайте інформаційного стенду Українського Народного Союзу

На усіх українських святах, фестивалях, інших імпрезах обовязково є стійка УНСоюзу, де можна дізнатися про діяльність цієї найстаршої в США забезпеченевої організації. Ті гості свята, яких вареники і подарунки приваблюють більше, ніж ділова інформація, чинять нерозсудливо, тому що за кожної нагоди варто, подбати про своє найближче і дальше майбутнє. Тож не минайте інформаційної стійки УНСоюзу!

На світлині: працівники УНС Євген Осціславський (зліва) і Андрій Воробець на Українському фестивалі УККА в Малапардіс парку.

Світлив **Л.Х.**

Відбувся з'їзд сеньйорів УНСоюзу

11–16 червня ц. р. відбувся на оселі Союзівка в Кергонксоні, Н.Й., 26-ий з'їзд Товариства сеньйорів Українського Народного Союзу з участю членів з різних штатів Америки. У неділю вечером, після реєстрації, якою займалися д-р С. Барановська, М. Бобечко і О. Папроцька, учасники зустрілися на неформальній вечірці.

У понеділок, 12 червня, учасники з'їзду взяли участь у відправі Служби Божої і Панахиди за померлих членів, в українській католицькій церкві Пресвятої Трійці. З'їзд відкрила голова д-р Анна Чопек. Після відспівання американського і українського гимнів було обрано президію з'їзду, в склад якої увійшли д-р Анна Чопек, Ольга Літепло і Лариса Діяк. Обрано комісії: номінаційну – Єва Юзич і Дмитро Сарахман; дотацій – Естер Волошин, М. Бобечко і Ірена Руснак, контрольну – Тетяна Рішко і Ольга Шатинська. Хвилиною мовчанки вшанували пам'ять померлих членів, а д-ра Романа Барановського привітали із 95-літтям з дня народження. Протокол з попереднього з'їзду, що його прочитали Ольга Літепло в англійській і Л. Діяк українською мовою, прийнято без змін з признанням за вичерпність. Після звіту контрольної комісії про успішну працю управи уділено абсолюторію уступаючій управі.

У вівторок, на пропозицію номінаційної комісії, обрано нову управу у складі д-р Анна Чопек – голова, Леся Орлян – заступник голови, Семен Літепло, екзекутивний заступник, О. Папроцька – скарбник, Ольга Літепло, англомовний і Л. Діяк – україномовний секретарі. Обрано представників в терені: Ярослава Ковач – Массачусетс, Марія Мандзій, Нью-Джерзі, Стефанія Барановська – Кергонксон і околиця, Христина Дзюба – Рочестер і околиця, Олена Тренклер – Ровд-Айленд, М. Бобечко – Огайо, Є. Юзич і Джан Лапка – Пенсильвенія. В середу А. Чопек доповідала на тему „Леґальні проблеми, з якими старші повинні бути обізнані". Є. Мороз висвітлив прозірки з подорожі по Японії, а директор Союзівки Іван Флис мол. розповів про проблеми Союзівки і перспективу на майбутнє. Вечером відбувся гуцульський вечір і відеоподорож у Карпати.

В четвер доповідали д-р Роман Барановський – про події в Україні в другій половині 1999 року і першій половині нинішнього, а д-р Роман Процик подав резюме в англійській мові і доповів про нові видання Українських студій в Гарвардському університеті.

Вечером того ж дня відбувся бенкет з численною участю гостей. Головним промовцем був о. Богдан Лукій з Нюарку, який своєю промовою і способом її виголошення зворушив присутніх. Товариські акції включали українські співанки, що ними проводили панове Морози і п. Літепло; бінго, якими керували Никола і Марія Бобечки, Іван і Олена Лаби, С. Літепло, розпродаж, що ним керував Євген Волошин і Євген Мороз – фантами дарованими учасниками з'їзду, що принесло суму 1000 долярів і лотерею під час бенкету. Фанти дарували Леся Орлян, Наталія Лапік, Ольга Папроцька, директор Союзівки І. Флис.

Признано дотації: 1500 долярів на альтанки на Союзівці і по 100 долярів на „Фонд бабусь" через місцевий Відділ СУА, „Юкреніен Віклі", тижневик „Свобода" і на місцеву церкву Пресвятої Трійці з нагоди 35-ліття парафії і 25-ліття побудови церкви.

Д-р Роман Барановський

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Український музей відкрив осінній сезон

Промовляє голова УМ О. Гнатейко.

Багато людей прийшло 16 вересня до Українського Музею в Нью-Йорку, щоб взяти участь у відкритті виставки мисткині Галини Мазепи, а рівночасно вшанувати 90-річчя відомої журналістки та приятельки музею Любови Дражевської.

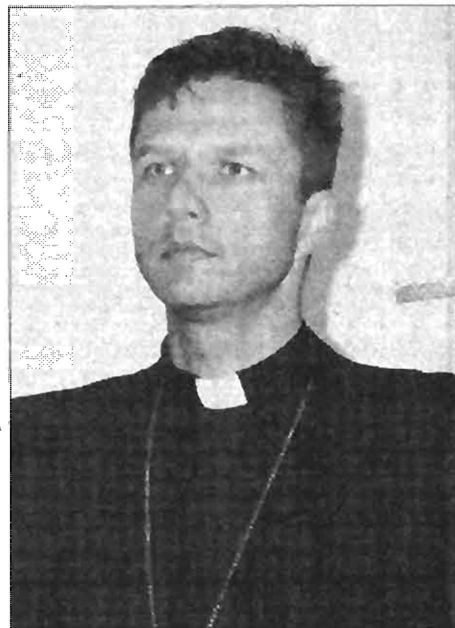
Обидві відомі діячки української громади народилися 1900 року, однак доля не дозволила Галині Мазепі відсвяткувати своє 90-ліття, бо вона у 1995 році закінчила своє повне творчости життя у Венесуелі, де проживала з родиною майже півстоліття.

Однак картинами на стінах УМ вона була тепер з нами, а їх краса та розмаїття принесли кожному мистецьке вдоволення. На виставці, яка буде відкритою до 16 листопада, можна бачити багату збірку творів Г. Мазепи колекції д-ра І. Чолгана та його дружини, а також дещо із родинної збірки мисткині. Про цю її виставку говорила директор УМ Марія Шуст, а святкове зібрання відкрила словом привіту Ольга Гнатейко – голова Управи Українського Музею в Нью-Йорку. Вона також привітала гостей, які численно прийшли вшанувати 90-річчя Любови Дражевської, жаліючи, що ювілятка через стан свого здоров'я не могла бути присутньою. Про її довголітню діяльність на терені УВАН, а також в УМ, говорила проф. Ася Гумецька, а Надія Світлична згадувала роки спільної праці з Л. Дражевською в радіопередачах „Голосу Америки" і радіо „Свободи".

Щирим і голосним „Многоліттям" привітали учасники зібрання „на віддаль" ювілятку та спільно згадали довгі роки її праці на науковому геологічному, журналістському і видавничому полях.

О. Кузьмович

О. Марко Морозович став членом ради директорів УКОФ

О. Марко Морозович

Українська католицька освітня фундація (УКОФ) прийняла о. Марка Морозовича до своєї ради директорів. УКОФ – це міжнародна, благодійна організація, яка допомагає в розвиткові Католицької Церкви та католицьких установ в Україні.

Отець Морозович – український католицький священик епархії св. Йосафата, Парма, Огайо. Він народився та виріс в Ґрінсбурзі, Па, одержав диплом з філософії від Колегії св. Василя, Стемфорд, Кон. та диплом з теології від Католицького університету Америки та Української католицької великої семінарії св. Йосафата у Вашінгтоні.

Тепер о. Марко працює над докторською дисертацією з Літургії при Папському східньому інституті в Римі. Тут він одержав ліцензіят з Літургії та викладає літургіку східнім католицьким семінаристам. Він також адміністратор української католицької парафії св. Михаїла у Линдорі, Па.

При епархії св. Йосафата о. Морозович був президентом комітету служіння конференції, допоміжним директором подальшої освіти священиків, співорганізатором першої річної епархіяльної конференції, членом Священичої Ради, членом комітету епархіяльної релігійної науки, членом комітету епархіяльних статутів.

За додатковими інформаціями про УКОФ, звертатися до виконавчого директора Бориса Боднарука – **УКОФ, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL, 60622–4824.** Тел.**(773) 235-8462.**

УКОФ заснована у 1997 році з метою допомоги у відбудові релігійних та освітніх структур України, інформування американців про потреби на цій площині.

Десятий з'їзд байройтців відбувся на Союзівці

8–10 вересня ц. р. на Союзівці відбувся, вже вдесяте, з'їзд байротських гімназистів, професорів, учнів інших шкіл, курсів і таборовиків під гаслом „Байройтці – вічно молоді".

Після Другої світової війни в Леопольд Касерне постав український табір переміщених осіб, в якому за дуже неприятливих умов були засновані гуманістична і реальна гімназії, народна школа, інші школи та курси. В таборі батьки та професори защеплювали молоді любов до Бога, науки й України, її історії, літератури, культури, мистецтва та музики. В таборі молодь жила, як одна родина, там зміцніла її вічна дружба.

Ця молодь роз'їхалась по цілому світі, але залишилась собою, була горда своєю культурою, релігією та національністю, і не шукала іншої, хоч на це були можливості. Вона продовжувала своє навчання, працювала, закладала сім'ї, виховувала дітей і включалась у життя українських організацій. Ця молодь ширила правду про Україну та помагала їй, чим могла. Тепер вона перебирає провідництво від старшого покоління, яке відходить на вічний спочинок.

*Учасники з'їзду байройтців на Союзівці 8–10 вересня ц. р. Світлив **Ярослав Ликтей.***

То ж не диво, що статті та оголошення у „Свободі" про з'їзд зацікавили байротців, які зібрались на Союзівці. Вже в п'ятницю, 8 вересня, відбулись приємні зустрічі та гутірки, а тоді оглядини спадщини поета та прозаїка, проф. Миколи Угрина-Безгрішного, матеріялів про Байройт, які підготувала голова комітету Роксоляна Огроднік-Герасимович.

В суботу байройтці слухали виступ бандуриста-віртуоза д-ра Зиновія Штокалка (вів програму Левко Майстренко). Після знімок відбулася мистецька програма з бенкетом. Програму відкрила голова комітету Роксоляна Огроднік-Герасимович. За її невтомну працю Ярослав Ликтей вручив їй подарунок від байройтців, а далі програму вела Наталка Соневицька. На вечорі співала Маріянна Винницька, якій акомпаньював Володимир Винницький. Мелася Соневицька з гумором прочитала два фейлетони ЕКА, Лариса Зєлик – вірш проф. Угрина-Безгрішного „Бурса", а Степан Мартюк свій вірш „Ода байройтянам". Ярослав Ликтей прочитав привіт від проф. Володимира Мелька, були прочитані інші привіти.

Отець Юрій Гуденчук привітав байройтців і сказав коротке слово, а байройтець о. Богдан Карась виголосив заключне слово та проказав молитву. Професорам д-ові Іванці М. Мірчук-Ратич і А. Огроднік-Жилавій, яка вчила музику і диригувала хором, вручено квіти. В неділю байройтці пішли до церкви, щоб подякувати Богові за Його ласку та помолитися за тих, що відійшли.

Ярослав Ликтей

ЗУАДК закликає до пожертв

Кожного року в жовтні службовці Федерального уряду мають можливість жертвувати фонди на добродійні цілі через крайову збіркову систему „Combined Federal Campaign". Працівники одержують брошурки зі зверненнями від різних організацій, між якими знову цього року буде ЗУАДК під кодовим числом 2943.

Відомо, що уряд заохочує кожного працівника Федерального уряду і Збройних сил всіх формацій США жертвувати частину своїх платень на цю збіркову кампанію, тому ЗУАДК звертається до всіх українців, які працюють у Федеральному уряді, деклярувати свої пожертви на цілі найстаршої в Америці допомогової української установи – ЗУАДК.

Подібні збірки проводять уряди окремих штатів, даючи змогу державним працівникам теж групово жертвувати на добродійні цілі. ЗУАДК перебуває під Independent Charities of America (ICA) у Пенсильванії, Каліфорнії і Нью-Йорку, а в Нью-Джерзі між організаціями „Unaffiliated". Стараємось включитися до щораз більшого числа кампаній.

Для працівників, які дають пожертви через місцеві United Way, можна вписати ЗУАДК у рубриці „Donor Choice" як „United Ukrainian American Relief Committee, Inc", 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111.

United Way of Southeastern Pennsylvania надало нам число 1838, хоча не завжди поміщує ЗУАДК у своїй брошурці.

Екзекутива ЗУАДК-у висловлює щиру подяку українцям-працівникам Федерального уряду, службовцям Збройних сил, державних органів у штатах і приватної індустрії за щедрі пожертви через фонди в 1999 році та заохочує далі пам'ятати про ЗУАДК і допомогу українцям в біді по цілому світі.

Просимо звертатися із запитаннями телефоном **(215) 728-1630.**

ЗУАДК

До редакції „Свободи" надійшли листи-прохання про допомогу, які за домовленістю з ЗУАДК переслані до цієї доброчинної організації:

• **Товариство хворих на психічні розлади „Мозок"** – вул. Валова, 11, кім, 34. музична школа ім. Нижанківського, 82400 Стрий, Львівської обл. (голова Оксана Бурин).

• **Олександер Курдин** – Третій пров. Леваневського, 18, 51906 Дніпродзержинське, Дніпропетровської обл. (просить допомоги для врятування зору матері).

• **Церква Успення Пресвятої Богородиці** (о. мітрат прот. Жовнірович) – м. Долина, Івано-Франківської обл. (на спорудження храму).

• **Михайлина Когут** – вул. С. Бандери, 7, 81750 м. Ходорів Львівської обл. (просить допомоги внучкам у дівочому віці, які осиротіли після смерти її дочки).

• **Віктор Гринишин** – вул. Київська, 24, кв. 3, 76028 м. Івано-Франківськ (не може утримати 6 дітей від 2 до 14 років).

• **Анна Королюк** – вул. Вовчинецька, 182/16, 76000 м.Івано-Франківськ (просить допомоги на 3-ох дітей).

• **Генадій Ведмецький** – вул. Театральна, 23/24, 79008 Львів (втратив здатність ходити).

• **Людмила Саврак** – село Дорохів, Теребовлянського району, Тернопільської обл. (просить допомоги на трьох дітей).

• **Ярослава Костів** – вул. Галицька, 124/11, 76008 м. Івано-Франківськ (артистка хору в обласному театрі просить допомоги на трьох дітей).

• **Тарас Скамай** – вул. Пекарська, 9/1, 76019 м.Івано-Франківськ (хворіє на цукрицю, але не може придбати інсуліну).

• **Галина Карчевська** – вул. Клима Савури, 11/26, м. Тернопіль (вдова, інвалід, має 5 дітей шкільного віку).

Ми публікуємо ці адреси для тих добродіїв, котрі теж хотіли б допомогти цим людям.

Свято України у Вілліямставні

На святі у Вілліямставні.

24 серпня українська громада з Вілліямставну, Н. Дж. і околиць відсвяткувала День незалежности України. За дорученням громади я привітав посадника міста Мері М. Дуффи, о. Григорія Подгурського і всіх присутніх. Було піднято на щоглі український прапор, присутні заспівали американський і український гимни. По молитві о. Григорія Подгурського посадник міста М. М. Дуффи привітала присутніх і зачитала проклямацію. Дівчата Ніл і Льорен вручили їй квіти. Святкову доповідь зробила Ольга Причко. На закінчення свята всіх було запрошено до домівки біля церкви, де жінки під проводом Галини Стахнів, Стефанії Світенко, Марії Флюнт, Катерини Ремчук приготували частування.

Наступного дня в часописі „Gloucester Times" були поміщені знімки зі свята.

Александер Кобаса

Видано українсько-англійський путівник „Київ туристичний"

КИЇВ. – Побачив світ українсько-англійський путівник "Київ туристичний". Це не просто опис міста, бо у книзі читач начебто проходить по найбільш цікавих місцях стародавнього міста на Дніпрі. Вперше подаються ілюстровані маршрути по Пріорці, Щекавиці, Гончарах-Кожум'яках та інших давніх київських районах.

УККА: Останні наради перед конвенцією

В суботу, 23 вересня ц. р., в Нью-Йорку відбулись останні передконвенційні наради Крайової Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, на яких обговорено підготовку до XVIII Конґресу Українців Америки, відзначення в цьому році річниці Великого Голоду, поточні фінансові справи.

Про підготовку до конвенції доповіли голова відділу УККА у Чикаґо Орест Бараник, екзекутивний директор бюра у Нью-Йорку Тамара Ґалло, президент Асколъд Лозинський та голова Номінаційної комісії Євген Івашків. На відзначення річниці Великого Голоду обговорено програму соборної Панахиди 18 листопада, на яку буде запрошено представників уряду США і дипломатів з України.

Призначено 2 тисячі долярів на покриття коштів недавної вашінгтонської конференції з взаємин між США і Україною, вирішено посилити збірку на оперативні кошти УНІС, розглянути можливості одержання ґрантів для Шкільної ради УККА. Прем'єра художнього фільму „Нескорений" про ген. хор. Романа Шухевича „Тараса Чупринку" відбудеться у Києві 11-12 листопада, ц. р., прем'єри у США та Канаді відбудуться з початком 2001 року.

Вирішено надіслати відкритого листа до Президента України у справах арешту голови „Самостійної України" Івана Башука та зникнення відомого журналіста Георгія Ґонґадзе.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

6-22 жовтня – пересувна виставка трипільської кераміки (Міннеаполіс – 6-8 жовтня, Бавнд-Брук – 13-15, Філядельфія –20-22). Тел. **(612) 377-4031.**

◆

7 жовтня – посвячення пам'ятника на могилі Юрія Старосольського в Бавнд-Бруку, о 3-ій год. по пол.

◆

8 жовтня – показ прозірок Андрія Демуса „Замки і твердині західньої України" в Інституті модерного мистецтва в Чикаґо: **2320 West Chicago Ave.** Поч. о 1-ій год по пол.

◆

14 жовтня – святкування 50-річчя Відділу Товариства вояків УПА в Клівленді у Святопокровському центрі в Пармі: **6812 Broadview Rd., Parma Ohio, 44134.**

◆

14 жовтня – ювілейний бенкет з нагоди 90-ліття Українського Братського Союзу на оселі „Верховина". Тел. **(914) 856-1323.**

◆

14 жовтня – в Українському Інституті Америки (**2 East 79th St., New York**) концерт переможців третього міжнародного конкурсу піяністів у Києві. Початок о 8-ій вечора.

◆

27 жовтня – забава на Союзівці. Тел. **(914) 626-5641.**

◆

4 листопада – святкування 50-річчя Українського лікарського товариства Північної Америки в готелі Маріот, Нью-йорк. **Тел. (888) RX-UMANA. Факс (888) 55-UMANA. E-mail: umanajubilee@aol.com**

◆

18 листопада – з'їзд українських журналістів Канади в Торонто, у залі КУМФ: **вул. Блюр захід, 2118.** Поч. о 9-ій год. ранку. Факс для зголошень і порад: **(416) 323-3250.**

◆

19 листопада – відзначення 50-річчя Пласту в Кліфтоні, у приміщенні „Гай-скул": **333 Colfax Ave., Clifton.** Початок о 3 -ій год. по пол.

◆

Новорічна забава на Союзівці. Замовлення – до 16 жовтня. Тел. **(914) 626-5641.**

◆

27 січня 2001 року – баль дебютанток Українського лікарського товариства Північної Америки, Товариства українських інженерів, Товариства українських ветеринарів в готелі „Інтерконтиненталь" (**505 North Michigan Ave., Chicago Il**). Тел. **(773) 278-6262**.

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклями. Тел. **(973)-292-9800, доД. 3040**).

УКРАЇНА І СВІТ

Українські учителі навчалися у Педагогічному інституті УВУ

Професори і студенти Педагогічного інституту УВУ.

В цьогорічній сесії вдосконалення українських учителів взяли участь 19 молодих українських учителів з шістьох країн світу, а саме: з Канади, США, Польщі, Латвії, Югославії і з 10 областей України. Учасники вислухали 140 годин викладів, семінарів, відвідали пам'ятки Мюнхену та Зальцбурґу.

Під час офіційного відкриття сесії Педагогічного інституту для вдосконалення українських учителів світу у Мюнхені, яка тривала три тижні, від 3 до 28 липня, директор Педагогічного інституту УВУ проф. Леся Кисілевська-Ткач сказала: „Від вас – учителів, залежить у великій мірі майбутнє не лише України, але й українських громад у діяспорі, бо ви виховуєте нову зміну, яка таки збудує краще майбутнє".

Ректор проф. д-р Леонід Рудницький попрощав випускників від Українського Вільного Університету, вказавши, між іншим, на завдання учителя стати амбасадорами доброї волі Українського Вільного Університету, „згадувати його голосним і добрим словом все і всюди".

Пресова служба УВУ

Студенти з п'яти країн навчалися на літніх курсах в Оттаві

Чотирнадцяті інтенсивні літні курси Інституту східньохристиянських наук ім. Митрополита Андрея Шептицького при університеті св. Павла в Оттаві відбулися в новоствореному монастирі Матері Божої в Оранжвілі, на північ від Торонто, в Канаді. Цього року студенти прибули з України, Білорусі, США та Канади. Їм допомагає харитативна організація Catholic Near East Welfare Association. Викладали директор Інституту о. д-р Андрій Чировський („Богослов'я та духовість ікон") та д-р Ярослав Скіра („Еклезіологія зі східніх та західніх перспектив").

Під час літніх курсів студенти брали участь в літургічно-аскетичному житті монастиря, відвідали східні церкви в околицях Торонто, зокрема взяли участь у Богослуженнях коптійської, вірменської, етіопської, грецької та російської церков. Студенти відвідали також ряд парафій УГКЦ, нову грецьку Православну богословську академію в Торонто.

(Закінчення на стор. 14)

Професори і студенти літніх курсів.

Українській армії – українську мову

Вручено перші премії україномовним викладачам військових інститутів України

5 вересня ц.р. в Києві, в Будинку Офіцерів вручено перші премії фундації „Українській армії – українську мову" україномовним викладачам військових академій й інститутів столиці України. Цю Фундацію створено з ініціятиви Тараса Козбура з Лос-Анжелесу. За короткий час вона зуміла зібрати достатню кількість грошей, щоб вручити у цьому році 6 золотих премій (500 ам. дол.), 7 срібних (300 ам. дол.) і 17 бронзових (200 ам. дол.). Головою цієї організації у Києві, яка діє при товаристві „Просвіта" є доктор педагогічних наук Богдан Сусь, а західню діяспору представляє голова видавництва „Смолоскип" Осип Зінкевич.

Золоті премії отримали: начальник гуманітарного інституту Національної академії оборони України генерал-майор Л. Ріпа, полковник Б. Рожнатовський, полковник С. Грибоєдов, д-р Б. Сусь і перші професори, які почали викладати у військових інститутах українською мовою – Т. Павелко і В. Малинко.

Нижче подаємо уривок з виступу представника фундації „Українській армії – українську мову" в Україні, голови видавництва „Смолоскип" О. Зінкевича.

Дивлячись на сьогоднішню подію очима українця, який все своє зріле життя прожив поза кордонами України, чиї діти виховувалися в українській мові і на основі української історії й культури, зізнаюся що, ця премія для мене є найбільшим парадоксом України XX століття і нового століття, в яке ми вступаємо.

Чи не парадокс, що десь в далеких краях, в якихось Америках знайшлися наші земляки, які болітъ болями нашої держави, болями нашого війська, болями нашого народу – знаючи мовну ситуацію у нашій державі і у нашій армії, творять фонд „Українській армії – українську мову"? Ці наші земляки живуть у західніх цивілізованих країнах і вони пересвідчились, що захищати і боронити свою державу і свій народ може лише вояк, який усвідомлює, хто він такий, яке його національне коріння, якою мовою він розмовляє, якою мовою його вчать у військових інститутах, яка національна свідомість його старшин. Я багато років жив у Франції, працював у вугільній шахті, закінчив Інститут індустріяльної хемії в Парижі. І я вам скажу: за свободу Франції у Другій світовій війні боровся і гинув не солдат Франції, а французький содат, солдат, у жилах якого кипіла французька кров, який споконвіку виростав на французькій героїчній історії, на героїзмі Жанни Д'Арк, на французькій культурі, якому в голову не могло прийти, щоб забути свою французьку мову, зробити її безперспективною і розмовляти мовою свого східнього німецького сусіда.

У цей світлий день, коли перед нами стоять 30 лавреатів цьогорічної премії, я б сказав, героїчних людей, професорів і викладачів, які викладають у військових Інститутах нашої столиці державною, українською мовою, а не мовою нашого північного сусіда, до нас доходить інформація, що за це декому з них вже погрожують звільненням під різними приводами.

Я хочу вірити, що командування української армії не допустить до такої національної дискримінації українського викладача в українській незалежній державі. Ми усвідомлюємо, які складні мовні проблеми існують у нашій державі, у наших владних структурах, зокрема в українській армії. Але ми знаємо, що, переборовши мільйони труднощів, наш вояк має бути українським вояком, а не безрідним ґвинтиком у системі, без української душі і серця, без знання своєї рідної мови.

Лише повноцінний український солдат і офіцер з українською душею і серцем зможе стояти на сторожі нашої держави, забезпечувати спокій і міжнаціональний мир, бути сторожем наших вольностей і свобод.

Моє палке бажання – це бажання усіх українців західньої діяспори – щоб в десяту річницю нашої державности українська мова в армії стала нормою і законом для кожного офіцера, для кожного викладача, для кожного воїна і курсанта.

Отець Б. Ґудзяк – новий ректор Львівської Богословської Академії

14 вересня відбулася інавґурація нового ректора Львівської Богословської Академія о. д-ра Бориса Ґудзяка. Акт передання повноважень новому ректорові здійснив Єпископ-помічник Глави УГКЦ, Великий канцлер академії Владика Любомир Гузар.

Ректор академії обирається на п'ять років. Першим ректором академії був о. д-р Михайло Димид. За час його керівництва академія відновила свою діяльність, отримала міжнародну акредитацію, розвинула необхідні для отримання бакалаврату навчальні курси, а також навчальні ресурси, зокрема бібліотеку, яка на сьогодні є однією з найавторитетніших богословських бібліотек в Україні. В академії започатковано діяльність семи наукових інститутів, а також видавничу діяльність.

Новий ректор о. д-р Борис Ґудзяк народився 1960 року в м. Сиракузи (США). Навчався в Сиракузькому та Папському Урбанському університетах. Був учнем Патріярха Йосипа Сліпого. Науковий ступінь доктора філософії в галузі слов'янської та візантійської культурно-церковної історії здобув у 1992 році у гарвардському університеті. Того ж року переїхав жити в Україну. У 1998 році був висвячений на священика. На початку 90-их років очолював комісію з питань відновлення ЛБА. Був віце-ректором академії, директором Інституту історії Церкви.

Пресове бюро ЛБА

ЛЮДИ ДІЯСПОРИ

«Живу обличчям до України»

Левко Хмельковський

У 1190 році польський король Казимір пішов війною на прусів. Але ворог дізнався про похід і зробив засідку на короля. У вирішальну хвилину на поміч королю прийшов загін вояків під командою лицаря гербу Любич, на щиті якого була срібна підкова з хрестом. Лицар переміг ворогів, а їхнього провідника полонив і передав королю. Казимір подарував рятівникові численні володіння, а до його лицарського гербу додав понад підковою ще й золотий хрест. Багато вояків гербу Любич уславилися в битвах проти хрестоносців, москалів, татар і турків. Воювали поляки проти спільного ворога пліч-о-пліч з українськими козаками. У вересні 1632 року Олександер Огінський привів на війну проти Москви корогву з 120 гусарів, а згодом очолив на цій війні загін запорозьких козаків. Якуб Незабитовський під час війни 1754 року, маючи з собою лише 36 козаків, розгромив великий татарський загін на Поділлі, а наступного року розбив численну татарську облогу Збаража, вбив їхнього провідника Давеймурзу. Десь на тих полях схрещувалися шляхи лицарів гербу Любич і козаків з роду Симиренків, але тоді ще ніхто не міг знати, що ці славні роди породичаються у XIX столітті.

Вперше козак Корсунського полку Фесько Семеренко згадується у реєстрі Запорозького війська за 1649 рік. Хорунжий Ян Ґружевський саме тоді, в 1668-му, одружився на литовській Жмуді з Теодорою, дочкою Олександра Огінського і мав з нею синів Якуба та Марціяна і вісім дочок. Царське поневолення далося взнаки обом народам. Козак Степан Симиренко відмовився присягати Катерині II, був позбавлений помістя, козацьких вільностей і пільг, а його сім'я потрапила у кріпацтво. Та невдовзі колишні кріпаки Симиренки з зятями Яхненками стали засновниками і власниками однієї з найпотужніших фірм свого часу «Брати Яхненки і Симиренко». У 1843 році став до дії перший цукрозавод фірми в Ташлику, в 1847 році - найбільший в Росії і один з кращих у Європі Млиївський цукрокомбінат. Фірма започаткувала в Україні промислове виробництво цукру, яке витіснило кустарне поміщицьке цукроваріння. За прикладом фірми інші підприємці почали на зміну вогняним будувати парові цукрозаводи. Технічний директор фірми, випускник технологічного інституту в Парижі Платон Симиренко створив одне з кращих в Европі виробництв, побудував передовий машинобудівний завод, на якому були випущені перші на Дніпрі металеві пароплави «Українець» та «Святослав». Для підготовки кваліфікованих кадрів з числа місцевої української молоді в Млієві були відкриті приходське і технічне училища, недільна школа для дорослих. Для робітників були створені нечувано сприятливі умови життя, які викликали захоплення Тараса Шевченка. На кошт Платона Симиренка було видано Шевченків «Кобзар». Платон Симиренко заклав також унікальний дендропарк, оранжереї і розсадник. Виробництво фірми вдвоє перевищувало обсяг продукції усього Києва. Недовгим було життя Платона Федоровича - лише 43 роки, але зроблене ним і досі викликає подив та подяку. Його брат Василь Симиренко, теж обдарований інженер-підприємець, був покровителем здібних українців, заповів величезну спадщину на розвиток української науки.

Тетяна Симиренко на відкритті пропам'ятної дошки на честь Василя Симиренка на його колишньому будинку в Києві (26 вересня 1995 р.)

Син Платона, Лев Симиренко, навчаючись в університеті, прилучився до революційного руху і був у 1879 році засланий до Сибіру. 20-річна петербурзька курсистка, шляхтянка Альдона Ґружевська брала участь в студентських заворушеннях, а в рідній Литві і Варшаві перейшла до активної підпільної діяльності. В 1878 році вона була засуджена до Сибіру. На засланні зустрілися українець Лев Симиренко і полька Альдона Ґружевська, стали сім'єю, мали троє дітей - Платона, Тетяну і Володимира. З дитинства привчений батьками до садівництва, Лев Симиренко почав досліди в Сибіру і продовжив їх в рідному Млієві після заслання, ставши вченим садоводом світової слави. Батько Альдони - Еміль Ґружевський гостював в родині дочки і помер у Млієві 1892 року. Лев і Альдона Симиренки дбайливо вирощували нові породи плодових дерев, але не менш дбайливо ростили дітей і онуків. Син Лева - Володимир - став відомим вченим-помологом, професором і засновником наукового садівництва в Україні. Володимир і Марія Симиренки мали дітей – Тетяну і Олексу.

Тетяні Симиренко пощастило в наймолодші роки зростати в атмосфері доброзичливости і любові, властивих в добільшовицькій Україні не тільки родині Симиренків. Її дитинство проходило у мальовничому Млієві, де поблизу річки Вільшанки стояв Старий дім родини Симиренків, недалеко від якого був «Старий старий дім» прапрадіда Федора Симиренка, а також «Новий старий дім» того ж прапрадіда. У Млієві завжди перебували гості – люди незвичайні, цікаві. В будні переважала обов'язкова для всіх праця, а в неділю чи на свята люди йшли дубовою, липовою, осокоровою та бузковою алеями до церкви св. Трійці, біля якої на родинному цвинтарі спочивали ті Симиренки, Яхненки і Хропалі, зусиллями яких було створено цей райський куточок. За великим господарством тягнулися безмежні ліси і луки, серед яких губилися хутори. Тетяна Симиренко зростала не лише серед садів, а й в оточенні українських селян, від яких перейняла властиву їм щирість і безпосередність у спілкуванні. Лихі дні в житті дівчинки настали після арешту батька.

У 1920 році підступна куля обірвала життя Лева Симиренка. Потім репресії обрушились на Володимира Симиренка. Подвигом його життя став привселюдний виступ на всесоюзній науковій нараді в грудні 1931 року проти псевдонаукових методів сталінського садівника-„чудотворця" Івана Мічуріна. Більшість учасників наради всупереч протидії її організаторів проголосувала за пропозицію Володимира Симиренка – у наступному році на науковій конференції обговорити „методику" селекційної роботи Івана Мічуріна. Після цієї конференції і почався розгром симиренківської наукової школи садівництва. Вченого підтримав президент Всесоюзної сільськогосподарської академії Микола Вавілов. Внаслідок цього обидва вчені були фізично знищені в сталінських катівнях.

Весь рід Симиренків зазнав багатьох втрат від репресій правлячого режиму. Сталінські кати розстріляли великого українського вченого Володимира Симиренка в 1938 році. Увесь науковий доробок Симиренків було знищено, їхні імена заборонені. Усе майно, набуте зусиллями працьовитого роду, було привласнене новим режимом і змарноване. Церква у Млієві перетворена на клюб, родинний цвинтар зрівняний з землею. Після арешту Володимира Симиренка його дружина Марія Демидівна теж була під постійною загрозою ув'язнення. Чудом врятувалася і втекла з дітьми Тетяною і Олексою з Києва до Херсона. В роки Другої світової війни стало можливим вирватися з жаховиння комуністичного режиму. Сім'я Симиренків опинилася в Чехії, де діти вчилися в українській гімназії, а по війні - в Німеччині.

Тетяна Симиренко

На порозі свого 30-річчя Олекса Симиренко продовжив навчання в США, закінчив університет, а в 30 років вже був доктором соціології. Тетяна продовжила навчання в університетах Бельгії та Канади і здобула звання магістра політології.

Життя нинішнього покоління Симиренків минає на чужині, де вони виявилися дуже придатними місцевому суспільству, зробили відчутний внесок у розвиток науки, були активними в громадській діяльності. Але впродовж усього часу розлуки з Млієвом і Україною Симиренки жили під духовним впливом рідного гнізда і його незабутніх постатей. Тетяна Володимирівна любить повторювати, що не вважає себе імігранткою, а лише українкою на вигнанні.

Настав час великого перетворення. Україна поволі прокидається з комуністичного летаргу, пізнає себе, свою історію, своїх подвижників. Це дуже болючий процес, тому шо сучасним українцям треба наново народитися духовно, зірвавши зі своєї свідомості усі завіси, якими їх змалку відгороджували від правди. Як Мічурін доводив можливість вирощування фантастичних дерев, яких не могло бути в природі, так і його покровителі вирощували людей, позбавлених реальних якостей. І тепер настав час корчувати химери і ростити справжні насадження.

Для Тетяни Симиренко прийшла пора активної боротьби. З почуття великої любови до рідного краю і поваги до справи своїх пращурів намагається вона відтворити їхні діяння, вберегти від руйнівної дії часу і людей. Але кожна її ініціятива наштовхується на протидію свідомих ворогів чи запаморочених минулим «мічурінців». Після тривалого замовчування у сталінські часи імен і наукової спадщини Лева і Володимира Симиренків настала «відлига», якою скористалися численні ділки від науки, котрим вдалося під прикриттям славних імен досягнути особистого добробуту і певних висот в суспільстві. Вони прагнуть відвести Симиренкам лише місце у хрестоматіях, вихолощують їхній доробок, спрямований на загальний достаток. Інші пасивно чекають вказівок згори, готові прославляти і величати, коли пролунає команда. Насправді ж Симиренкам не треба вихваляння, бо їхні наукові праці, навіть всесвітньовідомий «ранет Симиренка» вже дали їм вічне місце у пам'яті. Не числом пам'ятників має утверджуватися ім'я Симиренків в Україні, а ширенням їхніх садівничих здобут-

(Закінчення на стор. 17)

МОВА ПРО МОВУ

Нінівеія нашої мови

Чим бурхливіша, непокірніша річка, тим могутнішими мусять бути її береги. Так і з мовою. Літературна мова належить до найбільших досягнень кожної національної культури, вона є мовби спільним небом над усіма нами, з якого світять зорі інтелектуальних і духовних істин, сяє сонце вселюдських ідеалів. Літературна мова – одна з винятково важливих умов внутрішньої єдности і зовнішньої стабільности нації і її розвитку. І саме міркуваннями нашої всеукраїнської єдности ми повинні керуватися у розв'язуванні мовних проблем, що їх нам залишила у спадок складна і тяжка історія нашого народу. Іншими словами – нам конче потрібний єдиний для України і для українських етнічних громад у світі Український правопис. Зумовлена історією наша мовна „багатоправописність" діє проти нас самих – як чинник поділу і відчуження. Зрозуміймо, нарешті, цю небезпеку!

І розуміння мусить прийти з обох сторін, бо і Україні, і західнім українським громадам належить відмовитися від чималого мовного сміття, до якого з роками і десятиріччями вже й звиклося. **Здатність до компромісу в галузі провопису свідчитиме про моральне здоров'я усього світового українства, про його почуття відповідальности за власну долю.** Компроміс цей спричинить менше болю, якщо будемо дивитися вперед, а не назад. Але, мабуть, не вдасться зовсім обійтися без болю. Тому варто психологічно готувати себе до правописних змін, усвідомлюючи їхню доконечність і ту об'єктивну обставину, що зміни йтимуть з Києва в діяспору, а не навпаки. Діяспору це не повинно принижувати. Свої святі обов'язки перед Україною, зокрема в ділянці збереження мови, повоєнна українська еміграція, жива частинка народу, виконала, обезсмертивши себе вірним і надзвичайно плідним служінням нації. Історична доля покликала її бути другою легенею, поки Україна не могла вільно дихати.

Та сьогодні ситуація вже інша – вже діяспорі бракує кисню. Її значення все більше переходить з практичної площини у царину спогадів, історіографії, наукових теорій. Рештками інтелектуальних сил вона ще обстоює мовно-філологічні цінності, які так послідовно і мужньо зберігала, ще сперечається про мову, однак сама її мова – безнадійно спрощена, лексично збіднена. Інакше й статися не могло у щільному оточенні англійської мови – однієї з найсильніших у світі мов. Що можна було протиставити її панівному впливові? Суботні школи українознавства? Так, вони були і залишаються ефективними україномовними острівцями, дуже значною мірою розвиваючи в дітях набуті в родинах зачатки української мови. Але якщо спробувати обійтися без самолестивих оцінок, то належить визнати, що й після матури наші діти не так добре володіють українською, як англійською. Тобто це англомовні американці, які – і то слава Богу! – знають, в найкращому разі, декілька сотень українських слів, а не українську мову. Бо ж чи багато випускників шкіл українознавства стали перекладачами на українську творів Гемінгвея чи Фолкнера, чи Стайнбека, чи Томаса Вулфа, чи Фіцтджеральда, чи Волта Вітмана, чи Роберта Фроста?

А може, українську громаду в США вберігала від поглинення англомовною стихією наша рубрика „Мова про мову"? Ні, на жаль. Ось переглядаємо „Свободу" 80-их років – скільки корисних порад, скільки пристрасті в поборюванні мовних хиб! І що ж? Сьогодні, як і тоді, редакційний портфель переповнений дописами з тими самісінькими мовними хибами. Виявилися нездоланними, невикоріненними ці слова: ***бувший, виїмок, доперва, зглядно, заосмотрити, знова, вив'язатися, приявний, знакомий, примінення, виповідження, в межичасі, учитися на університеті, дозваляти, глубокий, недописати, внедовзі, попирати*** (у значенні підтримувати), ***мильний*** (у значенні помилковий), ***принимати, віддеклямувати, відчитати, підчеркнути, ограничувати,*** і сотні, сотні інших.

Маємо авторів, що по сто років пишуть до „Свободи", редактори мучаться над їхніми писаннями, змінюють слова, будову речень, але дописи приходять знову й знову з тими самими польонізмами, русизмами, англіцизмами, й від цього редакторського безсилля іноді хочеться вистрибнути у вікно. ***„Заради збереження здоров'я я перестав читати українську діяспорну пресу, бо від читання небезпечно підвищується тиснення крови",*** – зізнався на одній науковій конференції канадський професор Андрій Горняткевич.

Власне кажучи, різноманітні хиби й складають мовне обличчя діяспори. Цією мовою пишуться не лише звіти про імпрези, але й поважні речі. Наприклад, читаємо в журналі „Життя і школа" філологічну розвідку „Рід в українській мові": ***„...В грунті розріжнення речівників по родах лежить розріжнення погляду..."***. Цього речення жодна людина в Україні не збагне! Так само хочеться здвигнути плечима, читаючи рекомендаційний документ однієї авторитетної організації, яка ***„... далі пляново працює в ділянці посилення знання української мови та протидіяння росіщення її... Наша роля діяспори дала нам завдання також бути свого роду історичною пам'яттю для України... Ще помітні намагання прикріпити українській мові неукраїнські елементи, а рівночасно є і намагання привернути деякі типові елементи..."***. Годі здогадатися, про посилення чийого знання йдеться, і як ***„роля"*** може ***„дати завдання"***. І ***„протидіяння росіщення", „прикріпити мові елементи"*** – це дуже незграбно. А ось під 11-им пунктом "Різне" – конкретна порада: ***„Хемія не хімія, урок поменьше..."***.

Хочеться плакати над подібними порадами!

Наша західня еміграція, політична і наукова, видала гору книжок, є серед них чимало перлів, що роблять славу світовому українству, але рідко яка з них писана бездоганною літературною мовою. Тепер щоб перенести ці інтелектуально-духовні скарби в Україну, треба було б засукати рукави і буквально переписати тексти.

Та не менше підстав для глибокого жалю дає сучасна Україна. За тоталітарних часів стогнала вона в мовному ярмі, в суворих реґляментаціях щодо кожної буквочки і комочки, особливо щодо вживання діялектизмів, бо вони зводили нанівець вульгарно-соціологічну „тенденцію до зближення мов". Й от така прикра несподіванка відразу з державною незалежністю: порядок у царині мови – холодний, мертвотний, але все ж порядок, змінився не на щось краще, а на гірше – на суцільний хаос. Кожен пише, як хоче. Таке враження, що в Україні вже не одна, а багато українських мов: у Львові – одна, на Волині – друга, на Полтавщині – третя... Виникла очевидна загроза, що багатющі українські діялекти, окраса нашої мови, стануть її соромом, бо, не підпорядковуючись літературній мові, перестають бути елементами мовної культури. Україна повертається до мови племен– дулібів, полян, сіверян, кривичів, радимичів, бужан... Читаємо, наприклад, у львівській газеті коментар відомого оглядача Марциняка – на тему сучасних міграційних процесів: ***„Навит дурний в них в Гамериці потрафи стати мільйонером. Що вже казати про нас, мудрих? Вже маємо плян для цілого подвірка: стара Патичкова буде діти бавила, біженки з Бібрики сестри Коринко волят в реставрациї мити тарелі, жиби мати задурно віхт. Воксана Марчевська хоче сі знимкувати до „Плейбоя"..."***.

А одна з естрадних зірок України, яка себе називає Вєркою Сердючкою, розносить по всій країні ганебний „украйонсько-расейський" суржик.

У найщирішій спосіб просімо Бога, щоб прислав до нас, як колись Йону до Ніневії, мудрого мовного реформатора, бо мине ще трохи часу – і ми перестанемо розуміти мову один одного...

Петро Часто

Коли все ніби ясно...

Усі наші граматики, матірні та еміграційні, крім деяких другорядних і третьорядних різниць (як от флексії іменників жіночої відміни в родовому відмінку однини), вчать нас одних і тих же правил. Зокрема спільною є вимога щодо відмінювання українських прізвищ типу – ***Романів, Кравців, Лесів, Михайлів*** і т. п. Згідно з чинним в Україні Правописом, і згідно з граматиками Панейка, Коваліва, Церкевича, Кисілевського та ін., відмінювання цих прізвищ базується на чергуванні голосних ***о-е***, які стоять у відкритому складі, з голосним ***і – у*** закритому: ***Романів – Романова.*** Форма родового відмінку ***„Романіва"*** вважається хибною. При цій арґументації вдаються до паралелі: мовляв, не кажемо ж ми: стілстіла, кінь-кіня, а – стола, коня.

Все ніби ясно, однак уявімо таке речення: ***„Публіка палко вітала Романова і Михайлова з перемогою".*** З родового відмінку цих прізвищ невідомо, хто ж переміг – росіяни Романов та Михайлов чи українці Романів і Михайлів?

А чи не можна підійти до справи з того боку, щоб такі прізвища відмінювати так само, як усі присвійні прикметники? Наприклад, у називному: братів зошит, у родовому – братового зошита. Так само і з прізвищами Романів, Михайлів та їм подібними: ***Романів – Романового, Михайлів – Михайлового.*** Адже ця форма залишалася б у виразних українських межах.

Це саме чергування прізвищ на ***-ів*** в орудному відмінку однини – ***Михайловим, Романовим*** – сприймається якось легше, а українські прізвища на ***-шин – Волошин, Дмитришин, Фединишин*** – в орудному треба писати: ***Волошином, Дмитришином***, а не ***Волошиним, Дмитришиним***.

Ольга Марін,
вчителька Школи українознавства
в Моріс-кавнті

Зверніть увагу на дієприкметники

Вже не один раз я помітила у „Свободі", в текстах різних офіційних повідомлень з Києва, дієприкметники зі суфіксом ***-ч***. Преса з України також постійно грішить цим. Справа не така дрібна, як комусь може здаватися. Для того, хто добре відчуває рідну мову, дієприкметники зі суфіксом ***-ч*** просто ріжуть вухо – як зауважує відомий мовознавець Ма[illegible] Каранська, вони зовсім чужі „живому ладові української літературної мови".

Особливо часто зустрічаються вислови: заохочуючі нагороди, регулюючі функції, існуючий порядок, діюче законодавство. А належить вживати: заохочувальні; регулювальні; наявний; чинне.

Як відомо, є цілком українські дієприкметники і з суфіксом ***-ч*** – в усталених словосполученнях: наприклад, ***„Під лежачий камінь вода не тече"***.

О. Орос,
Пітсбурґ, Па

У світі є дуже добрі приклади

В одній з рубрик „Мова про мову" я прочитав палкий і щирий заклик пана Й. Сарвадія з Чикаґо, який пропонує створити довкола „Свободи" групу мовознавців задля конструктивної заміни чужих слів українськими відповідниками. Пан Сарвадій навіть був готовий заснувати спеціяльний фонд, щоб, так би мовити, матеріяльно заохочувати мовників до успішної праці.

Як я й передбачав, таку групу створити неможливо, бо, по-перше, кожна без винятку мова в більшій чи меншій мірі хворіє чужими словами, „інтернаціоналізмами" – і на це самі мовники не мають ніякої ради. Коли заради врятування нації, національної культури постає незалежна держава, то мова повинна бути предметом її турбот нарівні з економікою. Згадаймо знаменитий досвід Ізраїлю. Коли створювалася ця держава, її тепершньої державної мови, івриту, ніхто не знав. Були поради прийняти англійську, німецьку, одначе якби ці мови стали державними, то єврейської держави вже не було б на світі. Також цікавий і корисний досвід Франції, де навіть є міністерство франкомовности і де діють суворі закони щодо чистоти мови. Подібні закони, які передбачають грошові кари, вже діють в Японії, Італії та інших країнах, які усвідомлюють ролю мови в історичному житті націй.

І. Роман,
Каліфорнія

„Свобода“ відповідає...

Пан **Іван Івахів** з Денверу, Кольорадо, вирішив навчити нас, свободівців, грамоти. Його допис так і називається: „Правопис“. Цитуємо, як сказав би Гоголь, „вибрані місця з листування з друзями“:

„Гарно що в Свободі почалася чистка нашої мови та тут треба було б наперед справити (треба: **поправити, виправити**) *правопис ґеоґрафічних* (згідно з Правопи[illegible] 1928 року, слід писати: **гео[illegible]фічних**) *назв, бо наші мудра[illegible] щось видумуют* (треба: **виду[illegible]ть**, а по-українськи – **вигадують**) *й сліпо наслідуют* (треба: **наслідують**) *Ваньку... пишут* (треба: **пишуть**) *Мюнхен, жив в тім Мінхені й ніколи не чув щоб хтось казав Мюнхен а тільки все Мінхен, пишут* (треба: **пишуть**) *Нью Йорк, Нью Дзерзі а треба писати Ню Йорк, Ню Дзерзі й тут того мягкого* (треба: **м'якого**) *знака треба як* (перед „**як**“ слід ставити кому) *в мості діри бо ю помякшує* (треба: **пом'якшує**) *попередну* (треба: **попередню**) *букву...*“. Дякуємо Вам, пане Івахів за таку науку. Щодо написання назви „Мюнхен“, то радимо авторові листа заглянути у словник Голоскевича.

Пані **Ростислава Стеців** у своєму листі остерігає від „упертих“ польонізмів і русизмів. Вона має рацію: треба писати „**простирало**“, а не „*простирадло*“, „**голова**“, а не „*предсідник*“, однак не приймаємо цієї її поради – „*тісточка*“ замість „**тістечка**“, „*цукорки*“ замість „**цукерки**“. Помиляється п. Ростислава, вважаючи слово „**достеменно**“ – російським. Це гарне українське слово.

Оксана Ліщинська з Савт-Оренжу, Н. Дж., вказує „Свободі“ на прикру помилку: відмінювання прізвища Білозір без уваги на правила чергування голосних в нашій мові. Отже, треба в родовому відмінку: ***Білозора.*** Ця ж авторка нагадує, що є різниця між словами „***праця***“ і „***робота***“, а цим останнім тижневик зловживає. Також п. Ліщинська, покликуючись на словник Голоскевича, пише, що слово „***урок***“ – не українське і його не слід вживати. Авторка звертає увагу й на синтаксичні недогляди в нашому тижневику. Наприклад, таке речення: „*Учитель повідомив батькам*“ А має бути: **батьків.**

„*Учень не знав відповідь*“, а має бути: **відповіді**, бо в українській мові дієслово з часткою не вима[illegible] родового відмінка, а не знахід[illegible].

Семен Кобасовський з Рочестеру критикує „Свободу“ за те, що ми вживаємо слово „***ігри***“ в родовому відмінку „***ігор***“. На його думку, треба – „*ігр*“. У такому разі це було б по-російськи. По-українськи треба – ***ігор***.

Ольга Рум'як із Запоріжжя написала до нас пристрасного листа з того приводу, що в Україні все ще панує російська мова. „*Де ще в світі знайдеться нація, яка б так по-рабськи чіпляється за мову свого колонізатора і гнобителя*“, – справедливо запитує наша читачка.

Редакція.

Приклад збіднювання лексики

Сторінками української преси

Мова в цій статті йтиме не про різницю правописного вжитку між українською пресою західної діяспори і вітчизняною. Та різниця буде існувати так довго, як довго Правописна комісія в Україні не прийде в цій справі до „спільного знаменника“ для всіх українців у світі. Але про багатство лексики нашої мови слід турбуватися вже й тепер. До написання цієї статті спричинився факт існування в одній із дуже патріотичних київських українських газет рубрики п.н. „Як ми говоримо і пишемо“ з двома колонками: неправильно і правильно. Рубрика дуже інформативна і корисна для читача. Але в ній трапляються помилкові твердження авторки про „неправильність“ вжитку деяких слів і висловів, і ті твердження ведуть до збіднювання лексики нашої багатої мови. Вперше я звернув увагу на цю рубрику, коли побачив слово ***прихожанин*** в колонці неправильно, а замість нього в колонці „правильно" – ***парафіянин***. А тим часом кожне з тих слів може вживатися при певній потребі: **прихожанин** – це той, що приходить до церкви і молиться в ній, але він не член парафії, не платить членських внесків і не має права голосувати при вирішенні важливих справ парафії, не може бути обраний до парафіяльного уряду і т. п., а **парафіянин** – це повноправний член парафії, який платить членські внески, голосує і може бути обраний до парафіяльного уряду. Тож пощо викреслювати з ужитку слово **прихожанин**? Тим більше, що це слово є й у словнику-шеститомнику, виданому Академією Наук у Києві 1958 року. Хібащо в сучасній Україні не існує членства парафії, членських внесок, а всі, в тому числі й прихожани, вважаються повноправними парафіянами у вирішенні всіх церковних справ – тоді інша річ. Тут із кількох чисел газети подаю кільканадцять прикладів непотрібного збіднювання лексики нашої мови в колонках неправильно і правильно, з відповідними прикладами зі словників, виданих як у західній діяспорі, так і в ще підсовєтській Україні. Усі підкреслення слів, також у цитатах, – мої.

1. Неправильно: ***Видно, він приходив учора.*** Правильно: ***Мабуть він приходив учора.*** А тим часом ***видно, видимо, повидимому*** – це вставні слова, як і ***справді, мабуть, здається*** і т. п. „*Ми трошки проїхали риссю. Володя, видно, перевіряв мої кавалерійські здібності*“ (Верш.). **Мабуть** – це непевність, **видно** – майже певність. Обидва слова можна вживати, і ніякої „неправильности“ тут нема.

2. Неправильно: ***Заплачу, скільки належить.*** Правильно: ***Заплачу, скільки треба.*** Між ***належить*** і ***треба*** є майже „невловима“ вухом і очима різниця, обидва слова можна вживати. „*Він знає, кому і скільки грошей належить дати*“ (Куч.).

3. Неправильно: ***Куштуйте на здоров'я!*** Правильно: ***Їжте на здоров'я!*** Цікаво, чому не можна тільки ***покуштувати на здоров'я***, а не ***їсти***? „*Еге, брати мої, здається, хтось наш обід куштував, – каже він*“ (нар. казка).

4. Неправильно: ***Загранична мебель.*** Правильно: ***Імпортні меблі.*** Тут тільки одне правильне: ***мебель*** – по-російськи, а по українськи має бути ***меблі***. Але чому тільки ***імпортні***, коли можуть бути і ***заграничні***? Адже заграниця, заграничний є не тільки в київському шеститомнику, а й у Голоскевича.

5. Неправильно: ***Занадто короткий термін.*** Правильно: ***Надто короткий термін.*** Можна вживати обидва слова. „*Здавалось, що Гуща занадто довго це робить*“ (Коц.) „*Не гріє сонце на чужині, А дома надто вже пекло*“ (Шевч.).

6. Неправильно: ***Зрання.*** Правильно: ***Зранку.*** А тим часом можна вживати і ***зранку***, і ***зрання***. „*Він, як і зрання, щиро налягає на плуга*“ (Коцюб.). „*Він зранку копається на грядках*“ (Донч.). Як бачимо, кожне з тих слів має свій специфічний відтінок.

7. Неправильно: ***Стрийський базар.*** Правильно: ***Стрийський ринок. Базар*** – це не завжди ринок, а ***ринок*** – це не завжди базар. Є виробництво товарів на світовий ринок, а не на світовий базар. Але є Сорочинський ярмарок, тобто великий базар, а не ринок. То чому не може бути Стрийський базар? Хібащо той базар має офіційну назву Стрийський ринок, тоді інша річ – я в Стрию не бував.

8. Неправильно: ***Тверезомислячі люди.*** Правильно: ***Люди з тверезим розумом.*** „*Гоголь – це людина, яка привернула погляди всієї мислячої Росії до України*“ (Рил.). Якщо є ***мислити, мислитель, мисляча*** Росія, значить і ***мислячі*** люди, то чому не можуть бути ***тверезомислячі*** люди?

9. Неправильно: ***Необхідні ліки.*** Правильно: ***Відповідні ліки. Необхідні*** – це ті, що без них не можна обійтися. ***Відповідні*** ліки – це ті, що відповідають призначенню. Обидва слова з однаковим змістом можна вживати у відповідних контекстах.

10. Неправильно: ***Запахло смаженим.*** Правильно: ***Запахло смаленим.*** „*Всі дуже хвалили перепічки, смажені на салі*“ (Донч.). Запитання: чи від тих перепічок не могло запахнути ***смаженим*** салом? Або ось: „*За дверима шипіло, шкварчало щось, і дух смаженого несло*“ (Головко). А могло б запахнути і ***смаленим***, як ось „*На городі смалили кабана*“ (Н.-Лев.). Обидва слова можуть вживатися у відповідній ситуації.

11. Неправильно: ***Залити сала за шкіру.*** Правильно: ***Залити сала за шкуру.*** І в Голоскевича є ***шкіра*** – (західнє) і ***шкура***. Також у київському шеститомнику є „*Три шкіри спустять гайдуки*“ (Фр.) або „*Одягнений він був у своєрідний робочий костюм з так званої чортової шкіри*“ (Ле). Є також ***шкіра і шкура*** як синоніми в словнику Подвезька з видавництва „Радянська школа“, Київ. Тож залити сала можна і за шкуру, і за шкіру. Пощо збіднювати українську мову порадами вживати лише те або інше, коли можна вживати і те, й інше?

12. Неправильно: ***Стануть на чолі боротьби.*** Правильно: ***Очолять боротьбу.*** Якщо в усіх раніше згаданих словниках є ***стояти, стати на чолі*** (кого? чого?), то чому не можна вживати в майбутній формі ***стануть на чолі*** (чого?) боротьби? Отже, і ***стануть на чолі боротьби, й очолять боротьбу*** – це те саме.

13. Неправильно: ***Нагла відповідь.*** Правильно: ***Зухвала відповідь.*** Між ***нагла*** і ***зухвала*** є велитенська різниця, із поданих тут двох слів не можна знати, що мав на увазі автор, коли він те говорив чи писав. Бо ***наглий*** – *швидкий, несподіваний, невідкладний* – без неґативного змісту, натомість ***зухвалий*** – це може бути *упертий, свавільний, задиркуватий* і т. п. Якщо йдеться про наглу відповідь, то по-українськи вона була швидка, несподівана і зовсім не зухвала. Якщо ж та відповідь була зухвала, то вона не обов'язково була нагла, тобто швидка, несподівана. „*Скажи, коню, до кого це Ви так нагло гнались?*“ (Шевч.). „*І наглий вітер збив назад їх непокірне звихрене волосся*“.(Бажан). „*А ще до того роботу наглу маю*“ (Л. Укр.). „Сьогодні вночі нагло захворів (Смол.). „*Вона запальна та зухвальна*“ (з перекл. М. Вовчка).

14. Неправильно: ***Любив полювання та рибалку.*** Правильно: ***Любив полювання та риболовлю.*** Що таке ***риболовля***? Це, згідно з кількома словниками, *і рибальство, і риболовство, і риболовля*. А що таке ***рибалка***? Це не тільки той, що ловить рибу. Бо ось що пише П. Мирний: „*Завтра, братця, ходімо на рибалки*“. Отже, чому ж не можна любити рибалку як зайняття, як спорт, хоч можна, звичайно, любити й самого рибалку!

15. Неправильно: ***Досить забруднені речі.*** Правильно: ***Дуже забруднені речі.*** Якщо, згідно з усіма словниками, можна говорити і писати ***досить повний, досить поганий, досить скрутний, досить трудний, досить цікавий, досить численний*** і при тому всі ті досить можна замінити словом ***дуже***, то чому не можна сказати і написати ***досить забруднені речі***? Ясно, що можна ***і досить, і дуже***.

16. Неправильно: ***Адреса місця проживання.*** Правильно: ***Адреса.*** А що, як людина має, скажімо, три адреси або й більше? Там він проживає, там працює, там відпочиває на курорті, там купує щось у склепі. І коли в нього просять його адресу, а він питає: яку? Адресу мого проживання чи адресу мого місця праці, чи адресу моєї відпочинкової оселі, чи мого склепу? Тому самого слова ***адреса*** не досить, не сказавши – адреса чого? Може бути адреса місця проживання.

17. Неправильно: ***Із заздрістю глянула на неї.*** Правильно: ***Заздрісно глянула на неї.*** „*Побачивши Тараса Григоровича, Тургенєв хутко підвівся й уклонився поетові з повагою*“ (Ільч.). Якщо можна уклонитися ***з повагою***, то чому не можна глянути ***із заздрістю***? Обидва речення відповідають на запитання: з чим (як) він уклонився? – *З повагою.* З чим (як) глянула на неї? – *Із заздрістю.* Але можна, звичайно, і ***заздрісно***.

Цих кільканадцять прикладів досить, щоб звернути увагу нашій пресі в Україні на небезпеку збіднювання лексики нашої багатої української мови.

Д-р Іван Овечко,
професор-емерит університету

Розділ „Мова про мову“ веде ред. Петро Часто

ЗВІДУСІЛЬ

Слободан Мілошевич програє

На президентських виборах в Югославії переміг кандидат опозиції Войслав Коштуніца, який, за попередніми підрахунками, одержав більшість голосів. Слободан Мілошевич програв вибори, але на хоче залишати президентське крісло.

Швайцарія приймає чужинців

Опитування населення Швайцарії щодо ставлення до чужинців, які проживають в країні, показав, що 63 відсотки опитаних схвалюють їх приїзд. Тепер 19.3 відсотка населення Швайцарії – іммігранти. Цей показник вдвічі перевищує число чужинців у Німеччині і Австрії. Проте люди висловилися за терпимість і відкритість до світу.

Німеччина готова допомогти Росії

Канцлер Німеччини Ґергард Шродер зустрівся у Москві з президентом В. Путіним з метою обговорення проблеми повернення художніх цінностей і фінансової допомоги при піднятті затонулого підводного корабля „Курск". Контракт на підіймальні роботи в морі пропонує Росії Норвегія, але у Москви немає грошей на оплату робіт.

Католицька Церква Німеччини заплатить примусовим робітникам

У жовтні Католицька Церква Німеччини розпочне виплату відшкодування примусовим робітникам, які працювали для неї в роки Другої світової війни. Кожен з потерпілих дістане по 5 тисяч марок, ще 5 млн. буде виділено для допомоги церквам, котрі працюють в ім'я єднання зі спільнотами країн, в яких проживають жертви нацизму.

Де оселяться Клінтони?

Гілари і Билл Клінтони пошукують помешкання на Мангеттені в Нью-Йорку, щоб оселитися у ньому після закінчення президентських обов'язків Билла. Вони хотіли б жити поблизу Центрального парку, тому ведуть переговори про придбання трикімнатної квартири на Парк Авеню або 4-кімнатної на Централ Парк Авеню. Кожна з них коштує не більше 2 млн. долярів.

Пірати вийшли в море

У територіяльних водах Індонезії група морських піратів напала на малайзійський танкер і перепомпувала до власного судна 2200 тонн нафти. Порожній танкер з ув'язненою на ньому залогою через кілька днів випадково виявив сторожовий катер. Минулого року на морях Азії сталося 158 піратських нападів – вдвічі більше, ніж рік тому.

УКРАЇНЦІ В КАЗАХСТАНІ

Петрів і Павлів день у Павлодарі

Всі вже звикли, що на літо припадає небагато свят, бо це пора напруженої роботи у хліборобів на селі та власників садів і городів. Не випадково в народі говорять: „Один літній день рік годує". Але ж і на липневу гарячу пору припадає три свята – Купала, Петра і Павла та Прокопа. Серед них провідне місце завжди належало двом первоверховним апостолам – Петрові та Павлові, котрих святкують 12 липня, а на переважній території України це збігалося, як правило, з початком масових жнив.

Особливе місце свято Петра І Павла займає і в житті релігійної громади Павлодарської української греко-католицької церкви. Саме рік тому, 12 липня, офіційно започатковано в Павлодарському Надіртишші УГКЦ. І з цієї нагоди церква отримала назву Петра і Павла. Тому нинішнє свято Петра і Павла було своєрідним річним ювілеєм. І Служба Божа в цей день була особливою: крім павлодарських парафіян приїхали гості з Караганди, прийшли розділити радість українців і віруючі римо-католицької церкви на чолі з о. Йосипом.

З піднесенням провів Святу Літургію священик УГКЦ о. Іриней, на високому професійному рівні співав церковний хор на чолі з диригентом, дипломантом Київського фестивалю Всеукраїнської діяспори Олександром Білозерським.

З вітанням до присутніх звернувся голова Асоціяції українців Казахстану, голова місцевого українського товариства Михайло Парипса. Він також прочитав вітання від голови Ради оборони і допомоги українцям Українського Конгресового Комітету Америки Івана Буртика, посла України в Казахстані Євгена Карташова.

Слід зазначити, що до Івана Буртика особливе ставлення в Павлодарі, саме він та очолювана ним Рада зібрала пожертви на побудову в Павлодарі храму УГКЦ, який скоро стане до дії. За піклуванням цього добродія незаможні та малозабезпечені українці отримують гуманітарну допомогу. Незважаючи на короткий час роботи в Казахстані, знають в Павлодарі і Е. Карташова, який знайшов можливість уже в перші місяці своєї дипломатичної діяльности завітати до павлодарців і відсвяткувати разом з ними Великодні свята.

Знаменно і те, що протягом всього року віруючим павлодарцям УГКЦ дають могливість відправляти Служби Божі в храмі римо-католиків, і все це від душі і безкоштовно. З цієї нагоди не говорить о. Йосип: „Почувайте ... як у власному храмі, будуйте свою церкву спокійно, але якісно".

І Петропавлівське свято ще раз підкреслило дружбу, спокій і порозуміння між людьми різних конфесій. Адже в цей день з українцями були поляки, німці. І всі разом молилися Всевишньому і раділи за українців, що поступово, але впевне розбудовують свою церковну громаду.

Михайло Росошанський,
м. Павлодар

Маємо велику ціль

Парафія української католицької церкви св. Покрови в Пармі начисляє майже 300 родин, а парохом тут є молодий, енергійний о. Василь Петрів, родом з Львівщини. Перед ним стоїть велика і шляхетна мета – збудувати новий храм Божий.

Архітект Кульчицький вже підготував пляни будови і багато людей вже пожертвували на цю ціль значні суми грошей. Аби збільшити фонди, о. Василь та парафіяльна рада запланувала фестиваль, який успішно відбувся 5–6 серпня, в суботу і неділю.

В програму входили різні гри, спортові змагання, хороводи, танці, сольові виступи дітей (дівчаток Міґеличів та Федьків), оркестри, співаків з України, продаж харчів і домашнього печива, різних напоїв, льотерія тощо. Місця у спеціяльно споруджених шатрах вистачило не тільки для наших парафіян, але й для гостей з інших братніх церков, в тому числі й американських.

В неділю, після Служби Божої, Єпископ УКЦ Роберт, у співслуженні о. мітратів Саюка, Ревтюка, о. Касіяна, о. Петріва, посвятив місце на площі, де будуватиметься нова церква.Отже, нема сумніву, що наша парафія здійснить цей плян – збудує новий храм. Це також буде увічненням пам'яті Ісповідника Віри Патріярха Йосифа Сліпого, який майже 30 літ тому посвячував у нас наріжний камінь, а згодом і каплицю церкви святої Покрови.

Д-р Володимир Боднар

І над Каспієм звучить українська мова

В Азербайджані теж почали вивчати українську мову. У Черкаському державному університеті імені Богдана Хмельницького побувала делегація викладачів і студентів Бакинського слов'янського університету – азербайджанці, лезгини, росіяни, які вивчають українську мову і вирішили удосконалити її в українському мовному середовищі. В університеті бакинським слухачам-практикам запропонували дві проблемні теми: „Український мовленевий етикет" та „Українська лінгвоментальність: Захід і Схід". З гостями спілкувалися студенти української філології Катерина Василів, Катерина Стаднюк та Ольга Бусел.

Олександер Вівчарик,
кор. „Свободи"

Для допомоги українським науковцям

Українська наука має багаторічну історію, хоча раніше весь доробок українських наукових інститутів і вчених приписувався імперській Росії, а згодом – колишньому СССР. Тепер разом з Україною її наука стала незалежною, проте, як це буває при входженні нового компонента у світову систему науково-технічної інформації, виникають численні проблеми. Передовсім, на Заході ще мало знають про наукові центри України та її дослідників. Новітні технології і відкриття з України не впроваджуються у світі, тому що автори не мають коштів на опатентування своїх знахідок. Видані колись в СССР свідоцтва про винаходи і відкриття викликають недовіру на Заході. Обмін інформацією через пошту уповільнений, до того ж не всі дослідники важливих проблем добре володіють англійською мовою.

Щоб допомогти Україні на цій площині, в США створено неприбуткову корпорацію „Струтин інститут" [Struten Institute, IRS Code 501(c) (3)]. Її мета – налагодження контактів між американським і українським науково-виробничими середовищами, інформаційна допомога українським вченим, створення банку даних про наукові центри та вчених України, нове приватне підприємництво в Україні. Подання даних до банку для українських громадян – безкоштовне. Ми будемо посередниками при одержанні ліцензій на нові специфічні технології.

Про умови співробітництва з нашою установою та послуги, які вона надає, можна дізнатися: strutinst@aol.com.

Наша адреса в Інтернеті: **http://mem-bers.aol.com/strutinst/struten.html.**

Телефон: **(734) 429-2447.** Телефон/факс **(760) 462-2133**. Поштова адреса: **Struten Institute, P.O.Box 162, Saline, MI 48176-0162.**

Мирон Михайльонка,
виконавчий директор

Студенти з п'яти країн...

(Закінчення зі стор. 10)

Інститут у спілці зі Львівською Богословською Академією влаштував цього року шості літні курси в Святоуспенській студитській Лаврі в Уневі. Цього року понад двадцять студентів різних конфесій слухали виклади д-ра Володимира Мезенцева (Торонто) про пам'ятки церковно-літургічної архітектури Київської Русі та культурні вплииви Візантії, та д-ра Андрія Сороковського (Бостон) – про вибрані питання з історії української Церкви.

Хто хоче отримати інформацію про програми Інституту або зложити пожертву, за яку видається посвідка для податкових урядів США і Канади, може звернутися на адресу: **The Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute, Saint Paul University, 223 Main Street, Ottawa, ON K1S 1C4. Тел.: (613)236-1393, ext. 2332. E-mail – http://www.ustpaul.ca/sheptytsky.**

Університет св. Павла,
Оттава

Страшні слова

В Оксфордському університеті видано книжку з історії Европи, в якій є такі слова: „Ви інформували, що греко-католицькі проповідники повторювали таку фразу, коли йшлося про мішані польсько-українські подружжя: „Мамо, ти своїми грудьми годуєш ворога – задуши його!". Як сталося, що у [illegible]й поважній праці з історії має [illegible]це пасквіль, спрямований проти [illegible]аїнців під час Другої світової [illegible]ни?

Пишучи про УПА (стор. 1034-1035) , що постала з метою захисту Західньої України від большевицьких партизанів, автор називає повстанців „бандитами", які скоїли страшні злочини проти мирного неукраїнського населення не тільки на Бучаччині (тут пишеться в більшости про цю округу), але й в інших частинах Західньої України.

Добре було б, якби хтось компетентний з Бучаччини подав свій коментар, а наші історики відповідно відреагували на таке знеславлювання українського народу. Йдеться про книжку „Europe (History)", Norman Davies, Oxford New York Oxford University Press 1996.

Володимир Колюбінський,
Фініксвіл, Па

Не ті барви

Прошу ласкаво звернути увагу філателістів, які читають „Свободу", що якісь україножери зробили наругу з випуском конверта до 225-ліття міста Кривого Рогу (1775-2000). На гербі міста наведено барви російського прапора, мовляв, місто Кривий Ріг – російське. На щиті герба має бути зовсім інший кольор, а ріг – золотий, а не білий і три листочки дуба у формі тризуба також були золоті. Такий герб є в музеї міста Дніпропетровського.

М. Воробель,
Сендстовн, Мін.

Конверт з минулого

Недавно я отримав листа з України в конверті з таким ідеологічним підгрунтям, якого Україна ніяк не повинна допустити. На адресній стороні конверта відображено символіку, яку продовжують нав'язувати українському народові проімперські сили. Звичайно, що про такі речі мовчати аж ніяк не можна. Наш народ потрібно виривати із сфери чужої ідеології.

Віросслав Лобур,
Клівленд, Огайо

Щира подяка з Владивостоку

Делегати XV Великого збору українських націоналістів у Києві. В центрі – Василь Світальський.

Наша громада „Просвіта" щиро дякує Дамянові Кордубі, який з другої половини минулого року передплатив для нас „Свободу", а цього року продовжив передплату. Для нас це дуже великий та дорогий дарунок, бо ми самі не могли б переплатити тижневик.

З Володимирою та Пилипом Демусами з Чикаґо я листуюся від 1991 року, коли було зареєстровано в місті Владивостоці наше „Товариство української культури" на Зеленому Клині. Нам допомагали Демуси літературою для бібліотеки, а ще цього року, коли мені, як делегатові XV Великого збору українських націоналістів, треба було їхати до Києва, вони через Вестерн Юніон вислали для мене 200 долярів. Для мене така несподівана допомога була, як то кажуть, як великий грім з ясного неба, бо про це я нічого не знав, нічого не писав в листах та й не посмів би згадати про щось таке. Як тут не защемить серце від такої великої нашої української щедрости!

Коли проф. Іван Лучечко був у нас, на Зеленому Клині, то він дуже багато допоміг фінансово. Від д-ра Романа Барановського отримуємо книжки для нашої бібліотеки. Хіба ж можна написати в однім листі про щирість всіх, хто нам допомагає?

Василь Світальський,
делегат XV ВЗУН, представник ОУН на Зелений Клин

Професор Оксана Кобелецька одужує після операції

Кілька місяців тому „Свобода" надрукувала прохання про допомогу проф. Оксані Кобелецькій, якій загрожував повний параліч, якщо б її негайно не оперували. Операція мала коштувати 400 долярів.

Читачі щедро відгукнулися на заклик, і ми змогли вислати проф. Кобелецькій потрібні гроші. І от тепер надійшов від неї лист разом з чудовим подарунком – іконою Спасителя, яку вона вишила, ледве тримаючи голку хворою рукою. Ось рядки з її листа:

„Дякую всім членам УАПА за ту людяність і чуйність, з якою вони відгукнулися на мою біду. Операцію мені зробили в клініці Інституту нейрохірургії м. Києва. Лікарі кажуть, що встигли вчасно, бо інакше я мала б повний і безповоротний параліч. Лікарі наказали мені вражені пальці якось розробляти, то для правиці я дала спеціяльну роботу, наслідки якої хочу передати вам. Прийміть від мене скромний, але зроблений з любов'ю образ Спасителя. Ікона ця не „колота", бо я вишивала її „вушком" голки, а самою голкою в пальці впиралася. З пошаною – Оксана Кобелецька".

Ася Гумецька,
Ан Арбор, Мі

Хто знає Федора Косогляда?

Я розшукую свого дядька Косогляда Федора Івановича, 1900 або 1901 року народження, з села Устимівки, Семенівського району, Полтавської области. На початку 30-их років, тікаючи від переслідувань, він дістався у США. На початку 70-их років писав до брата Косогляда Миколи Івановича в село Устимівку, але ці листи потрапляли до КГБ, службовці якого проводили відповідну „роботу" з Миколою. Він боявся навіть рота розтулити, а не те, щоб щось розповісти про життя брата в США. Тільки після розпаду СРСР Микола признався нам, що в нього є брат в США. Прошу, допоможіть мені знайти мого дядька або його родичів. Моя адреса: **74300, м. Берислав, Херсонська область, вул. Рози Люксембург 18, Україна.** Тел.: **(05546) 2–18-47.**

Вікторія Дорошенко

ЗВІДУСІЛЬ

Гарвард на лаві пісудних

Департамент правосуддя США подав до суду Гарвардський університет, одного з професорів і кількох працівників, які звинувачуються у тому, що в ході здійснення в Росії проєкту, спрямованого на впровадження американського досвіду приватизації і підприємництва, вони використали фонди, інформацію і зв'язки у власних інтересах, а університет не виявив цього порушення. Професор Андрей Шлайфер і його дружина Ненсі Цімерман вклали у російські фірми і цінні папери 200 тисяч долярів.

Забув дитину в авті

В Чикаґо померла в авті 5-місячна дівчинка Кімберлі Данбар, яку забув там її батько. Дорогою до праці він мав, як робив це щодня, відвезти доньку до няньки, але не зробив цього. Увечорі опікунка дитини заталефонувала до її матері, що дівчинки у неї вдень не було, після чого дитину знайшли в авті мертвою.

Російське „правосуддя"

Після відомого вибуху у московському метро правоохоронні органи міста Маркса, Саратовської области в Росії арештували трьох місцевих чеченців, яких названо „польовими командирами" Чечні. Насправді двоє з них живуть у місті понад 15 років, одружені з росіянками, мають дітей і до Чечні не виїздили. Третій одружений з чеченкою, проживає тут постійно і теж має добру репутацію. Коли авокат арештованих Соколова заявила про заборонені методи слідства і фальсифікацію доказів, її будинок було спалено.

Правники боронять нелегалів

Товариство іміґраційних адвокатів США підтримало проєкт закону про людяне ставлення до нелегальних іміґрантів, котрі тепер повністю передані на ласку Служби іміґрації і натуралізації і не можуть звернутися до суду. Правники вважають, що до людей, які жодного дня не були в арешті, не можна ставитися, як до звичайних злочинців. Новий закон має розширити права іміґраційних судів, відновити у цій площині засади американської системи правосуддя.

На цей раз повітряному піратові не пощастило

Зловмисника, який намагався викрасти літак "Боїнг-737" авіякомпанії "Сіньхуа ейрлайнз", що летів з міста Баотоу (автономний район Внутрішня Монголія) у Пекін, вбили охоронці літака. Про це повідомили службовці летовища в місті Цзінань східньої китайської провінції Шаньдун, де "Боїнг" зі 143 пасажирами на борту здійснив незапляноване приземлення.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

П'єса Лесі Українки біля підніжжя її пам'ятника

Вистава „На полі крові". Зліва: Прочанин – Степан Ґеник-Березовський, Юда – Ростислав Василенко.

Комітет Українок Канади, Відділ Торонто, влаштував в кінці липня величне свято біля пам'ятника Лесі Українки в Гай-Парку з нагоди 25-річчя спорудження цього пам'ятника (скульптор Михайло Черешньовський). Готувалися до цього місяцями, і голова комітету Марта Бурич та культосвітня референтка Стефа Жовнір-Клос журилися, чи примхлива погода не зіпсує свято. Але день і вечір 27 липня видалися чудовими. Сотні людей заповнювали площу біля гарної мистецької споруди пам'ятника, і духовенство обох віровизнань відслужило Молебень з участю хору катедри св. Петра і Павла (дириґент Стефа Жовнір-Клос). Сольо на скрипці Віри Яремко вносило урочистість в дальшу програму, коли до ніг великої Лесі лягали чудові квіти від організацій, дітей, Генерального консуляту України, офіцерів Збройних Сил України. Коротку, проте дуже змістовну, цікаву доповідь зробила дружина Генерального консула Вікторія Логінова, композиційно впроваджуючи сотні присутніх в сюжет п'єси Лесі Українки „На полі крові". Ця драматична поема, як зазначала сама поетеса, розрахована на інтелектуального глядача. Вічно жива тема – зрада. Духовне і моральне провалля, в яке безповоротно падає людина. Ролю Юди виконував автор цих рядків, а ролю Прочанина – Степан-Ґеник Березовський. Цікаво було грати виставу за п'єсою Лесі Українки біля її пам'ятника, так би мовити – біля її ніг. Вона ніби давала з висоти надхнення виконавцям. Перед тим я грав ролю Юди в кількох залях Торонто, але ця вистава в парку, біля пам'ятника Лесі, була особливою.

Після вистави виступив хор „Діброва" під керівництвом Михайла Чулкова-Кравченко, а в заключнім слові Вікторія Логінова несподівано проголосила Многоліття з нагоди ювілею виконавця ролі Юди. Могутній спів хорів і публіки розлігся у вечірніх сутінках над великим парком. Прожектори освітлювали натхненне лице Лесі Українки.

Ростислав Василенко,
Нью-Джерзі

КОЛОНКА ПОЕЗІЇ

З УКРАЇНСЬКОЇ КЛЯСИКИ

Андрій Малишко

Вогник

В вечірню годину, де в зорях долина,
Де вогником світиться дім,
Стоїть під вікном молода тополина,
Неначе у серці моїм.

Там юність ходила у росах до хати
І жевріла цвітом вона.
Там батько не спить
і задумлива мати,
Ота, що у світі одна.

Синів виростали, не зводили ока,
Любили в житті над усе.
Шумить під вікном тополина висока,
Мов вісточку дальню несе.

А вогник їм світить,
мов спогад про сина, –
Не все ж повертає назад,
І жмуриться вікнами наша хатина,
І шепче задумливий сад.

І де б не ходив я в далекій дорозі
В чужім чи у ріднім краю,
Я згадую матір у тихій тривозі
І рідну хатину свою.

Бо дивляться в далеч засмучені очі, –
Хоч тінь моя там промайне,
Бо світить той вогник у темнії ночі,
Мов кличе додому мене.

Нова виставка фототворів Тані Д'Авіньйон

Про Україну мовою художньої фотографії

Повернувшись з довшої відпустки на „Союзівці" – оселі, виповненій багатьма мистецькими імпрезами, образотворчими виставками, забавами, спортом і цікавими розмовами із багатьма знайомими, я потрапив у гущу так званого „Соняшникового фестивалю" у Воррені, Мишиґен, що його влаштовують на розлогій площі парафії Української Греко-Католицької Церкви, зокрема парафія св. Йосафата і Непорочного Зачаття, зі шляхетною ціллю: зібрати кошти для втримання і розбудови наших цілоденних шкіл (початкової і середньої), які, як і всюди, борються з фінансовими труднощами.

В одній зі заль прицерковного Культурного центру розмістилась фотовиставка Тані Д'Авіньйон (Михайлишин) під дуже скромною назвою „Калейдоскоп України". З олівцем і блокнотом я „заховався" між рядами стояків з великими фотографіями, списував назви фотографій, які говорили самі за себе. Ось назви її великої праці і заслуги у поширенні правди про незалежну Україну. Таня й перед незалежністю, ще у застійні диктаторські часи, мала відвагу їхати в небезпечний світ колишнього СССР, зафіксовувати і привозити (часом дуже потаємно) відомості про нашу Батьківщину і пануючу там систему.

Т. Михайлишин-Д'Авіньйон багато подорожувала і подорожує сьогодні. Її виставки оглядали тисячі українців в Києві, Львові, Севастополі і по цілій Україні. Деякі школи приводили на оглядини виставок цілі гурти школярів, а у Вашінґтоні, на з'їзді українських професіоналістів і підприємців висвітлювались нею спродуковані 800 прозірок на великому екрані.

Виставки користувалися і користуються неабиякою популярністю – в Україні і в діяспорі, бо, як заявив один з відвідувачів, „тут ціла наша Україна": образи трагедії Чорнобиля, Севастопіль, жінка-мати прощає у вічність свого сина, чудова архітектура наших церков, життя на селі, історичні постаті, дітвора, церковна тематика, побут, вірування, „Вставайте, кайдани порвіте", пам'ятник Леніна і напис на ньому „Сатана", внесення синьо-жовтого прапора до ВР України, приготування до весілля, Оксана Білозір (співачка), М. Цимбалюк, комендант міліції в Тернополі, якого впізнали тернопільчани, та сотні інших експонатів на згаданій виставці, яка тривала три дні – 4,5 і 6 серпня цього року.

Т. Михайлишин-Д'Авіньйон все своє життя прожила в США, хоч народилася в Україні, разом з батьками прибула еміґраційними стежками до Америки, до міста Балтимору в Мериленді. Там закінчила школу, поступила в Мерилендський художній Інститут і одержала диплом з мистецтва фотографії. Крім того, брала курси соціології і філософії, бо з фотографією тяжко було пробиватися у житті, опанованому в більшості чоловіками. Одружившись, вона переїхала з чоловіком до Бостону і тут розпочала працювати за фахом. Роботу незабаром довелося залишити на якийсь час, щоб зайнятись вихованням дітей – Лариси і Марка. Свої фотографії поміщувала у численних американських виданнях, а крім того, була постійним фотографом Українського наукового інституту при Гарвардському університеті. Ще з ранньої молодости Таня любила фотографувати, і зі своїм нерозлучним фотоапаратом об'їхала понад 25 країн світу.

Зліва: Роман Зубар, о. Роберто Лукавий, ЧСВВ, Таня Михайлишин-Д'Авіньйон, Лідія Вроблевська, о. декан Василь Салковський, ЧСВВ, Ярослав Кісіль – учасники „Соняшникового" фестивалю.

Якась надприродна сила тягнула Таню „додому", до рідної України. Використовуючи нагоду праці для „Нешенел Джеоґрафік", популярного у всьому світі журналу, мисткиня навіть пробивалася через т. зв. „залізну заслону", незважаючи на режим та різні обмеження порухів мистців і кореспондентів. Т. Д'Авіньйон використала також політику „відлиги" і дала можливість запізнатися американцям з далекою і мало знаною їм Україною, а люди в Україні могли ближче познайомитися з її поглядами про її батьківщину.

Таня, посміхнувшись, каже:

– Мені здається, що фотографія є тим виразником, а радше тим стрижнем, що єднає навіть тих, яких, здається, вже нічим не можна об'єднати.

Годиться, однак, підкреслити, що Таня є великим оптимістом в оцінці ситуації в Україні, і цей погляд вона доносить людям у своїх фотографіях, висвітлюючи там усю глибинну сутність і неповторність краси України.

Володимир Левенець

Статут Українського Народного Союзу, Інк.

Вступ до нового Статуту УНСоюзу

Тарас Шмаґала, мол.

На Конвенції Українського Народного Союзу, котра відбулася у травні 1998 р. делегати затвердили резолюцію, яка уповноважує Головний Уряд перевести референдум у справі прийняття важливих змін Статуту УНСоюзу.

Ці зміни поміняють структуру управління УНСоюзу, заступаючи сьогодні вибраних урядовців – Дирекцією.

Дирекція буде мати повновласть приймати на працю головних урядовців установи. Перед поданням пропонованих змін під голосування Головний Уряд хоче засягнути у цій справі опінії членів УНСоюзу.

Для кращого зрозуміння друкуємо повний текст Статуту зі змінами, також даємо відповіді на „часті питання".

Треба звернути увагу, що під цю пору Головний Уряд не голосував, чи то за прийняттям, чи проти пропонованих змін. Після отримання зауважень від членів УНСоюзу Головний Уряд може вносити поправки запропонованих змін до Статуту перед тим, як вони будуть переслані Конвенційним делеґатам під голосування. На річних нарадах у грудні ц.р. Головний Уряд остаточно установить запропоновані зміни і вирішить чи схвалити їх.

Часто ставлені питання

1. Що ці зміни до Статуту дадуть?

Коротко кажучи, обмірковувані зміни Статуту змінять спосіб вибору затруднених на повний час головних урядовців. Тепер урядовців затруднених на повний час вибирається кожних чотири роки на Конвенції. Згідно з новою пропозицією Конвенція мала б відповідальність вибирати 11 Директорів. Обов'язком цієї Дирекції є призначати предсідника-керівника та затвердити позиції головного секретаря та касира на повний час.

2. Чому деякі члени бажають зміни Статуту?

Деякі члени Головного Уряду уважають, що ця зміна поліпшить спосіб керування нашою установою, посилюючи спроможність ідентифікувати Союз і затруднити талановитих головних провідників. Ті, що підтримують цю думку вірять, що затруднені (найняті) урядовці будуть більш відповідальними перед Директорами і членством і це допоможе Союзові реагувати у більш успішний і швидший спосіб на безупинні зміни в індустрії життєвого забезпечення.

3. Але чи така зміна знищить братський статус Союзу?

Абсолютно ні. Український Народний Союз є і надалі залишиться братською установою. Як таку, Конвенція УНСоюзу надалі зберігає законну владу вирішувати майбутність установи. Влада вносити зміни до Статуту і вибирати Дирекцію далі залишається в руках конвенційних делеґатів.

4. Чи ми все ще будемо вибирати президента УНСоюзу?

Так, але президент не буде працівником Союзу затрудненим на повний час. Президент радше буде сповняти обов'язки як голова Дирекції. Він буде вибраний Конвенцією, як один з директорів. Як вибраний урядник УНСоюзу він буде репрезентувати Союз, але не буде затрудений Союзом.

5. Чи це означає, що предсідник-керівник не мусить бути членом Союзу?

Ні. Предсідник-керівник і всі інші головні урядовці такі як головний секретар і касир мусять бути членами УНСоюзу.

6. Чи інші братські установи мають таку систему уряду?

Деякі мають, а деякі ні. Багато більших братських установ вже прийняли систему Дирекції, а багато менших розглядають таку можливість. Багато інших українських установ, наприклад кредитівки вже мають подібні системи правління.

7. Як часто буде засідати Дирекція?

Дирекція буде відбувати засідання бодай три рази в році і може комунікуватися телефоном або відбувати телеконференції.

8. Чи працівники УНСоюзу можуть бути членами Дирекції?

Згідно з пропонованими змінами ні. Дирекція може складатися з осіб, які не є працівниками УНСоюзу.

9. Чи це дає Дирекції велику повновласть?

Так, але це є система поділу влади і тим вона різниться від сьогоднішньої структури. Насправді більшість влади денного порядку і плянування діяльности спочиває в руках 6-ти членного Екзекутивного Комітету, а в цій системі Головний Уряд відіграє малу ролю. Згідно з пропонованою системою влада укладати напрямні організації буде в руках Дирекції, а щоденне виконування обов'язків будуть сповняти затруднені працівники, відповідальні перед Дирекцією.

10. Хто буде голосувати на цю позицію?

У справі цієї пропозиції будуть мати змогу голосувати делеґати минулої Конвенції. Голосування буде через пошту і всі інформації будуть подані кожному делеґатові поштою після засідання Головного Уряду в грудні ц.р. Ця пропозиція вимагає 2/3 голосів щоб перейшла.

11. Якщо в мене інші запити?

Всі запити або зауваги в справі цієї пропозиції можна переслати до Тараса Шмагали мол., що є Головою Статутової Комісії, або переслати до Марти Лиско, головного секретаря УНС. Адреси включно із електронічною поштою подані при кінці статті.

Ми заохочуємо всіх брати активну участь у цій дискусії та писати листи до наших офіційних видань „Свободи" і „The Ukrainian Weekly", виявляючи своє становище у згаданих пропозиціях, або писати:

Taras Szmagala Jr.
1722 Fulton Rd.
Cleveland, OH 44113

e-mail:UNAbylaws@aol.com

Martha Lysko
PO BOX 280
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

e-mail:mlysko@unaember.com

ПОЯСНЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Згідно із правилами стейту Нью-Джерзі Статут УНС може бути перекладений на українську мову, але у випадку конфлікту між українським чи англійським текстом зобов'язує англійський текст.

Board of Trustees	Дирекція
Trustee	Директор
President	Президент Дирекції (Вибраний Конвенцією)
CEO (Chief Executive Office)	Предсідник-керівник (працює на повний час у канцелярії)

Пропозиції до зміни Статуту УНСоюзу

СТАТУТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, Інк.

СТАТТЯ I

НАЗВА, ПЕЧАТКА І Т.Д.

Назва

1. Назва цієї організації є „Український Народний Союз", Інк., у скороченні „УНС", а в цім Статуті – „Союз".

Печатка

2. Печатка Союзу має напис українською й англійською мовами: „Український Народний Союз, Інк. 1894". Печатка повинна мати напис та відзнаку і виглядати так, як показує зразок.

Відзнака

3. Напис має оточувати відзнаку. Відзнакою Союзу є: три прапори, американський, канадський і український, під ними дві руки, дружньо сплетені і ім'я Союзу в скороченні обома мовами.

Цілі

4. Цілі Союзу представлені в поправленій грамоті інкорпорації Українського Народного Союзу, Інк. і становлять частину цього Статуту.

Правила порядку

5. Всі Конвенції, Збори Дирекції Союзу проводяться згідно з правильником „Роберта" (Robert's Rules of Order).

Офіційні видання

6. Офіційними виданнями Союзу є газети „Свобода" і „The Ukrainian Weekly".

СТАТТЯ II

КОНВЕНЦІЇ

Законодатна влада

7. Конвенція має таку владу і юрисдикції:

а) Приймати законодавство необхідне для уряду Союзу, включаючи прийняття, перегляд, відкликання, зміни законів та Статуту Союзу. Вона також має повновласті робити всі інші зміни, необхідні для досягнення цілей Союзу і дозволені законом стейтів, провінцій і країн, де Союз має право на діяльність.

б) Діяти щодо справ, порушених у звітах Дирекції і Відділів.

в) Номінувати і вибирати бальотом Дирекцію, котра складатиметься з одинадцяти членів, з яких, принаймні, один мусить бути з Канади:

г) Вибирати бальотом з-поміж членів Дирекції, котра була вибрана, виходячи з пункту В, президента, котрий буде головою Дирекції.

г) Номінувати і вибирати бальотом тричленну Контрольну Комісію

д) Діяти згідно з резолюціями і рекомендаціями, що можуть бути запропоновані для добра Союзу.

Час і місце відбування; кворум

8. а) Згідно з відповідними вимогами закону звичайні Конвенції мають відбуватися раз на кожних чотири роки в місяці травні, в часі і

місці, що їх визначить Дирекція на своєму засіданні. Про це треба повідомити відділи найменше за чотири місяці перед устійненою датою.

Більшість делеґатів приявних на Конвенції мають становити кворум для переведення нарад, але менше число може відкладати наради із засідання на засідання.

б) Надзвичайні Конвенції можна скликати в нижче приписаний спосіб, повідомляючи про це відділи за шістдесят днів наперед, або, як цього вимагає закон.

Президент Дирекції має скликати Надзвичайну Конвенцію, подаючи в оголошенні час, місце і ціль її скликання, на домагання двох третин усіх відділів; або на заклик Контрольної Комісії, якщо на її думку й при однодушному її рішенні фінансовий стан або добробут Союзу загрожений; або голосуванням трьох четвертин усіх членів Дирекції.

Мусить проминути принаймні шістдесят (60) днів з часу вислання повідомлення до дати Конвенції.

Надзвичайна Конвенція складається з членів Дирекції, Контрольної Комісії і з делеґатів попередньої Конвенції.

в) Наскільки це дозволяють закони стейту Ню Джерзі, питання і резолюції, які вимагають затвердження Конвенції, між Звичайними Конвенціями, можуть бути розглянуті і проголосовані через пошту і таке рішення має ту саму силу і ефект, якби воно було прийняте на скликаній Надзвичайній Конвенції. В такому випадку Дирекція і Контрольна Комісія мають дотримуватися усіх відповідних процедур, які вимагає закон, і всі члени Уряду і делеґати попередньої Конвенції мають право голосувати відносно таких питань і резолюцій. Голоси мусить числити третя сторона, яка звітуватиме Контрольній Комісії.

ДЕЛЕҐАТИ

Число делеґатів і право голосування

9. Кожний правно встановлений, правноправний відділ УНСоюзу, що має 75 або більше членів (як члени є окреслені у Конвенційному правильнику) є управнений до представництва і голосування в усіх справах, які будуть порушувані на Конвенції, а саме: відділи, що мають від 75 до 149 членів включно, вибирають одного делеґата; від 150 до 224 членів включно – двох делеґатів; 225 до 299 членів включно – трьох делеґатів; 300 і більше членів – чотирьох делеґатів. Кожний делеґат є управнений до одного голосу. Жодний відділ не може бути управнений до більше, як чотирьох голосів.

Відділ, який має менше ніж 75 членів, щоб здобути представництво на Конвенції, може об'єднатися з іншим відділом, який також має менше ніж 75 членів, і коли обидва так об'єднані відділи матимуть не менше, ніж 75 членів, тоді вони будуть управнені до вибору одного делеґата. Якщо домовлено спільною згодою між секретарями Відділів тоді Відділ з більшим числом членів буде управнений вибрати делеґата, а Відділ з меншим числом членів – заступника.

Дирекція, видаючи повідомлення про Конвенцію, повинен оголосити, для добра таких відділів, список усіх тих відділів, що мають менше ніж 75 членів, з іменами і адресами їхніх урядовців.

Член може голосувати на конвенційного делеґата тільки один раз і тільки в тому відділі в якому платить вкладки до Братського Фонду УНСоюзу.

Голосування в заступстві (проксі)

10. Жодний делеґат Конвенції не може голосувати в заступстві. Делеґати можуть голосувати тільки особисто.

Кваліфікації

11. Член має право бути обраним і займати місце делеґата на будь-якій Конвенції, якщо він є української національности або походження, був повноправним членом Українського Народного Союзу впродовж не менше одного року і членом відділу, який він має репрезентувати і в якому платить вкладки до Братського Фонду Союзу не менше як шість місяців, найближчих до першого дня Конвенції, на яку він був обраний, має понад вісімнадцять (18) років віку, і має всі кваліфікації урядовця відділу та який виявив активну участь в організаційній та розвитковій праці УНС.

Член, що під час вибору або під час займання ним місця делеґата є урядовцем якої-небудь іншої братської, допомогової, забезпеченевої установи або союзу або її чи його відділу; або що працює для якоїсь забезпеченевої компанії чи продає її поліси; або який коли-небудь неоправдано або злосливо вніс скарги, акції або процеси проти Українського Народного Союзу у власному імені або в імені будь-якого іншого члена, не може бути обраний делеґатом.

12. Жодний член Дирекції або Контрольної Комісії не може бути делеґатом якого-небудь Відділу, але має право забирати голос і голосувати у всіх справах на Конвенції.

Вибір і повідомлення

13. Коли Дирекція проголосить Звичайну Конвенцію, кожний відділ має впродовж шістдесятьох днів від дня проголошення, на звичайних зборах, вибрати делеґатів і їх заступників, до яких дотичний відділ управнений, як тут зазначено.

Найменування повинно відбутися зі залі і всі кандидати повинні бути представлені членам перед голосуванням.

Кандидат, чи кандидати, який, чи які, одержали найбільшу кількість голосів, мають бути обрані на делеґатів. Заступники делеґатів мають бути вибраними окремим голосуванням цим самим способом. Кожна однакова кількість голосів щодо заступника повинна бути розв'язана негайно ще одним голосуванням над відносними кандидатами. Кожний член має право на один голос на всіх делеґатів і заступників, до яких Відділ є управнений. Голосування в заступстві неприсутнього члена не є дозволене (проксі).

Упродовж десятьох днів від часу вибору і не пізніше як за шістдесят днів перед Конвенцією відділ вишле головному секретареві [...] схвалення на формулярах, що мають бути доставлені Союз[...] повідомлення про такий вибір, потверджене підписом предсідника й секретаря відділу та печаткою, подаючи ім'я чи імена вибраних делеґатів і заступників. Який-небудь відділ, що не виконає цього, втратить своє право до заступництва і голосування на Конвенції, хібащо буде виправданий, на письмі, головним секретарем з відповідної і достатньої причини.

Якщо делеґат не візьме, або не зможе взяти участи в Конвенції, його місце займе заступник, який має брати участь в Конвенції до її кінця. Якщо відділ має більше як одного делеґата, місце неприявних делеґатів займуть заступники по черзі найбільше одержаних голосів у виборах.

Повновласті делеґатів, затвердження

14. Ніяка особа, хоч належно кваліфікована й вибрана відділом, не може зайняти місця делеґата або заступника, поки її повновласті не будуть наперед перевірені Предсідниіком-керівником і головним секретарем.

Принайменше тридцять днів перед відкриттям Конвенції Предсідник-керівник і головний секретар мають затвердити делеґатів та заступників і оголосити у виданнях Союзу імена вибраних та одобрених делеґатів і їх заступників. На випадок відкинення делеґата, заступник, якщо має кваліфікації служить своєму відділові як делеґат; але якщо оба делеґат і заступник є відкинені, відділ має бути негайно про це повідомлений, і тоді впродовж десятьох днів від дня повідомлення повинен скликати надзвичайні збори, щоб вибрати іншого делеґата, який має зайняти місце відкиненого. Про цей вибір треба негайно повідомити Предсідника-керівника і головного секретаря у приписаний вище спосіб. Новообраний делеґат підлягає затвердженню Предсідника-керівника і головного секретаря. Обрані, кваліфіковані і затверджені делеґати служать не тільки на наступній Звичайній Конвенції, але і на будь-якій Надзвичайній Конвенції, яка може бути скликана після Звичайної Конвенції, і поки їх наступників не обрано і не кваліфіковано.

15. Союз заплатить кошти подорожі затвердженим делеґатам, членам Дирекції, Контрольної Комісії і почесним членам враз із такою денною дієтою, яку вирішить Конвенція, залежно від наявних для конвенційних цілей фондів.

ПРОГРАМА КОНВЕНЦІЇ І КОНВЕНЦІЙНІ КОМІСІЇ

Програма

16. Дирекція на скликаному президентом Дирекції надзвичайному засіданні, виготовить конвенційну програму і найменше за тридцять днів перед Конвенцією оголосить її у виданнях Союзу.

Дирекція призначить на спеціяльному засіданні такі комісії:

а) Верифікаційну Комісію, створену з п'ятьох (5) делеґатів.

б) Статутову Комісію, створену з п'ятьох (5) делеґатів.

в) Фінансову Комісію, створену з п'ятьох (5) делеґатів.

Делеґати в кожній з цих комісій мають бути з різних стейтів; з-поміж себе вони виберуть голову й секретаря, а засідання відбуватимуть з одним або більше членами Дирекції.

Дирекція може, згідно зі своїм бажанням, найняти професійних записувачів Конвенції, щоб записувати те, що відбувається на Конвенції. Ці професійні записувачі не мусять бути членами Союзу та будуть винагороджені за свою працю.

Обов'язки вище названих комісій

17. Обов'язки названих вище комісій такі:

а) Верифікаційна Комісія має зійтися найменше за три дні перед Конвенцією, має переглянути й перевірити повновласті всіх делеґатів або заступників і подати Конвенції до відома тих, яких затверджено, постачаючи Конвенції стільки відповідно засвідчених дуплікатів з списку затверджених делеґатів або заступників, скільки буде потрібно, а

найменше два списки мають бути доручені Виборчій Комісії, коли цю Комісію виберуть.

б) Статутова Комісія має зійтися найменше на тиждень часу перед Конвенцією, має обміркувати потребу змін, або поправок Статуту і подати їх із своїм припорученням Конвенції до вирішення.

Названа Комісія має теж обміркувати всі передконвенційні проєкти для добра і добробуту Союзу, запропоновані відділами після цього, як їх схвалив або справила Дирекція, і має запропонувати Конвенції, що в тій справі зробити.

в) Фінансова Комісія має діяти під час Конвенції, щоб обміркувати фінансові пропозиції, як бюджет УНСоюзу, платні директорів, якщо така платня буде, винагорода конвенційним делегатам, а також загальну суму пожертв з Братського Фонду на різні цілі.

г) Обов'язки професійних записувачів найнятих Дирекцією будуть визначені нею.

СТАТТЯ III

КВАЛІФІКАЦІЇ, ВИБІР І КАДЕНЦІЯ УРЯДОВЦІВ

Кваліфікації урядовців

18. Кожний повноправний член Союзу 21 років віку або вище, що має кваліфікації на делегата, і не є працівнком Союзу, як вище приписано, може бути вибраний до Дирекції УНСоюзу , під умовою, що ніяка особа не може бути вибрана до Дирекції Союзу і не може виконувати уряду, якщо вона вірить, пропагує, вчить, або практикує, або є членом такої організації, або групи, яка вірить, пропагує або вчить повалення силою, насильством, або підривними діями уряд країни, якої він є громадянином.

Запоруки і відшкодування

19. Президент, предсідник-керівник, головний секретар і касир, поки розпочнуть своє урядування, мають доручити запоруку або запоруки забезпеченевої компанії, признаної в стейті Ню Джерзі, в таких сумах, які визначить Конвенція або Дирекція, узгоджені з вимогами закону. Належність за ті запоруки заплатить Союз. Запоруки має схвалити Дирекція Союзу.

Союз компенсує, наскільки це дозволяє закон стейту Ню Джерзі, будь-яку особу, яка є, або була директором, тростистом, урядовцем, контролером, чи працівником, від відповідальности за дії або недогляди у виконанні своїх обов'язків.

Союз також має компенсувати кожну особу, яка на вимогу Союзу служить, або служила директором, урядовцем, тростистом, контролером, чи іншим працівником, або іншу корпорацію, партнерство, чи спільну спекуляцію будь-якого іншого підприємства (joint venture) або будь-якого іншого директора, урядовця, працівника, контролера чи члена Дирекції Союзу, який служив або служить у довірочній позиції, щодо будь-якої дії або недогляду у виконанні обов'язків в імени Союзу. Цей обов'язок компенсувати включає обов'язок обороняти. Союз може купити і утримувати забезпечення будь-якої особи проти відповідальности, яку поповнила і під яку підпала особа на її позиції, як це визначено вище, що випливає зі статусу такої особи, як працівника, агента, директора, дорадника, тростиста чи контролера незалежно від того, чи від Союзу вимагається бути уповноваженим забезпечувати або дозволяти видатки для осіб, щоб забезпечити проти такої відповідальности. Якщо таке забезпечення куплено, величину фондів визначає Дирекція.

СТАТТЯ IV

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Правила відносно конфлікту інтересів

20. Щоб повністю якнайкраще обороняти інтереси членів, ведення справ Союзу урядовцями, директорми, контролерами і службовиками, [illegible]магає, щоб не заіснувала жодна можливість конфлікту поміж [illegible]обистим інтересом та урядовою повинністю. З ціллю встановлення напрямних у цій справі для всіх урядовців, Дирекція приймає наступні засади поступовання:

Головним обов'язком кожного урядовця, директора, контролера та службовика Союзу є повна льояльність до Союзу. Льояльність до Союзу, між іншими речами, означає, що:

а) Ніякий урядовець, директор, контролер чи службовик не може свідомо конкурувати зі Союзом в будь-який спосіб, наприклад, у набуванні або продажі вартісних паперів або іншого майна.

б) Ніякий урядовець, директор, контролер або службовик не може приймати нічого вартісного від осіб або фірм, які ведуть переговори або заключають договори зі Союзом, або правдоподібно матимуть торговельні справи зі Союзом.

в) Ніякий урядовець, директор, контролер чи службовик не може брати участи в будь-яких переговорах або ділових взаєминах в імені Союзу з ніякою фірмою в якій цей урядовець, директор, контролер чи службовик безпосередньо чи посередньо має інтерес, будучи власником її акцій (паперів) або в інший спосіб, за виїмком звичайної інвестиції, в незначній сумі. Та сама засада відноситься до переговорів і ділових взаємин з будь-якою особою.

г) Кожний урядовець, директор, контролер чи службовик є зобов'язаний перед Союзом виявити начальникові перед яким він звітує, або Дирекції Союзу кожний можливий конфлікт інтересів, який йому відомий, поміж його особистими інтересами та інтересами Союзу.

ґ) З наміром виконати вище з'ясовані засади поступовання, кожний урядовець, директор, контролер і чоловий службовик буде зобов'язаний що-року виповняти запитник в справі конфлікту інтересів, устійнений Дирекцією.

СТАТТЯ V

ДИРЕКЦІЯ

Виконна влада і обов'язки

21. Уся виконна влада, за виїмком тієї, яку окремо нормує цей Статут, має належати тілу, відомому як Дирекція Українського Народного Союзу Інк., яка вирішує справи голосами більшости. Президент вибраний згідно зі статтею II буде виконувати обов'язки президента Дирекції.

Дирекція буде мати всі права надані Статутом стейту Нью-Джерзі директорам корпорацій, а спеціяльно права надані директорам або тростистам Актом „Інкорпоровані стоваришення не для грошових зисків" Tittle 17:44 B-1 etseq., якому підлягає Союз та правилам із додатками наданими Статутом, Конституцією і Правильником Союзу.

Дирекція буде мати право найняти і звільняти предсідника-керівника для Союзу і вирішувати його умови праці, включно із платнею та терміном.

Дирекція також буде мати право затверджувати прийнятих на працю головного секретаря і касира та інших урядовців, якщо так вирішить Дирекція.

Дирекція матиме право вимагати підвищення запоруки від урядовців, або вимагати нової запоруки, коли на її думку запорука не є достаточною, але в жодному разі її сума не може бути меншою, ніж сума, яку вимагає Комішінер Забезпечень Стейту Ню Джерзі.

За схваленням Союзового актуарія Дирекція має право ухиляти сплату вкладок чи належностей на будь-який рід грамот виданих Союзом уповноважувати виплату дивіденди або розподілу надвишки членам.

Дирекція має право розважати і ухвалювати, переглядати або відкидати редагувати і оголошувати всі передконвенційні проєкти для добра Союзу, надіслані на їх руки на письмі відділами і доручати такі проєкти із своїми дорученнями Статутовій Комісії, коли ця Комісія засідає перед Конвенцією, щоб згадана Комісія ці проєкти розглянула і представила їх на Конвенції.

Дирекція може наймати, призначувати або іменувати всяких службовців, помічників, агентів, адвокатів, представників або організаторів, які можуть бути потрібні для відповідного ведення справ Союзу і визначити суму винагороди умов праці, чи зайнять.

Дирекція становитиме трибунал для полагоджения всіх спорів, скерованих до неї Відділами і поодинокими членами.

Дирекція установить всі правила поведінки працівників і процедури для полагоджения всіх скарг.

Дирекція буде мати нагляд над діяльністю Українського Народного Союзу в Канаді і провадити діяльність в такий спосіб як уважає за відповідне.

Час від часу Дирекція може надати таку повновласть урядовцеві або урядовцям як вона уважає за потрібне або дозволяють закони стейту Нью- Джерзі.

Засідання і кворум

22. Дирекція відбуватиме не менше як три рази в році засідання, скликані президентом Дирекції. Надзвичайні засідання можуть бути скликані ним на письмове домагання п'ятьох членів Дирекції, або коли на його, думку таке засідання є конечне і головний секретар має сповістити кожного члена за десять днів наперед поштою, або оголошенням в офіційних виданнях Союзу.

Більшість членів Дирекції становлять кворум, але менше число може відкладати засідання час до часу. На засіданнях може бути присутній кожний повноправний член Союзу, але без права забирати голос чи голосувати на нарадах.

Що більше Дирекція має право час до часу вести засідання чи сесії Дирекції за замкненими дверима і не допускати нікого. Засідання Дирекції можуть відбуватися телефоном, відео-конференцією або поштою, згідно із правилами стейту Нью-Джерзі.

Винагорода

23. Директори або контролери, що беруть участь у засіданнях

Дирекції, Контрольної Комісії або Конвенції, або коли є уповноважені Дирекцією виконати доручення мають бути заплачені за кошти подорожі з місця їх осідку до місця засідання чи виконання доручення враз із такою дієтою, яку виплачено делеґатам на останній Конвенції.

Вільні місця

24. У випадку вільного місця в Дирекції ця позиція буде пропонована членові-кандидатові Союзу, котрий отримав найвище число голосів на попередній Конвенції і не був вибраний, як член Дирекції. У випадку, коли член не може або не хоче служити, як член Дирекції ця позиція буде відкрита для члена-кандидата, котрий мав наступне число голосів і такий процес буде продовжуватись до тих пір, поки ця позиція не заповниться.

СТАТТЯ VI

ДИРЕКТОРИ, КОНТРОЛЕРИ, УРЯДОВЦІ І ЇХ ОБОВ'ЯЗКИ

Урядовці Українського Народного Союзу

25. До урядовців УНС входять: президент Дирекції і, предсідник-керівник, головний секретар та касир.

Президент

26. Президент буде виконувати обов'язки президента Дирекції. Президент буде урядовець Союзу, але не буде працівником Союзу. Він буде мати всі права і повновласті, котрі будуть надані йому Дирекцією.

Предсідник-керівник

27. Предсідник-керівник служить на бажання Дирекції. Предсідник-керівник є чоловим урядовцем Союзу і має загальну надзірну владу.

Він або вона має дбати про стисле виконування законів Союзу і виконувати екзекутивні обов'язки, що їх закони, приписи і звичаї Союзу вимагають.

Він назначить головного секретаря, касира та інших урядовців, котрих Дирекція уповноважить, та в кожнім випадку Дирекція мусить їх затвердити.

Він буде брати участь в усіх засіданнях Дирекції без права голосу.

Він має нагляд над майном та веде всі справи Союзу, якщо не має особливих припоручень від Дирекції Союзу, або коли Дирекція не засідає.

Він має керувати справами Союзу і виконувати в межах дозволених законами стейту Нью-Джерзі всю владу причетну Союзові за виїмком, що немає влади відкликати або змінювати будь-які постанови Дирекції або Конвенції, хіба що виправити помилки і пропущення.

Він може уживати всіх засобів і способів, дозволених законами стейту Нью-Джерзі, Конституцією і Статутом для освіти, культури і просвіти членів Союзу і їхніх дітей.

Він буде відповідальним за втримання зв'язків з Відділами і запевнить, щоб урядовці були присутніми на засіданнях Округ, котрі можуть існувати згідно з параграфом число 33 цього Статуту.

Він може особливо мати таку владу і право, як Дирекція Союзу надасть йому час до часу.

Головний секретар

28. Головний секретар служить на бажання предсідника-керівника та Дирекції. Обов'язком головного секретаря є вести загальне листування Союзу; читати і подавати на розгляд всі звіти, просьби і всі інші звернення, які він одержить на адресу Дирекції або Конвенції.

Головний секретар має обов'язок перевіряти, затверджувати та оформлювати аплікації на забезпечення членів і видавати членам грамоти та додаткові договори забезпечення; він має вдержувати всі документи забезпечення членів і вести реєстри членів в числовому порядку з усіми основними даними про членів та про їхні грамоти і додаткові договори забезпечення.

Він має обов'язок висилати членам повідомлення про платність вкладок, суспензу та закінчення платности.

Він має вести листування із секретарями та іншими урядовцями відділів, організаторами і поодинокими членами у всіх цих справах, які належать до його обов'язків та відповідальностей.

Він одинокий має право приймати або відкидати аплікації в членство і організувати та приймати нові Відділи і має нагляд над Відділами Союзу та їх урядовцями включно з правом їх суспендувати або відсунути від урядування в усіх справах, які зв'язані з діловодством, добром і адміністрацією Відділів, згідно зі Статутом Союзу. Одначе суспендований або усунений урядовець Відділу має право відклику до Дирекції Союзу в такому випадку.

Головний секретар має право кожної хвилини, коли уважає це за доцільне впроваджувати такі нові форми грамот і накладати такі вкладки, які на його думку видаються відповідні, а тим одначе, що такі нові форми є за згодою Дирекції Союзу і дозволені законами стейтів чи провінцій і держав, в яких Союз веде діяльність.

Якщо б зайшла потреба підпорядкуватися забезпеченевим законам чи розпорядкам стейтів чи провінцій, в яких Союз веде діяльність, головний секретар матиме право пристосуватися до тих постанов, а зокрема внести поправки в грамотах, перенести фонди Союзу і поправити помилку чи доповнити недогляд в Статуті.

Якщо б це матеріяльно вплинуло на права або управнені користі членів слід проголосити це в офіційних публікаціях Союзу.

Виготовляти списки членів і статистики грамот для оцінки всіх грамот забезпечення Союзу та для звідомлень, що їх вимагають різні стейти та провінції.

Він має переводити всі зміни у стані членів та в плянах забезпечення членів.

Він має видавати новим відділам чартери і призначати їм числа.

Виготовляти в порозумінні з актуаріями таблиці вкладок, зворотних вартостей і дивіденд, та видавати книжки (Rate books) з цими даними для вжитку урядовців відділів і організаторів.

Він має переховувати печатку; має укладати всі зміни стат[illegible] ухвалені на Конвенції; має приготовляти й проголошувати час від часу такі письма й документи, які будуть уважатися за найкорисніші для Союзу, і виконувати всі інші обов'язки, що їх можуть вимагати закони, правила й звичаї Союзу.

Касир

29. Касир служить на бажання предсідника-керівника та Дирекції. Він має розпоряджатися рахунковими книжками і майном Союзу, має одержувати всі гроші, належні Союзові, включно із всіма вкладками належними Союзові без обмеження, видавати посвідки, втягати їх у відповідні книжки до всіх меж необхідности і реєструвати дебети та кредити кожного відділу.

Він має виготовити та представити Дирекції і Конвенції рахунки з одержаних фондів та з видатків і оголошувати квартально в офіційних виданнях фінансовий звіт з приходів і розходів Союзу.

Має приготовити бюджет Союзу на кожний адміністраційний рік і запропонувати його до схвалення Дирекції УНСоюзу кожного року.

Всі одержані гроші мають бути щоденно депоновані в різних відповідних контах, понижче означених, на ім'я Союзу в таких банках чи тростових компаніях або кредитівках, які вибере Дирекція.

Касир має виповнювати й підписувати припоручення виплати згідно зі Статутом або ухвалами Дирекції і має контрасиґнувати всі чеки з предсідником-керівником або головним секретарем. Касир може, на уповноваження Дирекції, продавати всякі цінні папери або майно і виконувати та доручати всякі потрібні й відповідні документи продажу, переноси й перекази.

Має каталогувати й держати виказ повідомлень про смерть, доказів смерти, аплікацій про допомогу й поміч від членів.

Він має право інвестувати і реінвестувати різні фонди Союзу в таких цінних паперах та інвестиціях, які можуть бути дозволені уставами і законами стейту Нью-Джерзі, що управильнюють інвестиції життєвих забезпеченевих компаній продавати або інакше збувати будь-які із згаданих цінних паперів реальностей чи іншого майна Союзу.

На таких умовах та умовинах, які можуть касир та предсідник-керівник уважати за найліпшим для інтересів Союзу, а також право настановити відсоткову стопу на гіпотечні позички (морґеджі) Союзу. Одначе з застереженням, що касир не має права апробувати, переводити трансакції, котрі не є в курсі щоденного порядку без дозволу Дирекції.

Касир повинен встановити висоту відсотків позичок на грамотах членів не вище, як це дозволяє право і апробує Дирекція. Відсотки будуть плачені наперед.

Він може перенести цінні папери і інше майно Союзу на побічне забезпечення позичок про які старається або вже затвердила Дирекція Союзу.

Забезпека всіх цінних паперів є відповідальністю касира і предсідника-керівника, однак Дирекція Союзу може заступити одного або обох згаданих іншими тростистами.

Контрольна Комісія

30. Обов'язком цієї Комісії є переглядати рекордові книжки, контролювати рахункові книжки, перевіряти рухомий і нерухомий маєток Союзу так часто, як це буде вважати за потрібне, але не менше, як один раз на рік; перевіряти запоруки урядовців; переглядати всі прохання і скарги, внесені членами проти головних урядовців і перевіряти, чи постанови останньої Конвенції і/або засідань Дирекції виконано; оголошувати в офіційних виданнях Союзу вислід своєї контролі і давати повний звіт зі своєї перевірки і помічень на річних нарадах Дирекції та на Конвенціях.

Контрольна Комісія виготовляє та представляє внесок на Конвенції на уділення абсолюторії урядовцям.

Почесні члени

31. Член Союзу, який служив в Головному Уряді, контролером або в Дирекції Українського Народного Союзу загалом двадцять (20) років або більше, може, на власне бажання, стати почесним членом Дирекції.

Почесні члени будуть засідати річно разом з заплянованими

засіданнями Дирекції і в той час можуть на письмі подати для перегляду Дирекції свій звіт. На Конвенціях почесні члени мають всі права делеґата, які включають право голосувати і отримувати дієту. Однак вони не мають права бути обраними делегатами Конвенції, членами Дирекції чи Контрольної Комісії. Почесне членство є дійсне на все життя.

Враз обраний, почесний член не може після цього кандидувати на пост контролера чи директора, навіть якщо він зрезиґнує з почесного членства.

Передача майна

32. На закінчення каденції, на яку члени Дирекції були обрані, або на момент її завчасного закінчення, усі директори повинні передати своїм наступникам, або призначеному для такої передачі комітету, усі фонди, ...ги, документи, цінні папери та іншу власність Союзу, яка могла бути ...олодінні урядовців, окрім тієї власности, яку збувалося законним ...яхом.

Банки

33. За згодою Дирекції, предсідник-керівник і касир мають вибирати установи, в яких касир складатиме фонди Союзу.

Фонди мають бути складені тільки в таких банках, кредитових спілках, тростових компаніях або фінансових інституціях, які є членами Федеральної Резервової Системи, інакше федерально забезпечені, і мають капітал та надвишку 2,000,000 дол. або більше і висота таких депозитів має бути означена касиром, з виїмком, що вклад, який не перевищує суми 10,000 дол., може бути зложений і передержуваний в якомусь іншому банку, тростовій компанії або фінансовій інституції, з застереженням, що такий банк, тростова компанія або фінансова інституція є забезпечена у Федеральній Корпорації Забезпечення Депозитів.

СТАТТЯ VII

ВІДДІЛИ

Загальне

34. Відділ є тіло з обмеженою юрисдикцією, що має тільки ту владу і ті привілеї й обов'язки, якими його наділяє Title 17:44 B-1, et seq., анотованих устав стейту Ню Джерзі, основна грамота (чартер) Союзу, його Статут, Посібник кожного відділу, Конвенція та Дирекція УНСоюзу. Кожний відділ має відбути щомісячні збори.

Відділи можуть формувати реґіональні тіла, що називаються Округжні Комітети, з метою координації братської, культурної та організаційної діяльности на певному географічному терені, як про це говорить „Посібник для Окружних Комітетів".

СТАТТЯ VIII

ЧЛЕНСТВО І ЙОГО ОБОВ'ЯЗКИ

Кваліфікації

35. Будь-яка особа українського чи іншого слов'янського роду або особа споріднена через подружжя з особою українського чи іншого слов'янського роду в доброму стані здоров'я, не старша як 90 років життя, може бути членом цього Союзу.

Аплікація і прийняття члена

36. Аплікація має бути виготовлена на формулярі приписанім головним секретарем з долученням доказу дати народження, стану здоров'я, висліду медичних оглядин та інших вимог, котрі підлягають асекураційним законам та звичаям. Якщо аплікант заплатить не менше як одну місячну вкладку та відповідатиме всім вимогам, головний секретар затвердить аплікацію і аплікант стане членом відділу його вибору.

...дкинення

37. Коли особа, ставши членом, перестане з яких-небудь причин бути власником грамоти в Союзі, то в тому самому часі вона перестане бути членом відділу і буде позбавлена всіх прав членства в ньому.

Обов'язки членів

38. Найпершим обов'язком члена є познайомитися зі Статутом Союзу і беззастережно йому повинуватися; він має бути вірний Союзові і старатися дбати про поступ відділу; провадити чесне й моральне життя та здержуватися від таких учинків, що могли б відбитися на відділі і на Союзі та принести їм нечесть; виявляти дух братерства до кожного іншого члена відділу і Союзу; ходити по змозі якнайчастіше на збори свого відділу; не сміє виявляти справ відділу або Союзу не-членам; він має носити відзнаку Союзу і має бути присутній на похороні померлого члена, якщо в тій справі переведено відповідну ухвалу.

Покарання членів

39. Якщо будь-який член буде завішений в членстві або виключений зі Союзу з будь-якої причини, окрім
(1) несплати приписаних вкладок або (2) подання неправдивих даних в заяві на членство в період, коли ці дані можна оспорити, член має привілей удержувати його забезпечення в силі, продовжуючи сплачувати приписані вкладки та інші вплачення чи додаткові оплати як це може вимагатись від інших членів, що мають забезпеченеві грамоти тієї ж самої кляси.

Відклик

40. Будь-який член, почуваючи себе покривдженим яким-небудь поступованням свого відділу, може відкликатися до Дирекції, рішення якої буде остаточне. Відклик має бути такого змісту і виду, як приписано в Правильнику про Відділи. Відклик не матиме впливу на рішення або на його завішення, хіба що так зарядить Дирекція.

Перенесення суспендованого члена до об'єднаного Відділу

41. Член одного з об'єднаних відділів, який є під суспензою в часі об'єднання, може зголоситися до об'єднаного відділу про прийняття наново, згідно з постановами Союзу.

Список і повідомлення про суспензу

42. Головний секретар має обов'язок повідомити поштою кожного члена, котрий залягає із вкладками. Висилаючи таке повідомлення на останню адресу члена, яку Союз має. Якщо залеглості не є вирівняні до 60 днів тоді головний секретар має оголосити або зарядити оголосити імена таких автоматично суспендованих членів в офіційних виданнях Українського Народного Союзу, Інк.

Жодний член не буде уповноважений до іншого повідомлення про суспензу, як це, що подане в цім розділі.

СТАТТЯ IX

РІЗНЕ

Постанови грамот і користі

43. Різні грамоти, видавані Союзом, повинні вміщувати такі постанови і користі, які не противляться Статутові і які Союз уважатиме за відповідні та які відповідатимуть законам стейтів, де Союз веде діяльність.

Коли б Статут Союзу, або будь-які привілеї чи умови, включені чи на погляд включені в будь-яку грамоту суперечили законам будь-якого стейту чи будь-якої провінції Канади, в яких доручено грамоту, тоді незалежно від будь-яких постанов цього Статуту, привілеїв чи умов, закон того стейту чи провінції Канади має бути застосований і рішати в справі такої грамоти.

Спеціяльні оплати

44. а) Якщо б сума признаного майна Посмертного Фонду становила менше ніж 105% усіх зобов'язань і резерв, Дирекція має визначити і стягнути від кожного члена відповідну суму, сперту на резерві його грамоти, яка то сума разом з іншими вистачала б на покриття недостачі.

б) В додатку до внесків, вкладок і оплат, тут передбачених, кожний член Союзу в кожній країні, стейті, території, повіті, провінції чи громаді, в якій силою публічної влади, накладається на Союз податок, або накладається будь-які вимоги, що вимагають спеціяльних видатків, зв'язаних тільки з місцевими членами, кожний такий член може бути зобов'язаний платити свою відповідну суму такого податку, платну з або перед платністю такого додаткового податку або оплати, а якщо їх член не заплатить так, як тут передбачено, він повинен бути суспендований в Союзі і його грамота повинна бути уневажнена і недійсна, проте зі збереженням всіх тих прав, які встановлено в його грамоті і в цьому Статуті.

Передача забезпеченевої грамоти

45. Там, де це не є заборонене законом, грамота забезпечення може бути передана власником/членом, якщо форма такого передання є затверджена уповноваженим урядовцем Союзу.

Особи, яким беззастережно передано грамоту стають її власниками і мають контролю над цією грамотою.

Передання грамоти є дійсним тільки тоді, якщо домагання є прийняте на письмі і затверджене уповноваженим урядовцем Союзу.

Але, якщо є така вимога, передання грамоти набирає силу з датою підписання документу передання власником грамоти, не зважаючи на це чи власник жив в часі, коли документ передання був затверджений, чи схвалений Союзом, без шкоди для Союзу, щодо будь-яких платностей і

дій, зроблених перед прийняттям передання.

Союз не є відповідальним за дійсність, правосильність чи достатність такого передання.

Права якого-небудь асиґнованого грамотою все будуть підлеглими в зобов'язанні Союзові, незалежно від того, чи це зобов'язання створилося перед, чи після такого прийняття.

Користь спадкоємця грамоти є підпорядкована користі особи, якій грамоту передано і затверджено в Головній Канцелярії УНСоюзу, не зважаючи на те, чи передання було здійснене перед чи після визначення спадкоємця.

Яка-небудь вимога зі сторони побічної асиґнації є предметом доказу достатності інтересів.

Права і привілеї членства є особистими для забезпечених осіб і не переходять до осіб, яким передано грамоту.

Фіскальний рік

46. Фіскальний рік Союзу має кінчитися 31-го грудня.

Позви проти Союзу

47. Ніякому членові не вільно вносити до будь-якої судової установи позву, чи піддержувати позов, з приводу будь-якої кривди, доки не вичерпає всіх засобів в межах Союзу, як у цім Статуті постановлено.

Корпорація Дому Українського Народного Союзу

48. Український Народний Союз є одиноким і виключним власником Корпорації Дому п.н. Ukrainian National Urban Renewal Corporation. Репрезентують Український Народний Союз в Раді Директорів цієї корпорації три (3) члени Дирекції, предсідникк-керівник і касир.

Займенники чоловічого і жіночого роду

49. Задля потреб основної грамоти і Статуту Союзу займенники чоловічого роду охоплюють і чоловічий і жіночий рід, а займенники однини охоплюють і однину і множину, якщо немає відповідної до цього іншої при-мітки.

Український Народний Союз може виготовити версію Грамоти і Статуту в українській мові, одначе у випадку конфлікту між українською і англійською версіями, англійська версія має зверхність.

Зміна Статуту і Правильників

50. Статут Союзу може бути змінений або поправлений на будь-якій Звичайній або Надзвичайній Конвенції, скликаній для тієї цілі, або шляхом голосування через пошту, згідно з параграфом, 8(в) цього Статуту, не менше, ніж двома третинами голосів делеґатів усіх відділів, під умовою, що всі запропоновані зміни подані на письмі, підписані одним або більше членами Статутової Комісії і припоручені в звіті тієї ж Комісії до вирішення Конвенції. Посібники можуть бути змінені, не менше ніж двома третинами голосів Дирекції. Зміни в Посібниках входять в життя після голосування або в інакший час, який вказаний в резолюціях Дирекції. Зміни до Статуту, якщо інакше не постановлено, входять в життя в перший день липня, що наступає по Конвенці

СТАТТЯ X

ПРИСЯГА НОВОВИБРАНОЇ ДИРЕКЦІЇ, КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ І УРЯДОВЦІВ

51. Кожний нововибраний член Дирекції Союзу і контролер має зложити наступну присягу, яку проведе бувший предсідник або президент Дирекції, а він, іншим правно вибраним урядовцям або членам:

Я, ..., присягаю перед Всемогучим Богом і перед Вами, Шановні Члени, що я,

....

буду чесно й вірно сповняти й виконувати всі мої обов'язки й завдання як

....

що я завжди буду придержуватися, сповняти й повинуватися постановам, правилам і законам цього ....Відділу й Українського Народного Союзу; що буду охороняти й обороняти добре ім'я .... Відділу й Союзу; що я буду дбати про його добробут і по моїй найкращій змозі працювати для загального добра Відділу й Українського Народного Союзу. Так мені, Боже, допоможи. Амінь.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 238 Відділу УНС

З днем 1 жовтня 2000 року, обов'язки секретаря 238 Відділу перебирає новий секретар

ЯРОСЛАВ ШПАК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mr. Jerry Shpak
2 Peabody Court
Concord, MA 01742
(978) 318-6909

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ ЦЕНТРАЛЬНОГО НЬЮ-ДЖЕРЗІ

— відбудуться —

в суботу, 4 листопада 2000 р., о год. 2-ій по пол.
в залі церкви св. Михаїла
1700 Brooks Blvd., Manville, NJ

В нарадах повинні взяти участь секретарі, організатори, відділові урядовці, члени управи Округи та делеґати 34-ої Конвенції наступних Відділів:

26, 155, 168, 209, 269, 312, 349, 353, 372

Організаційні наради призначаються для поширення знання наших секретарів та організаторів. В програмі нарад: організаційна ділянка, перегляд нових союзових забезпеченевих продуктів та пропозицій до змін статуту УНСоюзу.

В нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук – предсідник УНС
Тарас Шмагала, мол. – радний УНС
Ярослав Завійський – контролер УНС

Голова Округи – **Михайло Захарко**, Секретар – **Іван Кушнір**
Касир – **Іван Бабин**

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ НЬЮ-ЙОРК

— відбудуться —

в п'ятницю, 3 листопада 2000 р., о год. 6-ій веч.
в будинку товариства„Самопоміч"
98 Second Avenue, New York, NY 10003

В нарадах повинні взяти участь секретарі, організатори,відділові урядовці, члени управи Округи та делеґати 34-ої Конвенції наступних Відділів:

5, 6, 8, 16, 86, 130, 184, 194, 200, 204, 205, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 450, 489.

Організаційні наради призначаються для поширення знання наших секретарів та організаторів. В програмі нарад – організаційна ділянка, перегляд нових союзових забезпеченевих продуктів, та пропозицій до змін статуту УНСоюзу

У нарадах візьмуть участь:

Стефан Качарай – касир УНС
Тарас Шмаґала мол. – радний УНС
Варка Бачинська – радна УНС
д-р Василь Лучків, – радний УНС
д-р Іван Флис – почесний член Головного Уряду
Йосиф Лисогір, – почесний член Головного Уряду
Марія Душник, – почесний член Головного Уряду

Голова Округи – **Варка Бачинська** Секретар – **Леся Гой**
Касир – **Іван Хома**

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 337 Відділу УНС

З днем 1 жовтня 2000 року, Відділ 337 злучиться з Відділом 55. Секретарем якого є

МАРІЯНА ЦІЗДИН

Просимо членів 337 Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 55 Відділу на адресу:

Mrs. Marianna Cizdyn
5422 Wasena Avenue
Baltimore, MD 21225
(410) 789-0229

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ БАТЬКО-СОЮЗ!

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

ОКРУГ:

ВІЛКС БЕРРІ, Па., ШАМОКІНУ, Па.

відбудуться

в суботу, 28 жовтня 2000 р., о год. 2-ій по пол.

на Оселі ім. Ольжича
Ukrainian Homestead, 1230 Beaver Run Drive, Lehighton, PA

В нарадах повинні взяти участь секретарі, організатори, відділові урядовці, ~ни управи Округи та делегати 34-ої Конвенції наступних Відділів:

1, 7, 9, 31, 78, 98, 242, 305, 382, 389,
164, 169, 236, 282, 333, 409

Організаційні наради призначаються для поширення знання наших секретарів та організаторів. В програмі нарад – організаційна ділянка, перегляд нових союзових забезпеченевих продуктів та пропозицій до змін статуту УНСоюзу:

У нарадах візьмуть участь:

Марта Лиско – Головний секретар УНС

Тарас Шмагала – мол., радний УНС

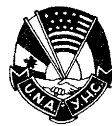
Округа Вілкс Беррі
Голова Округи – **Генрі Болоский**
Секретар – **Дженет Боланд**
Касир – **Ґізела Стефурин**

Округа Шамокін
Голова Округи – **Йосип Чабан**
Секретар – **Гелен Словік**
Касир – **Адольф Словік**

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу СЕРПЕНЬ 2000 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 7/2000	7,268	15,300	3,674	26,242
Неактивні члени 7/2000	7,334	18,086	0	25,420
Всі члени 7/2000	14,602	33,386	3,674	51,662
Активне членство				
Приріст у 8/2000				
Нові члени	11	26	0	37
Нові УЛ	0	1	0	1
Прийняті наново	3	48	0	51
Разом	**14**	**75**	**0**	**89**
Убуток 8/2000				
Померли	0	26	0	26
Вибрали гроші	9	26	0	35
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	14	21	0	35
Виплатили вповні вкладки забезпечення	7	18	0	25
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	4	3	0	7
Вигасло забезпечення (активні)	7	3	14	24
Кінчилось забезпечення	0	4	0	4
Разом	**41**	**101**	**14**	**156**
Всі активні члени 8/2000	7,241	15,274	3,660	26,175
Неактивне членство				
Приріст у 8/2000				
Виплачене забезпечення	7	18	0	25
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	4	3	0	7
Разом	**11**	**21**	**0**	**32**
~уток у 8/2000				
Померли	0	26	0	26
* Вибрали готівку	12	20	0	32
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	3	8	0	11
Повернені в активні	3	48	0	51
Вигасло забезпечення (неактиквні)	0	3	0	3
Разом	**18**	**105**	**0**	**123**
Всі неактивні члени 8/2000	7,327	18,002	0	25,329
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 8/2000	**14,568**	**33,276**	**3,660**	**51,504**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Український Народний Союз пропонує нову програму

Якщо ви є членом УНСоюзу, ми пропонуємо придбати додаткове гарантоване забезпечення, доплачуючи до попередньої грамоти від $1,000 до $5,000 долярів.

УНСоюз ґарантує додаткове забезпечення, яке не може бути відкиненим, усім членам-власникам грамот УНСоюзу на ціле життя (Whole Life), або платне двадцять років, (P-20), чи платне до 65 року життя (P-65), або подвійне забезпечення до 65 року життя (ДП-65).

З цієї пропозиції не можуть скористатися члени-власники термінових грамот, вивінувальних грамот, акцидентового або універсального забезпечення.

Як це діє:

УНСоюз видає додаткове домовлення (Pour in Rider) на наступні суми:

Вік: 0–36 $1,000 to $5,000
36–70 $1,000 to $2,500
71–90 $1,000 to ....

The Rates for the Pour-In Rider are listed as follows

Isue age	Premium Per $1.000	Issue Age	Premium Per $1,000	Issue age	Premium Per $1,000	Issue age	Premium Per $1,000
0	63						
1	63	26	145	51	349	76	696
2	64	27	150	52	361	77	710
3	66	28	155	53	373	78	724
4	68	29	161	54	385	79	738
5	70	30	167	55	397	80	752
6	73	31	173	56	409	81	765
7	75	32	179	57	422	82	778
8	78	33	186	58	435	83	791
9	81	34	193	69	448	84	803
10	84	35	200	60	462	85	815
11	87	36	208	61	475	86	826
12	90	37	215	62	489	87	837
13	93	38	223	63	504	88	848
14	96	39	232	64	518	89	858
15	100	40	240	65	533	90	868
16	103	41	249	66	547		
17	107	42	258	67	562		
18	110	43	267	68	576		
19	114	44	276	69	591		
20	118	45	286	70	606		
21	122	46	296	71	662		
22	123	47	306	72	637		
23	130	48	316	73	652		
24	135	49	327	74	667		
25	140	50	338	75	682		

Просимо виповнити залучений запитник і повернути до Головної канцелярії УНСоюзу.

Ukrainian National Association, Inc.
PO BOX 280 2200 Route 10 Parsippany, NJ 07054
Tel: (973) 292-9800
Name....................................Br.....................Policy#....... ....
Current Age.................................Amount applied for $........................
Adress...
....
Tel...SS#...
Beneficiary (name)... ....
Address...

Ваші пропозиції актуальні від 1-го червня до 1 грудня 2000 року. Якщо ми отримаємо виповнені формуляри з чеком перед останнім днем вересня ц. р., ви отримаєте 4% опусту у вкладках.

ОГЛЯД НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК

Дослідження, спогади

„На чатах рідної землі", - так назвав **проф. Степан Злупко** монографію про видатного українського вченого агронома-економіста, теоретика й організатора сучасного хліборобства, суспільної агрономії і кооперації Євгена Храпливого (Львів, 1999, 283 стор.).

Євген Храпливий (1898 - 1949) народився на Тернопіллі, закінчив Вищу школу землеробської культури у Відні, здобув докторат в Українській господарській академії в Подєбрадах (Чехія). Він був організатором Українського хліборобського вишколу молоді, ряду інших цінних починань, залишив важливі дослідження з просторової господарської економетрії.

Автор книги - відомий вчений, доктор економічних наук, професор УВУ, НаУКМА, Львівського університету, заслужений діяч науки і техніки України, академік, автор майже тисячі наукових і науково-популярних творів. Про його книжку написав **проф. Михайло Біда** з Чикаго.

* * *

Важливою подією стала поява українською мовою відомої книги лондонського видавництва Дорлінг-Кіндеслі *„Людина: навчальний атлас з анатомії та фізіології"*. Переклад здійснено у Львівському медичному університеті під керівництвом **д-р Оксани Заячківської** і видано завдяки фінансуванню добродія Григорія Малиновського. Ця вже четверта книга, видана його стараннями, має наклад 10 тисяч примірників. Понад тисяча кольорових ілюстрацій демонструє будову організму людини та дію його органів і систем. Весь наклад видання поширюється в Україні як дарунок Г. Малиновського через організацію „Сейбр-Світло". Про нове видання написали до „Свободи" проф. Володимир Бандера і д-р Оксана Заячківська.

* * *

Вийшов у світ *7-ий том лікарського збірника* в пошану д-ра Маріяна Панчишина, виданий за ухвалою Видавничої ради Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, Українського лікарського товариства у Львові та Українського лікарського товариства Північної Америки. Маріян Панчишин увійшов до нашої історії як найпопулярніший лікар Галичини, організатор і провідник Українського гігієнічного товариства. У збірнику вміщено огляд життєвого шляху та діяльности Маріяна Панчишина, спогади про нього д-ра Павла Пундія, д-ра Б. Олесницького та ін. Про нове видання написав до тижневика **д-р Юліян Мовчан**.

* * *

У Тернополі видано довідник *„Журавлина книга. Тернопільська західня діяспора. Словник імен. Частина перша"*. Видання підготували краєзнавці **Богдан і Христина Мельничуки**, архівіст **Богдан Хаварівський**. Це вже 19-ий випуск в серії „Корінь і крона", що його видає обласний архів у Тернополі. Серед осіб, названих у довіднику, - священики і церковні діячі Лев Березовський, Петро Біланюк, Костянтин Богачевський, Ізидор Борецький, Никита Будка, Іван Волянський, Григорій Грушка, відомі вчені Ярослав Барвінський, Роман Воронка, Богдан Гаврилишин, Іраїда Ірена Герус-Тарнавецька, Тарас Гунчак, мистці Яків Гніздовський, Христина Дохват, лікар Павло Джуль, багато інших. Про довідник повідомив доцент Тернопільської академії народного господарства **Роман Матейко**.

* * *

Книжку спогадів **Валеріяна Ревуцького** *„По обрію життя"* (Видання „Українська модерна література", вид-во „Час", К., 1998) рецензує **Ростислав Василенко**. Книжка починається зі спогадів про рідне село автора, його рід, далі у ній описані студентські роки автора, перебування в італійському таборі Дивізії „Галичина", потім у Канаді. „У спогадах, пише Ростислав Василенко, бачиш ніби в калейдоскопі події нашої трагічної доби через призму життя автора і долю українського театру".

* * *

Книжка **Степана Корнецького** *„Не забуду"*, повідомляє **В. Молодецький**, вийшла друком у 1998 році у видавництві „Поклик сумління". Це спогади в'язня німецьких концентраційних таборів Ґроссрозен, Саксенгавзен, Бухенвальд. До табору автор потрапив як вояк УПА. Свою розповідь Степан Корнецький починає з опису життя рідного села Чуловичі біля Комарного. Саме на Великдень німці оточили село і арештували кількох повстанців. Наклад книжки невеликий - 500 примірників, тому охочі придбати це документальне свідчення, повинні швидше зголоситися до автора на адресу: ***Stepan Kornecky, 473 Vine Street, St. Catherines, ON., L2M 3S9 Canada.*** Книжка коштує 20 канадських долярів або 15 долярів США з пересилкою.

Проф. В. Бандера (зліва) в бюрі ЗУАДК передає д-р Лярисі Кий та Степанові Гавришу книжки, які фінансував для поширення в Україні Григорій Малиновський.

Література і мистецтво

Д-р Роман Барановський поділився враженнями від книжки **Петра Сороки** ***„Володимир Жила - життя і творчість"***, яку видано до 80-річчя літературознавця і критика у видавництві „Лілея" (Тернопіль, Збараж, 1999). Автор відгуку перелічує величезний творчий доробок професора В. Жили і захоплюється його невичерпною енергією. „Владислав Клех, пише д-р Р. Барановський, у газеті „Народна воля" назвав Володимира Жилу „титаном праці" і це дуже влучна, правильна оцінка".

* * *

Володимир Жила надіслав рецензію на поетичну збірку **Марти Тарнавської** ***„Тихі розмови з вічністю"*** („Мости", Філядельфія, 1999), в якій зібрані твори з раніше виданих збірок і статті про творчість поетів Григорія Костюка, Ростислава Даценка і Миколи Москаленка (передмова). Володимир Жила, зокрема, пише: „Книга приваблює насамперед інтелектуальною і філософською вагомістю, свіжістю мистецького підходу та прозорістю думки. Марта Тарнавська є взірцем поетеси, яка нещадно ставиться до написаного, завжди дбає про чистоту і багатство мови, граничну влучність і ясність художніх засобів".

* * *

Мистецтвознавець **Лідія Охмат** з Полтави прагне привернути увагу обдарованої молоді до книжки свого земляка **Михайла Коргуна** ***„Моя техніка різьби і точіння"***, в якій автор (тепер він проживає в США, веде курси художньої обробки деревини в місті Трой) ділиться таємницями своєї творчості. Михайло Коргун мав вже 70 експозицій на виставках у Европі, США і Канаді, його ім'я занесене до Лондонського каталогу 30 кращих різьбярів світу.

Велика кількість повідомлень про нові видання і рецензій на них, що надходить до „Свободи", змушує редакцію вдатися до бібліографічного їх огляду. Просимо не вважати це як недооцінку важливости листів наших авторів.

ПОЛІТИЧНИЙ ВІРШ

Летаргічний сон

Спите, інтеліґентники,
Спите?
І скиглете, що досить
Вже руїни.
Забули ви покликання
Святе,
Що ви сини і дочки
України.

Віддали хруням
Знову ви кермо,
І плачете, що не платять
Зарплату.
На всіх, сліпих,
накинуть знов ярмо.
І поженуть,
Як баранів, на страту.

Червоним сказом
Бісяться хорти,
Що прагнуть
Царювання і наруги.
Дадуть вам
„На російській" пашпорти.
Щоб не забули,
Що ви наймитюги.

Колона п'ята
Знов згортає хлам,
Щоб в бій останній
З силами зібратись.
Невже коліна
Заціпило вам,
Що важко так
На повен зріст піднятись?!

Було на крутосхилах
Стільки брам,
Та сонце волі
Нині вже сіяє.
Свободи не цінує
Тільки хам.
Що за поживу
Й долю промінає.

Ілюзіями ворог
Знов бере,
Йому б лиш нам
На горло наступити.
Невже ждете ви
„Дев'яносто ре"
І потай рідну
Маму хоронити?..

Невже ваш дух
До крихітки зітлів?
Ви ж - інтелект
І мудрі проводири.
Невже ждете,
Щоб ваших знов синів
Привозили
У цинковім мундирі?

І в демократів
Чвари і гризня,
Конкістадори знов
Гребуть пожитки.
І бізнесом прикрилась
Злодійня,
Що Україну
Обдира до нитки.

То де ж вона, ця
Провідницька роль?
Ростуть грибами
Мафіозні клани.
І розум забирає
Алкоголь.
І генофонд руйнують
Наркомани.

Хіба наступить
Божа благодать,
Коли духовність
Ще така мізерна?
Неоїуди
Й аґентурна рать
У християнство
Сіють люті зерна.

Невже від зайд
Чекаєте добра,
Чи боїтесь, що завтра
Гідра вкусить?
Вже може б ви
Прокинулись? Пора!
І летаргічний сон
Скінчитись мусить.

Здобуто волю
В праведній борні
Жадання волі ще живе
В громаді.
Ніхто не зборе
України, ні,
Але байдужість -
Рівноцінна зраді!

В. Вихрущ,
м. Тернопіль

Україна зустріла героїв

КИЇВ. – Переповненим був актовий зал у Державному комітеті молодіжної політики, спорту і туризму України. Тут відбулася зустріч журна-[illegible] з українськими героями Сіднею – [illegible]ими” Яною Клочковою (плаван-[illegible] Миколою Мільчевим (стендова [illegible]ба). Вони прибули на зустріч просто з міжнародного летовища у Борисполі. Відповідаючи на запитання представників засобів масової інформації, Яна Клочкова і її тренер Ніна Кожух передусім висловили велику вдячність співвітчизникам за ту підтримку, яку вони відчували в далекій Австралії. “Перемогу на Олімпіяді і світовий рекорд я передчувала, – сказала Яна, – і навіть перед першим стартом не відчувала нервового збудження. Допомогло також і тепле ставлення австралійців, а особливо – української діяспори”. знов, як кажуть, - у бій. Про те, як він йшов до свого “золота”, розповів і Микола Мільчев. За його словами,такий результат хоч і виявився для багатьох несподіваним, але для нього був цілком закономірним. Після дуже напружених тренувань Микола підійшов до Олімпіяди у найкращій своїй формі. “Але Ігри для мене розпочалися, мабуть, саме з переможного фінішу Яни Клочкової. Вона ніби задала тон і підбадьорила мене до успіху,” – сказав Микола Мільчев.

На прес-конференції журналістів також повідомили, що наказом Міністра внутрішніх справ України динамівці Яні Клочковій присвоєно звання лейтенанта внутрішніх військ.

Число медалів на Олімпіяді-2000

Наведено країни з найбільшими досягненнями

	Золоті	Срібні	Бронзові	Разом
США	39	25	33	97
Росія	32	28	28	88
Китай	28	16	15	59
Австралія	16	25	17	58
Німеччина	14	17	26	57
Франція	13	14	11	38
Італія	13	8	13	34
Куба	11	11	7	29
Велика Британія	11	10	7	28
Південна Корея	8	9	11	28
Румунія	11	6	9	26
Нідерлянди	12	9	4	25
Україна	**3**	**10**	**10**	**23**
Японія	5	8	5	18
Угорщина	8	6	3	17
Білорусь	3	3	11	17
Польща	6	5	3	14
Канада	3	3	8	14
Болгарія	5	6	2	13
Греція	4	6	3	13
Швеція	4	5	3	12
Бразилія	0	6	6	12
Еспанія	3	3	5	11
Норвегія	4	3	3	10
Швайцарія	1	6	2	9
Етіопія	4	1	3	8
Чеська Республіка	2	3	3	8
Казахстан	3	4	0	7
Кенія	2	3	2	7
Данія	2	3	1	6

Віктор Ющенко про Олімпіяду-2000

Виступ української збірної на Олімпіяді-2000 в Сіднеї прем’єр-міністер України Віктор Ющенко оцінив негативно. Двадцять перше місце, яке посіла Україна на Олімпіяді-2000, в той час як ставилося завдання посісти десяте, прем’єр-міністер, який очолював комітет з підготування до Олімпійських ігор, назвав “значно нижчим показником, на який ми не очікували”. Він зазначив, що з точки зору урядового ставлення “висновки треба робити”, і уряд найближчим часом вирішить питання стосовно формування і методів керівництва у спортивному секторі. Водночас В.Ющенко наголосив, що рівень фінансування української збірної - “це рівень фінансування не европейського рівня”, хоча, за його словами, те фінансування, яке було передбачено на цей рік, було виділено своєчасно. “Очевидно, спрацювали якісь інші фактори”, – зазначив прем’єр-міністер.

УНІАН

Д-р Орест Попович – чемпіон Нью-Джерзі з шахів

Провідний шахіст УСВТ „Чорноморська Січ”, д-р Орест Попович переміг в 55-му річному чемпіонаті Нью-Джерзі. Д-р О. Попович вже вчетверте здобув цей титул і чашу чемпіона. Попередні рази він здобував чемпіонат у 1959, 1961 і 1985 роках. Крім нового чемпіона Нью-Джерзі, в цьому турнірі змагався ще один „січовик” – Петро Радомський, теж багаторазовий чемпіон американських турнірів УСЦАК. Пригадаємо, що в історії шахової ланки УСВТ „Ч. Січ”, чемпіонами Нью-Джерзі з шахів були св. п. інж. Лев Блонарович (1956 і 1963 рр.), Степан Стойко (1973 і 1983 рр.). Цим здобутком д-р О. Попович едало завершив шаховий сезон ланки УСВТ „Ч. Січ”, на рахунок якої вже вписано першість П. Радомського в клюбі „Вест Оранж” і дві перемоги в клюбі „Ветфілд”, а також перемоги в чемпіонаті УСЦАК-2000 – П. Радомського і С. Стойка. Обидва здобули золоту і срібну медалі на Українській діяспорній Олімпіяді 2000 у Філядельфії.

О. Твардовський

„Бронзові“ вітрила Олени і Руслани

СІДНЕЙ. – Українська команда у клясі яхт “470” у складі киянок – шкіпера Руслани Таран і шкотового Олени Пахольчик завоювала сьогодні бронзову медалю Олімпіяди в Сіднеї, повторивши свій успіх чотирирічної давности на Іграх в Атланті. Після останньої, 11-ої гонитви в Сіднейській бухті, в розмові з журналістами Руслана і Олена відзначили, що вони задоволені своїм виступом. Певна річ, до Олімпіяди вони сподівалися на “золото”. Але враховуючи складні умови нинішньої олімпійської регати, у цілому було показано гідний результат. Чоловіча команда у клясі “470” , у складі дніпропетровців Євгена Браславця і Ігоря Матвієнка, які в Атланті були першими, цього разу боролася не тільки з суперниками, а й із суддями. Складалося враження, що арбітри тут робили все для того, щоб на першому місці обов’язково опинилися австралійські спортсмени. Наші майстри, які становили для господарів найбільшу небезпеку, мають дискваліфікацій більше від усіх – три. Матвієнко і Браславець у підсумку посіли шосте місце. В цілому у клясі “470” і у чоловіків, і у жінок все ж таки перемогли австралійці: Том Кінг з Марком Тарнбуллом і Дженні Армстронг з Белінדой Стоуелл. Цікаво, що їх тренує колишній провідний яхтсмен збірної України Віктор Коваленко.

ДІНАУ

«Живу обличчям...

(Закінчення зі стор. 11)

да і не наймічнішого здоров’я жінка у далекій від України Канаді чи не повсякденно наштовхується на нерозуміння і протидію численних чиновників у здавалося б вільній від чужого впливу Україні.

Видання книжки і збереження наукового архіву, оновлення мліївських будівель і повернення мліївцям відібраної під клюб церкви, цілий ряд інших проблем найчастіше стають для неї справою понад силу.

Проте Тетяна Володимирівна має симиренківську вдачу, згідно якої треба терпляче поновлювати спроби аж до досягнення результату. При кожній спробі усе нові люди, переважно з числа молодої української інтелігенції, проймаються духом родини Симиренків і беруться до спільної справи.

Тетяна Володимирівна мріє повернути своїм землякам-українцям історичну пам'ять про спільне минуле, а водночас і гордість за звершені спільно з її родом чудеса та віру в себе і свої сили. Адже історія діяльности роду Симиренків - це й історія України, її спадщина. Симиренки разом з предками славних українських родів козакували, боролись і вмирали, чумакували та відбували панщину, а згодом разом будували цукроварну «імперію» і українське наукове садівництво.

Усі вони - велика родина Тетяни Симиренко. Вона ж бо - остання з тих Симиренків, які народилися в Млієві, але не остання в славному роді, бо має доньку Наталю. Є ще дві дочки і дві онукибрата Олеся.

Щоб виростити гарну яблуньку, потрібна передовсім любов. Такої любови до Млієва і України сповнені навіть коротенькі листи, які я час від часу отримую від Тетяни Володимирівни. Рядком з її листа хочу закінчити цю розповідь: «Живу обличчям до України».

Новий контракт Яни Клочкової

Яна Клочкова

Дворазова чемпіонка з плавання Олімпіяди-2000 в Сіднеї, харків’янка Яна Клочкова підписала контракт на 36 тис. дол. з інвестиційною компанією “Сігма Блейзер”, згідно з яким спортсменка протягом року представлятиме інтереси компанії. Компанія “Сігма Блейзер” вкладає кошти в українські компанії, що займаються розвитком телекомунікацій, енергетики, харчової промисловости, машинобудування, металургії та інших напрямків економіки.

Компанія “Сігма Блейзер” за допомогою свого українського партнера - інвесткомпанії “Сігма” за 7 років діяльности на фондовому українському ринку придбала акції понад 80 підприємств України на суму близько 80 млн. дол.

Сергія Бубка обраний до Комісії атлетів МОК

На Олімпіяді-2000 Україна зазнала розчарування, обмежившись віце-чемпіонським титулом борця вільного стилю Євгена Бусловича в категорії до 58 кілограмів. Тож справжнім досягненням України можна вважати впевнену перемогу легендарного Сергія Бубки на виборах у Комісію атлетів МОК.

Українець набрав 1506 голосів і випередив не тільки російського плавця Олександра Попова (1471), його австралійську колежанку Сюзен О'Нейл (1208) і американського волейболіста Роберта Чтвртлика (798), а й ще 39 кандидатів. Названа четвірка представлятиме інтереси спортсменів у МОК упродовж наступних восьми років.

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ

Язик свідчить про хвороби

Язик здорової людини має блідорожевий колір і рівну поверхню. Він усіяний багатьма рисочками – це майже 10.000 смакових, теплових і біохемічних аналізаторів. Ці аналізатори пов'язані не лише з нервовою системою, але й з кишечником, жовчним міхуром, селезінкою. Почервоніння і легкий біль кінчика язика вказують на послаблення функцій або й захворювання сечового міхура, матки або прямої кишки. Такі ж зміни у середній частині язика свідчать про серйозне захворювання легенів. За припухлістю і почервонінням правої частини язика – від кінчика до середини – можна визначити, що починається запальний процес у печінці. Ті ж зміни лівої частини язика можуть свідчити про хворобу селезінки.

Білий наліт на язику і металевий присмак у роті – це постійні супутники подразнення шлунку і тонкої кишки а, можливо, і їх виразки. У таких випадках треба звернутися до лікаря. Якщо наліт сірого кольору на язиці не знімається, то це свідчить про те, що захворювання стає хронічним. Тому частіше оглядайте язик, аби не захворіти.

Вуха можуть боліти, коли хворі зуби

Вуха мають здатність самоочищуватися. Вушна сірка збирає пил, що потрапляє ззовні, і не дозволяє йому проникати далі в органи слуху. Тепло тіла змушує сірку поступово плавитися, і тому вона витікає разом з брудом назовні. Якщо сірки у вусі накопичується багато і через це погіршується слух, треба звернутися до лікаря, який видалить сірчану пробку. Причиною болю у вусі бувають і нездорові зуби. Тому, якщо болять вуха, не завадить піти не тільки до отоляринголога, але й до дентиста.

Д-р Юліян Мовчан

ФІЛАТЕЛІЯ

Розділ веде голова Львівського обласного товариства філателістів Олександер Жарівський

Засновник українського пасічництва

Родоначальник українського бджільництва Петро Прокопович народився 12 липня 1775 року поблизу славної гетьманської столиці Батурина в селі Митченки, де його батько Іван був священиком. Походив рід Прокоповичів із козацької старшини, і в сім'ї малого Петра витав ще дух козацької вольниці, а пора його дитинства збіглася з часом, коли в Батурині доживав віку останній гетьман Кирило Розумовський. В 1786 році Петро Прокопович став спудеєм Києво-Могилянської академії. Після закінчення 8-річних студій, Прокопович бажав працювати вчителем, але роботи для нього не знайшлося. За батьковою порадою юнак подається до військової школи Переяславського полку, закінчивши яку, отримує звання корнета і їде на розбудову міста Одеси. Зрозумівши, що військова кар'єра не є його покликанням, Прокопович в 1798 році в чині поручника подає у відставку і повертається до Митченків. Не маючи до чого прикласти свої молоді руки, він мимоволі захоплюється невеликою пасікою старшого брата. Як згодом писав сам Петро Прокопович, 1799 рік став для нього початком пасічницької діяльності і відтоді він вирішив присвятити бджолярству все своє життя. Купивши на свої заощадження невелику ділянку землі, побудував на ній хутір, на якому розмістив 37 вуликів-дуплянок. Наступні роки видалися досить сприятливими і через 8 років пасіка розрослася до 580 вуликів.

Збагнувши власним розумом закони, за якими працюють і розмножуються бджоли, Прокопович порівнює здобуті знання і досвід з тим, що писалося про пасічництво у світі, і приходить до висновку, що людству надто мало ще відомо з того, що він вже осягнув своєю дослідницькою працею. Недарма писала згодом московська „Земледельческая газета": „Прокопович, можна сказати, в наш час – єдиний знавець бджіл не лише у нас, а навіть у цілій Европі".

Переконавшись, що тогочасні вулики (дуплянки, колоди, борті) не відповідають все вищим вимогам пасічництва, Прокопович зайнявся пошуком кращої форми бджолиного житла. Експериментуючи впродовж багатьох літ, він на початку 1814 року виготовив вулик, який згодом отримав назву рамкового. Петро Прокопович написав чимало праць з бджільництва. Відомо 12 рукописних томів, які належали його перу, однак за життя автора тільки дещиця із написаного була опублікована в московських журналах. Він був не тільки видатним вченим-самоуком, але і здібним педагогом. Заснована ним пасічницька школа в селі Пальчики біля Батурина випустила в світ 566 досвідчених пасічників-інструкторів, які ширили набуті знання по всій Російській імперії.

Перебуваючи 1843 році в колишній гетьманській столиці, Т. Шевченко відвідав Прокоповича. Про цю зустріч Кобзар писав: „Там коло Батурина живе наш великий пасічник Прокопович".

Помер П. Прокопович 3 квітня 1850 року і похований в Пальчиках. З нагоди 225-ліття від дня народження родоначальника українського бджолярства українська пошта випустила марку, на якій художник Олександер Кошель відтворив образ нашого славного предка.

„Враг народа"

Новеля з життя

Степан не спав цілу ніч. Крутився з одного боку на другий, а перед очима – черевики. Вони з'являлись і щезали, як мара... Щоб скоріше ранок уже, а над вечір будуть черевики... До школи прийдуть всі учні з батьками, – буде кінець навчання і – воля на ціле літо! Найкращим учням даватимуть нагороди, а він же, Степан, відмінник від першої кляси. Цього року будуть давати черевики! Учителька про це сказала. Степан ніколи ще не мав черевиків, відколи живе у тітки Горпини. Бо він – найбідніший хлопець на ціле село. Добре пам'ятає, як одного ранку до їхньої хати увірвались якісь люди. Батька і матір та його, ще малого, вкинули на воза і десь повезли... Пізніше говорили – в Сибір... Вже за селом коні шарпнули, і він вилетів з воза на колючу стерню. Мати не кинулася за ним – прийняла за добрий знак: її синочка Сибір має обминути. Степан лежав на стерні і плакав. Коли це раптом над ним нахилилася якась жінка.

– Це ти, Степанку?.. Розкуркулили вас... Тебе що, з воза викинули?

– Я випав... Коні шарпнули...

– Ну, то ходи, будеш у мене жити.

Привела до бідної, похиленої хатини, дала шматок чорного сухаря та й сіла на лаву. Жінку називали Горпиною, і вона теж була дуже бідна, бо чоловіка мала петлюрівця, і він, казали, десь загинув на Соловках. На працю її ніде не приймали, то вона підробляла собі на життя у районному містечку, по хатах у багатших людей.

У голодний рік Степан ходив спухлий, але тітка Горпина його врятувала сухарями, – вона все щось було принесе з району.

В один весняний день Горпина повела Степана до школи, і його записали до першої кляси. Степан ходив завжди босий і в штанах, пошитих зі старого, грубого мішка, що завжди висіли на тоненькому шнурочку. Штани пошила йому тітка Горпина. Діти в школі сміялися з його штанів і чорних пальців на його босих ногах, бо ж ціле літо ходив босий, а зимою – у великих старих чоботях, що залишилися від Горпининого чоловіка. Проте дуже всі здивувалися відразу з перших днів навчання. Степан усе знав, про що учителька вчила. Хоч книжок не мав, бо не було за що купити, але завжди був першим учнем. Діти стали його поважати, а одна дівчина навіть принесла і подарувала Степанові старенькі штани.

Ще тільки сонце виглядало з-за села, а Степан уже сидів біля хати і старанно мив свої ноги. Щосили тер чорні пальці старою шматкою і тішився своїми думками. Лише б скоріше час летів...

У школі подарують йому черевики. Вони будуть чорні і цілком новенькі. Він знає, всі будуть плескати в долоні, а він візьме черевики і подякує учителям, директорові школи. Він уявляє, як то буде на другий день... Взує черевики і піде селом аж до Василевої хати... Він знає добре, як будуть дивитися на його нові черевики усі його знайомі; а він собі піде вулицею – хай знають, що і Степан має нові черевики.

– Що це ти задумав, Степане!? – це тітка Горпина.

– Ноги мию, тітко Горпино, сьогодні черевики дадуть у школі.

– Черевики?.. Ну, то мий...

... Найбільша заля у школі повна дітей. За окремим столом [сидять] вчителі, посередині – д[ирек]тор школи. Відмінники всі сидять напереді. Між ними і Степан. Зачинались довгі і брехливі промови про „щасливе життя" і про „сонце, що світить з московського Кремля". А Степан усе поглядав на стіл: там лежали черевики! Котрі ж з-поміж них будуть його? Він цього не знав. Нарешті, викликали першого відмінника. Директор школи вручив йому черевики і потиснув руку. Вже і Василя кличуть, і йому теж дають черевики, а школярі в долоні так і б'ють... За хвилину викличуть його, Степана, і серце бухкало у грудях, і руки тремтіли; лише хвилина, – і він візьме у руки черевики. Вже кличуть Степана, ніби у сні підійшов до столу, аж побілів від хвилювання, а директор дивиться на нього і каже:

– Ти, Степане, у нас найкращий учень, і премія тобі буде найкраща. – Він тримав у руках книжку. Гарна, золоті літери аж сяють, а зверху – портрет Леніна. Простягає Степанові книжку, так якось лицемірно усміхається, а Степан дивиться і не вірить – чи знову мара? Чи сміються з нього? Усім черевики, а йому – книжку...

Взяв Степан тремтячими руками книжку, а серце хотіло вискочити з грудей, воно кричало про несправедливість, про образу, яку йому заподіяли оті люди, що сидять за столом.

– Ну, чого стоїш? Іди та сідай! – це до нього директор школи.

– Я не хочу Леніна, а хочу черевики, – Степан плаче і на книжку не дивиться.

Хтось ойкнув між школярами, а директор школи побілів і вирвав книжку із Степанових рук. Якось непомітно зникли вчителі і директор школи. Потихеньку розійшлися учні та їхні батьки.

Прийшов Степан додому, сів у кінці лави та й гірко заплакав. Сиділа біля нього тітка Горпина і сумно дивилася на Степана, думаючи гірку думу...

На другий день рано прийшла сусідка до Горпини і питає:

– Забрали Степана?..

– Забрали... „Чорний вор[он]" вночі приїхав...

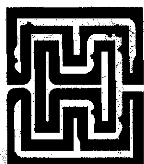
Сусідка похитала головою і ніби сама до себе:

– Ти диви... Такий малий, а вже кажуть – „враг народа"...

Василь Болонка,
Бутвин, Па

Морський маратон пінгвіна

Африканський пінгвін "Пітер" у прибережних водах Індійського океану подолав відстань 750 км за 19 днів. На острові Роббен сталася екологічна катастрофа: розбитий корабель залишив величезну нафтову пляму. Щоб врятувати пінгвінів, частину з них перевезли в район Порт-Елізабет. Однак згодом птахів відпустили в бік "дому". Для контролю за пересуванням трьом пінгвінам прикріпили до шиї мініатюрні радіопередавачі.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

на діяльність наукового товариства ім. Шевченка в Америці

За час від 3 липня 1999 р. до 24 серпня 2000 р.

	148,854.66	Антон Савицький із завіщання
	40,743.10	Василь Івасин (Іващишин) із завіщання
	10,000.00	Володимир Пушкар
	5,000.00	„Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива у Нью-Йорку
	4,000.00	Іван Гинянський
	3,000.00	Михайло й Анастазія Пирські із завіщання
	2,000.00	Ігор і Рома Гайди
	2,000.00	Володимир й Анна Раки, Фундація
	1,120.00	Всеволод А. Онишкевич
	1,000.00	Богданна Т. Походай
	1,000.00	Ярослава Рубель із завіщання Іванни Парахоняк
	1,000.00	Стефан і Володимира Сливоцькі
	1,000.00	Богдан Хонюк
	650.00	Михайло Танський
	600.00	Борис Галаган
	500.00	Василь Зарічний
	500.00	Стефанія Д. Заяць в пам'ять мужа д-ра Івана Заяця
	500.00	СУМА Йонкерс Федеральна Кредитова Кооператива
	500.00	Володимир і Лідія Магуни
	500.00	Василь Сосяк
	450.00	Сильвестер й Катерина Костики
	255.00	Андрій Р. Храпливий
	250.00	Петро і Леся Ґої з нагоди 50-ліття подружжя Володимира й Анни Рак
	250.00	Богдан А. Макаревич у пам'ять батька д-ра Івана Макаревича
	250.00	Ґерґард й Оксана Сидораки в пам'ять д-ра Івана Макаревича
	250.00	Марія Храплива з нагоди уродин сина Андрія Храпливого
	230.00	Любомир і Лариса Онишкевичі
	225.00	Александер Лужницький
	200.00	Роман і Світлана Андрушкови
	200.00	Іван і Нона Карки
	200.00	Василь і Віра Ліщинецькі
	200.00	Мирослав і Люба Прокопи з нагоди 50-ліття подружного життя Володимира й Анни Рак
	200.00	Юрій Темницький
	200.00	Українська Православна Кредитова Кооператива в Нью-Йорку
	200.00	Лев і Марія Чировські
	200.00	Оксана Фольварків
	200.00	Вікентій Шандор
	180.00	Петро і Леся Ґої
	150.00	Ірина Г. Срібна в пам'ять д-ра Климентія Рогозинського
	150.00	Степан Стецура
	143.00	Український Громадський Комітет у Піттсбургу, Фл.
	142.00	Тит Геврик
	140.00	Іван і Стефанія Серанти
	140.00	Степан і Марія Хемичі
	130.00	Ілля Ткачук-Роман
по	120.00	Володимир і Христина Баранецькі, Володимир Василакі, Тарас Гунчак, Михайло Диміцький, Анатоль Камінський, Тетяна Кейс, Альберт Кіпа, Юрій Перфецький, Анна Процик, Любомир Романків, Юрій Слюсарчук, Степан Олійник, Боян Онишкевич, Ігор Соневицький, Марія Слиж-Фішер
	116.00	Український Громадський Комітет у Маямі Біч, Фл.
по	100.00	Ярослав Бігун, Марія Борковська, Адріян Бриттан, Осип і Нона Войтовичі, Володимир і Катерина Воловодюки, Ярослав і Марія Ганкевичі, Мирон й Ольга Гнатейки, Василь Гайдич, Остап С. Гац, Денис Д. Джансон, Адріян і Лариса Долінські, Євген і Євгенія Івашкови, Богдан і Наталія Ковалі, Антон Р. Колтонюк, Іван і Наталія Коропецькі, Дмитро і Стефанія Косовичі, Ігор Е. Коцур у пам'ять д-ра Любомира Зазулі-Коцура, Маріян Коць, Зенон і Неоніля Крамарчуки, Софія Г. Кудрик, Ярослав й Алла Лешки, Володимир і Лариса Лисняки, Мирослав і Марія Літепло, Роман і Анна Максимовичі, Володимира Мацюрак у п'яту річницю смерти мужа д-ра Андрія Мацюрака, Юрій і Христя Навроцькі, Ярослав І Галина Оберишини, Роман і Лідія Процики, Володимир Пушкар у пам'ять д-ра Івана Макаревича, Володимир Пушкар на фундацію ім. д-ра Ярослава Падоха, Володимир і Анна Раки, Володимир і Анна Раки в пам'ять Романа Ільницького, Іванна М. Ратич, Марія Робак у пам'ять мужа Богдана Робака, Ярослав Рожанковський, Юрій Руденський, Марія Савдик, Люба Стефанівська в пам'ять Дарії Каранович, Марта Тарнавська, Юрій Трухлий, Мирослав Харкевич, Мирослава Цибрівська у пам'ять мужа д-ра Олекси Цибрівського, Михайло і Мирослава Чайківські, Іван Чернявський, Стефанія Чорна в пам'ять мужа Миколи Чорного, Катерина Рудницька-Шерей, Михайло і Роксоляна Яримовичі в пам'ять д-ра Івана Макаревича, Олександер і Дарія Якубовичі.
по	90.00	Роман і Стефанія Барановські, Ірина Г. Срібна.
	85.00	Український Громадський Комітет у Льорейні
по	80.00	Микола Богатюк, Володимир Бандера, Людмила Бараник, Богдан Винар, Роман Волчук, Роман Воронка, Борис Глинський, Іван Головінський, Ярослав Ґелета, Зірка Дерлиця, Роман Дражньовський, Михайло Дуб, о. Степан Зенчук, Єан Пєр Кап, о. Іван Кащак, Богдан Крук, Ярополк Ласовський, Сергій Левків, Олександер Лужницький, Осип Мазяр, Степан Максим'юк, Василь Маркусь, Богдан і Дарія Небеші, Юрій й Анна Павлічко, Наталія Пазуняк, Володимир Петришин, Максим і Анна Кріль-Пизюрі, Орест Попович, Мирослав Прокоп, Леонід Рудницький, Роман Самуляк, Уляна Старосольська, о. диякон Теофіль Старух, Александра Ткач, Володимир Трембіцький, Микола Турецький, Євген Федоренко, Осип Цікало, Богдан Чопик, Андрій Шуль
	65.00	Петро Одарченко
по	60.00	Лідія Кізима, Лідія Осінчук
по	55.00	Роман Грицiв, Лі і Леся Понятишин-Кейді, Юрій і Александра Мацики
по	50.00	Марія Андрусяк, Омелян і Татяна Антоновичі, Марія Баб'як, Марія Оксана Бачинська, Михайло Біда, Богданна Бігун, Ольга Боба, Мирослава Вишивана, Арета Галібей, Юрій Галушинський, Ольга Гуглевич, Петро Грицак, Євген і Анізія Гілі, Микола Дейчаківський, Михайло Дзвінка, Ярослав Дужий, Іван Жук, Лідія Касараба, Ольга Кекіш, Степан Кікта, Ігор і Анізія Козаки, Наталія Кононенко, Теодозій і Любомира Крупи, Василь Ленцик на фундацію ім. д-ра Ярослава Падоха, Оксана Луцька, Василь і Дарія Маркусі у пам'ять Марти Ткачук, Василь і Оксана Марчуки, Ярослав Мігайчук, Леонід і Оксана Мостовичі, Орест Небеш, Стефан Ничай, Ярослав і Ярослава Панчуки, Максим Пизюр, Ярослав Пришляк, Лідія Прокоп, Петро Пшик, Нестор Рихтицький, Б. Д. Рудакевич, Александер Стрільбицький, Марія Савицька, Федеральна Кредитова Кооператива у Нюарку, Мурей Сенкус, Ґералд Р. Сидорак, Анастазія Сочинська, Ірина Срібна, Роман і Ала Трохимчуки, Нестор Ходновський, о. Еміль Шараневич, Володимир і Надія Шкільники, Мирослав і Надія Шмігелі, Оленка Юрчук у пам'ять Дарії Каранович, Михайло й Іванна Яцухи.
по	40.00	Віра Андрушків. Ксеня Антипів, Оксана Ашер, Маріян Бартошик, Роксоляна Бурачинська, Степан Воляник, Осип Данко, Павло Джуль, Дарія Дика, Іван Дутко, Орест Дячок, Богдан Гайдукевич, Любомир Гевко, Тарас Голота, Ася Гумецька, Володимир Жила, Мирослав Зелик, Іларіон Калиневич, Мирослав Кальба, Ігор Каменецький, Орест Кебало, Уляна Климишин, Василь Колодчин, Стефанія Король, Іван Коропецький, Теодор Костюк, Надія Кохан, Мирослава Ласовська-Крук, Степан Курилас, Василь Ленцик, Александер Лист, Василь Лопух, Ігор Масник, Василь Наконечний, Богдан Небеш, Богдан Неганів, Олена Несіна, Михайло Палій, Олександер Пришляк, Лада Прокоп, Павло Пундій, Дора Рак, Олександер Серафин, Мирослав Р. Сербин, Юрій Тарнавський, Богдан Томків, Святослав Трофименко, Андрій Турчин, Юрій Фединський, Роман Ференцевич, Іван Фізер, Марта Богачевська-Хом'як, Михайло Цяпа, Ірина Чабан, Лев Чабан, Донна А. Чехович, Ганна Чумаченко, Маріюс Юзич, Христина Юзич, Дмитро Штогрин, Богдан Ясінський
по	30.00	Малина Дзюба, Ірина Тамара Гординська, Остап й Ірина Зинюки, Олег А. Мазяр, Микола і Діоніза Ненадкевичі, Любомира Огаренко, Михайло Пап, Марта Рудик. Олег Склепкович
по	25.00	Станіслав А. Берегулька, Михайло і Віра Біди, Ярослав і Віра Білінські, Наталія Білоус у пам'ять мужа Михайла Білоуса, Ігор М. Вітковський, Ольга Гаєцька, Осип і Ярослава Гапії, Наталія Е. Гевко, Володимир Грицин, Зорян і Дарія Городиські, Ярослав Гелета, Зенон і Володимира Гілі, Борис і Звенислава Захарчуки, Алла Зеленюк, Лідія Ігнат, Ксеня Ільницька, Володимира Кавка, Богдан Б. Качмар, Надія Кмета, Ярослав Колодій, Бенджамін Корсунь, Юліян Котляр, Теодор Костюк, Мирослав і Зеновія Кулиничі, Лев Кушнір, Петро Лещишин, Микола і Ольга Лужняки, о. диякон Юрій і Зірка Малаховські, Орест Менцінський, Мирослава Мирошниченко, Анна Мичковська, Арета Надозірна, Осип і Надія Німиловичі, Олена Папіж, Марія П'ятка, О. Ройовська, Любомира Сілецька, Володимир Слиж, Роман Смик, Ксеня Старосольська, Микола Стасів, Галина Степаненко, Володимир Сорочак, о. Іван Терлецький, Василь Харук, Вячеслав Цетенко, Орест і Любомира Чапельські, Микола Черевайко, Ярослав і Катря Червоняки, Іван Черешня, Христина Шипилява, Мирон і Дарія Яросевичі.
по	20.00	Володимир Безсонів, Володимир Вознюк, Олег Волянський, Олена Качала, Микола Корінець, Любомира Костечко, Ева Лісікевич, Володимир Оренчук, Теодор і Анна Островські, Еліза Панчак, Петро Рак, Стефанія Семущак, Іриней і Оленка Юрчуки, Василь Яцків
по	15.00	Ольга Антохій, Михайло Василишин, Татяна Дідошак, Стефанія Єрмолович, Микола Лаврин, Юрій Свищук, Віра Трігор, Олексій Шевченко, Василь Шийка
по	10.00	Борис Александер, Іван Безубяк, Ярослав Букачевський, Олег Веселовський, Теодор Гайдук, Роман Гац, Петро Грицак, Дмитро Демедюк, Іван і Анна Дзіваки, Володимир Дитиняк, Валентина Єрмоленко, Роман Запутович, Любомир Калинич, Владислав Клех, Богдан Кузьма, Ярослава Кушнір, Ігор Лесик, Любов Маринюк, Ярослав Микулович, Любомир Міз, Василь Пелещук, Александер Полець, Степан Попович, Емілія К. Процінська, Мирослава Сірий, Марія Слободян, Мирослава Тершаковець, Іван Тимків, Петро Хім'як, Ольга Ярема
по	5.00	Лариса Журавель, Ольга Мулик, Лев Стеткевич

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ПРОЄКТ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

За час від 3 липня 1999 р. до 24 серпня 2000 р.

дол.	48,694.05	Анна Шенціоловська із завіщання
	10,000.00	Софія Чопівська
	4,000.00	Ігор і Рома Гайди
	4,000.00	Марія Рейнарович із завіщання Степана й Ольги Крижанівських
	2,000.00	Петро Питель
	1,000.00	Дмитро Григорчук
	1,000.00	Ольга Калимон
	1,000.00	Ярослав й Ірина Моцюки
	1,000.00	Йосиф і Стефанія Порайки
	1,000.00	Андрій і Таїса Раки
	1,000.00	Ілля Ткачук-Роман у пам'ять Марти Ткачук Кручовської
	1,000.00	Юрій Трухлий
	900.00	Остап й Урсуля Балабани
	500.00	Мирослав і Люба Прокопи
	400.00	Микола і Зірка Галіви
	300.00	Марія Балтирович
	300.00	Таїса Богданська в пам'ять Дарії Каранович
	250.00	Марія Бакалець
	250.00	Осип Данко
	150.00	Василь Зарічний
	125.00	Іван Самійленко
	115.00	Марія Душник
по	100.00	Олена Басюк, Ярослав Ганкевич, Остап Гарасовський, Мирослав і Анна Гнатюки, Ярослав і Богданна Ґелети, Анастазій і Іванна Т. Горчинські, Пилип і Володимира Демуси, Ярослав і Надія Заліпські, Василь й Ольга Ільчишини (компанія Дністер), Лука і Марія Костелини, Юліян Куляс, Елізабета Курловська в пам'ять К. Курловського, Іван і Ярослава Лучечки, Леонід й Оксана Мостовичі, Василь і Зеня Никифоруки, Володимир Пилишенко, Орест Попович, Юрій Р. Рибак, Александер і Зиновія Серафини, Сестрицтво Покрова, Олесь і Бетті Смолянські, Роман і Клявдія Стефанюки, Український Золотий Хрест, Володимир і Ореста Фединяки, Мирослав Цибрівський, Марта Тарнавська
по	75.00	Василь і Оксана Марчуки, Ірина Дибко-Филипчак
по	70.00	Мирослава Баторфалва, Володимир і Марія Ворохи
по	50.00	М. Іванців, Юрій Коломиєць, Юліян і Дарія Порняки, Александра, Ольга і Марія Старові, Сидір і Марія Тимяки, Мирослав Троян, Василь і Теодора Федорціви
по	25.00	Олег Веселовський, А. Малицький, Василь Марущак, Гладіс Стефанія Том'як
	20.00	Василь Годчак, Марія Гром'як, Ігор В. Гуменюк, Лідія Дяченко.

Усім жертводавцям висловлюємо щиру подяку за Вашу пожертву. Якщо є неточності у списку жертводавців, то просимо повідомити Канцелярію НТШ. Наша адреса: Shevchenko Scientific Society, Inc. 63 Fourth Ave., New York, NY, 10003-5200.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

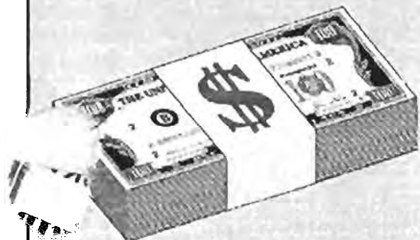
Найбільша в світі українська висилкова фірма
Висилаємо в Україну, країни СНД та Східної Європи

З нагоди 10 років заснування велика знижка на товари та послуги

» ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ

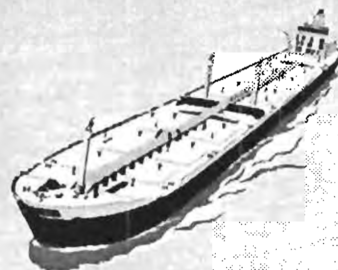
Україна

» ПАКУНКИ

до 4 днів
Експрес 24 години

ЗАВЖДИ НАЙНИЖЧІ ЦІНИ

- ҐАРАНТОВАНО
- КОНФІДЕНЦІЙНО

Доручаємо доляри особисто в руки

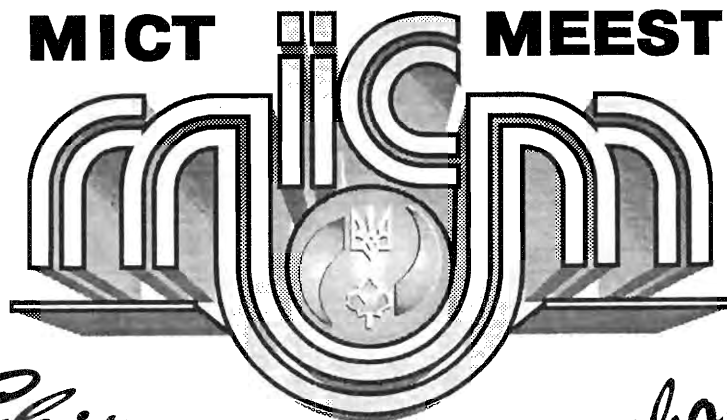
- НАЙШВИДША ДОСТАВА
- НАДІЙНИЙ СЕРВІС

Безкоштовно відбираємо пачки з хати за посередництвом UPS

Всі довідки за тел: 1-800-361-7345

Більше 700 тисяч вдячних клієнтів!

10 років разом з громадою

#1 в США та Канаді

Свій до свого по своє!

» НОВИЙ КАТАЛОГ НА ТОВАРИ І ТЕХНІКУ

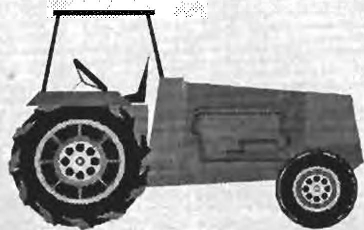
» ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

- НАЙНИЖЧІ ЦІНИ
- ВЕЛИКИЙ ВИБІР

до 35% знижки

Достава від 1 до 4 тижнів

- ВЕЛИКИЙ ВИБІР
- ЯКІСНІ ПРОДУКТИ

За безкоштовним каталогом телефонуйте: 1-800-361-7345

Найнижчі ціни, найкращий сервіс тільки у фірмі «МІСТ»

Щохвилинний комп'ютерний контроль за виконанням Вашого замовлення!

На кожне замовлення даєм письмове підтвердження від отримувача

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ ФІРМИ «МІСТ» У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

MEEST Corporation Inc. 97 Six Point Rd. Toronto, ON M8Z 2X3 Tel.: (416) 236-2032 1 (800) 361-7345	MEEST - AMERICA 609 Commerce Rd. Linden, NJ 07036 Tel.: (908) 925-5525 1 (800) 288-9949	MEEST-KARPATY 2236 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622 Tel.: (773) 489-9225 1 (800) 527-7289	MEEST-CALIFORNIA 500 E. Harvard Str. Glendale, CA 91205 Tel.: (818) 547-4910	MEEST-ALBERTA 10834 97 Street, Edmonton, AB T5H 2M3 Tel.: (403) 424-1777 1 (800) 518-5558

Для кращої обслуги клієнтів маємо понад 250 агентів у Північній Америці. За агентом у Вашій місцевості телефонуйте безкоштовно: 1 -800-361-7345

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісдавська 973-292-9800 #3040*

• ПРАЦЯ •

Жінка з України 55 р. пошукує працю по догляду за особою старшого віку або за дітьми.
Тел.: 732 238-2268

Шукаю няню до 1-річного хлопчика, 5 днів на тиждень без проживання. Pine Brook, NJ
Тел.: 973 448-8064 вдень або 973 244-8412 веч.

Пошукуємо українку для товариства старшої за віком, але молодої духом жінки у Вашингтоні.
Прошу зголоситися на число тел.:
(202) 333-6369

Відповідальна, „чистуля", добра господиня, українська жінка пошукує працю домашньої робітниці за символічну оплату, лекції англійської мови і проживання в районі Прінстону, Трентону, Філядельфії. Прошу залишити повідомлення за номером
(732)564-9659

Родина в північній Фльориді з трьома дітьми передшкільного віку пошукує жінку з добрим знанням української мови до опіки над дітьми та деякою допомогою в хатній господарці. Мешкання, харч і добра заплата забезпечені.
Тел.: (859) 269-2710 або (904) 280-0517

• НА ПРОДАЖ •

Автор ***МИКОЛА БІЛОУС*** продає книгу
„СІНО НА СНІГУ"
про природу України.
212 стор. Українська мова. Ціна з пересилкою 9 дол. Чеки пересилати на:
Mikola Bilous, 7512 Saint Tropez Way, Sacramento, CA 95842

Продається двокімнатна квартира в м. Києві (Дарниця). Ціна поміркована.
Тел.: 202 518-7694

Св. п. Евдокія Дичко-Блавацька

Св. п.Евдокія Дичко-Блавацька

Зійшла зі сцени життя відома акторка Евдокія Дичко-Блавацька, знана між приятелями як Вірся. Вона народилася 18 травня 1921 року в Дем'янові, на Рогатинщині, в Галичині. До театру Йосипа Стадника прийшла в 1935 році. В 1937 році виступила вперше у великій ролі в опереті Д. Николишина „Синя чічка" і зачарувала всіх своєю красою і грою.

У 1939-41 рр. працювала у Львівському драматичному театрі ім. Лесі Українки, а згодом, за німецької окупації, у Львівському оперному театрі, у драматичному відділенні. Там, окрім менших роль, відіграла головну ролю в п'єсі „Еме" Куб'є. По війні спершу в Німеччині, а потім в Америці, брала активну участь в Ансамблі українських акторів під керівництвом В. Блавацького. Головні ролі: Маргіт у „Жайворонку" Лєгара, Уля в „Мині Мазайло" та Любуня в „Народному Малахії" п'єси М. Куліша, Люкреція в „Люкреції" Обе та інші.

Відзначена як „Українка року" Українським культурно-освітним центром у Філядельфії за довголітнє ведення радіо-програми ім. Володимира Блавацького.

Об'єднання Мистців української сцени

Шановні читачі,

за добрим звичаєм "Свобода" вміщує посмертні згадки, часто із світлинами, про тих, що відійшли. Наш тижневик не бере плати за вміщення таких споминів і світлин. Проте суворі обставини редакційного життя, коли щораз дорожчими стають папір, обладнання, зв'язок і друкарні, змушують нас нагадати громаді про добрий звичай пожерт на ПРИСОВИЙ ФОНД. Такі пожертви, надіслані чеком на адресу "Свободи" разом із споминами про дорогих людей, стануть найкращим підтвердженням реального піклування кожного добродія про нашу спільну українську справу, виразником якої прагне бути тижневик "Свобода".

В П'ЯТУ СУМНУ І ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого і незабутнього СИНА і БРАТА

СВ. П.

БОРИСА ТУРЯНСЬКОГО

будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах св. Івана Хрестителя

в Нюарку, Н. Дж., в суботу, 14 жовтня 2000 р., о год. 5-ій веч.;
у Виппані, в неділю, 15 жовтня 2000 р., о год. 11-ій ранку.

Родину, приятелів і знайомих просимо про молитви
за душу покійного Бориса

Батьки – ЛЮБА і ІВАН
брат – ЮРІЙ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, 2 жовтня 1999 р. відійшов у вічність наш
найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУНЬО

бл. п.

д-р мед. МИХАЙЛО ГУК

Складаємо сердечну подяку всім, що прибули на похоронні відправи і віддали останню пошану нашому дорогому Мужові і Батькові.

Щиро дякуємо о. парохові Богданові Лукієві, о. Леонідові Малькову і дякові Михайлові Стащишинові за похоронні відправи. Ми дуже дякуємо всім, що зложили нам вислови співчуття особисто, письмово і телефонічно.

Ми дуже вдячні Йосифові Лисогорові, д-рові Тарасові Шегединові та інж. Володимирові Баранецькому за їхні теплі прощальні слова та спогади про Покійного.

Щиро дякуємо Любі Шегедин за переведення збірки на добродійні цілі, д-р Меласі Банах та п. Оксані Кузьмак за їхню поміч.

Дуже дякуємо родині Бедел за влаштування тризни.

Сердечно дякуємо всім за Служби Божі, квіти та пожертви в пам'ять Покійного.

Дуже дякуємо заведенню Литвин і Литвин за взірцеве переведення похорону.

Дякуємо нижче поданим жертводавцям:

НА СЛУЖБИ БОЖІ:
Д-р Мелася Банах, Ілейн Бєкша, Іванна Ганушевська, Джері і Ляриса Герман, Говард і Доріс Гофман, Франк Ґуаріно, Джані Калагган, Барбара Зєтчик, Анна Корлі і родина, Христина Дебаррі, д-р Любомир, Оксана і Роксоляна Кузьмак, Мері Ляйтгам, Михаїл і Анна Матіяш, Валь Мельниченко, Віто і Марія Палягано, Михаїл і Давн Раббія, Ігор і Ксеня Раковські, Карльос і Рут Анн Родрігез, Говард Родрігез, Марта Сваричевська, Моніка Шілдс, д-р і пані Зеня Яворські, Юрій і Дзвінка Яцикевич.

НА КВІТИ:
Бил Брадлі з родиною, К. і В. Вальчук, Деббі Вельч, д-р Діяна Гандлін, Мирон Голуб'як, Юрій і Марія Гончаренко, Гофман Ля Рош: Біометричний Відділ, Відділ Нових Продуктів, Передклінічний Відділ, Христина Дулин, Марко і Таня Дулин, п. Гелен Келлі, д-р Роман і Марія Кисілевські з дітьми, Йосиф і Марія Лисогір, Юрій і Марта Озга, Лукія і Аніта Романські, Наталка Слюзар, Ольга Стефанович, Український Інститут Америки, Галина Федорів, Юрій Черненко, д-р Корнило Чорний, Олександер, Галина і Михаїл Янішевський.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ:

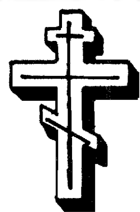
	1,000 дол.	Йосиф і Марія Лисогір;
	200	д-р Тарас і Люба Шегедин;
по	100	д-р Мелася Банах, Лідія Гук, д-р Роман Кисілевський;
по	50	Володимир і Христина Баранецькі, Мирон і Ольга Гнатейко, Наталка і Євген Змий, Уляна і Богдан Кобзар, Ірена і Ігор Мороз, Ольга Стефанович, Євгенія Цікало, д-р Віктор Яворський;
	40	Лев Коленський;
по	25	Любомир Думановський, Богдан і Марія Полянські.

НА СИРОТИ В УКРАЇНІ:

по	100 дол.	Віра Дейчаківська, д-р Ярослав і Ольга Ставничі;
по	50	д-р Мелася Банах, Ірена Вірщук, Богдан і Ліда Крамарчук, д-р і п. Т. Крупа, Д. і О. Ліщинські, Богдан Мединак, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, д-р Богдан Шебунчак, п. Іванна Яворська;
	30	Михаїл і Алла Герець;
по	25	Оксана Бачинська, Катерина і Володимир Вальчук, Любомир Думановський, Марта Клюфас, Хризанта Кордуба, Марійка Мартинюк, Михаїл і Анна Матіяш, Дмитро Пенцак, Ігор і Ксеня Раковські, Ольга Труш.

НА ПРИТУЛОК У МОНТКЛЕРІ, Н. Дж.:
Д-р і п. Самуель Ґівенс.

З глибокою вдячністю:
дружина – ЛІДІЯ
діти – КАМІЛЯ, АНДРІЙ і МОТРЯ
та родина.

Ділимося сумною вісткою, що 24 вересня 2000 р.
відійшла у вічність

бл. п.

ІРИНА ШПИТКО

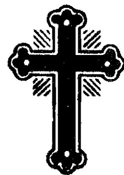
з дому БРИНДЗАН

нар. 8 жовтня 1912 р. у селі Іспас, на зеленій Буковині в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 28 вересня о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

Тіло Покійної було поховане на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. у п'ятницю, 29 вересня 2000 р.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 30 вересня 2000 р. відійшла
у вічність Дорога Приятелька і незабутня наша Вісся,
видатна артистка Львівського Театру

бл. п.

ЕВДОКІЯ
ДИЧКО-БЛАВАЦЬКА

нар. 18 травня 1921 р. в містечку Дем'янів.
Вдова по директорові Львівського Театру

ВОЛОДИМИРОВІ БЛАВАЦЬКОМУ

ПАНАХИДА відбудеться у Філядельфії в понеділок, 9 жовтня 2000 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Franklin & Brown Sts.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА
відбудеться у вівторок, 10 жовтня 2000 р., о год. 10-ій ранку в Катедрі Непорочного Зачаття, а відтак на цвинтар св. Марії на Fox Chase.

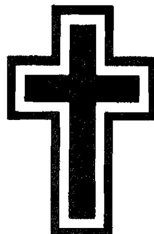
Залишилися у смутку:
довголітня приятелька – ТАМАРА ГОРДИНСЬКА
хресна донька – КСЕНЯ ГАПІЙ з родиною
– ОЛЕНКА ЮРЧУК з родиною
– ХРИСТИНА БАРАНЕЦЬКА з родиною

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу Покійної ласкаво просимо складати пожертви на Фонд Сиріт в Україні через Союз Українок Америки.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ
(ОМУС)
ділиться зі своїм членством та українською громадою болючою вісткою, що в суботу, 30 вересня 2000 р. з волі Всевишнього, несподівано відійшла у вічність

СЛ. П.

ЕВДОКІЯ
ДИЧКО-БЛАВАЦЬКА

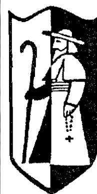
відома акторка українських театрів в Галичині, Німеччині та в Америці. Після смерти свого мужа Володимира Блавацького довгі роки вела у Філядельфії започатковану ним радіо-програму, яку назвала його іменем.

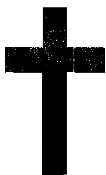
ПАНАХИДА ВІДБУДЕТЬСЯ в понеділок, 9 жовтня 2000 р. о год. 7-ій веч в похоронному заведенні Насевичів при вул. Франклін і Бравн у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у вівторок, 10 жовтня 2000 р., о год. 10-ій ранку в українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття, а відтак на український католицький цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Славна і вічна Їй пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

ділиться сумною вісткою із земляками Стрия і околиці та українською громадою, що 23 вересня 2000 р., на 89-му році трудовитого життя відійшов у вічність

бл. п.

д-р БОГДАН КОВАЛЬ

основник Комітету, довголітній член та б. голова, за старанням якого закінчено видання історично-мемуарного тритомового збірника „Стрийщина".

Вічна Йому пам'ять!

Родині складаємо щирі співчуття

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

СПІВЧУТТЯ

Ділю смуток із усіма Дорогими Друзями і Колегами з театру ім. Володимира Блавацького з приводу втрати дорогого, довголітнього Друга

бл. п.

ЄВДОКІЇ ТРАЧ-БЛАВАЦЬКОЇ

акторки і співтворця великих здобутків Українського Театру.

Зі серцем повним смутку і жури довголітній співробітник та друг в служінні Мельпомені, сценограф

ВЛАДИСЛАВ КЛЕХ

бл. п.

ПЕТРО ГОНЧАРЕНКО

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка повідомляє капелян, бандуристів та всю спільноту, що 19 вересня 2000 року відійшов у вічність бл. п. Петро Гончаренко

Довголітній голова і адміністратор капелі, співак, соліст, кобзар, майстер бандур, учитель, заслужений артист України та всіма любимий побратим.

Ми живі свідки Ваших подвигів – будемо завжди Вас пам'ятати.

Хай американські вітри занесуть Ваші заспіви в Україну.

Вічна Йому пам'ять!

Управа і члени Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка

В ДРУГУ БОЛЮЧУ І СУМНУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашого найдорожчого та незабутнього МУЖА, БАТЬКА, ДІДА

бл. п.

ІВАНА ОСАДЧУКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Духа в Брукліні, Н.Й., в понеділок, 16 жовтня 2000 р., о год. 10-ій ранку.

Просимо родину, приятелів і знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина КАТЕРИНА з дітьми і внуками

ПОВІДОМЛЯЄМО

що в суботу, 21 жовтня 2000 р., о год. 1-ій по пол. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. буде відправлена

П А Н А Х И Д А

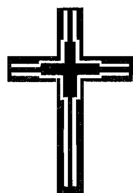
за душі спочилих:

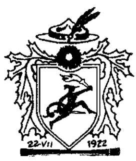
бл. п. ГАЛИНИ ОВСІЄНКО
бл. п. ВАСИЛЯ ОВСІЄНКО
бл. п. ЛЮБОМИРА ОВСІЄНКО

Колишніх приятелів покійних проситься про участь та молитви

Ю. і О. СОСЕНКО

Ділимося сумною вісткою, що в Торонто, Канада, 30 вересня 2000 р. відійшов на Вічну Ватру

бл. п.

пл. сен. керівництва

ОМЕЛЯН ТАРНАВСЬКИЙ

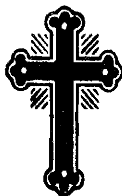
Лісовий Архидідько „Мемелько"

Нар. 27 травня 1910 р. в Україні. Член 11 куреня юнаків у Станиславові в 1921-1928 рр., пластун скоб, тричі відзначений. Один із перших організаторів Пласту в Канаді; в 1951 р. вибраний першим головою Крайової Пластової Старшини; член Кадри Виховників; комендант першої Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі в 1957 р.; довголітній адміністратор журналу „Юнак"; вирізнений найвищими пластовими відзначеннями.

Член Великого Племени „Лісові Чорти" від 1928 р., число Реєстру 56; член Ради Стану 1929-30 рр., учасник водної мандрівки ЛЧ на Полісся в 1930 р.; носитель Золотих Арідників.

Висловлюємо наше найщиріше співчуття Родині.
Пам'ять про Нього буде завжди з усіма нами, а в Лісовій Премудрості, в Таїнствах Творця усього видимого і невидимого він – вічний.

3-ій КУРІНЬ УСП І УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 3 вересня 2000 р., в Дургамі, Норт Каролайна, на 92-му році життя відійшов у вічність

св. п.

інж. МИКОЛА РОМАХ

Від молодих років він був членом Пласту і Організації Українських Націоналістів. Все своє життя, словом і ділом боровся за визволення України. Покійний відзначався шляхетними рисами. Був завжди готовий допомогти ближньому. Брав активну участь в громадському житті. Багато років очолював місцевий відділ УККА. Водночас був скромною людиною, працював не для слави, а для справи. Люди такого характеру не вмирають, а відходять до Всевишнього по заслужену нагороду.

В четвер, 7 вересня 2000 р. Преосвященний Владика В. Паска в похоронному заведенні „Murray-Paradee" відправив Парастас і Панахиду.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – в п'ятницю, 8 вересня з української католицької церкви св. Архистратига Михаїла на цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Залишив у глибокому смутку:

дружину – МАРІЮ
сина – АНДРІЯ з дружиною ГЕЛЕН
брата – МИХАЙЛА з родиною

Вічна йому пам'ять!

МЕШКАНЦІ ВІЛЛІЯМСТАВНУ